

SLOVENEK

Velja po pošli:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnistvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

Za pošlj., na dom 20 h na
mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz
dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se
ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. —
Vsprejema naročnino, inserate in
reklamacije.
Upraviškega telefona štev. 188.

Inserati:

Enostop. petlivrst (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane
enostopna garmondvrsta
26 h. Pri večkratnem ob-
javljanju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniši nedelje
in praznike, ob pol 6. uri
popoldne.

Izobrazbi!

Drobna notica je prišla v javnost o usta-
novitvi Kršč. Soc. Zveze v Mariboru. Vredno
pa je, da na uvodnem mestu opozorimo nanjo.
Letošnji občni zbor »Krščansko Soc. Zveze v
Ljubljani« ob katoliškem shodu je sklenil, da
se po posamnih deželah osnujejo samostojne
zveze. Dozda so bila posamna nepolitiška
društva neposredne v ljubljanski zvezi; ko se
izvrši imenovani sklep, bodo samo Zveze.
Enotnost ostane; delo se bo pa delilo. Vsaka
deleto dela pomenja napredek, tudi v druš-
venem življenju. Zato iskreno pozdravljamo
štajersko Zvezo, želeč ji obilo božjega bla-
goslova.

Nepolitična društvena organizacija je za
nas velikega pomena. Kjerkoli potrkamo s ka-
kim novim načrtom, z novo idejo, povsod naj-
demo odprtih src, povsod pa tudi eno pomanj-
kljivost — premalo splošne in socialne izo-
brazbe. V socialni vedi kaže tudi takozvano
izobraženstvo silno uboštvo. Znano je na pri-
mer vsem, kako so kranjski liberalci resno do-
kazovali, da je za delavstvo bolje, če privoli,
naj se za deželni zbor ustanovi kurija, ki bi
samo taki volili vanjo, kateri nimajo drugod
vol. pravice. S tem so hoteli dobiti soc. demo-
kratke za svoj načrt in silno so se čudili, ko
niso našli drugod odziva nego v neki, o pisa-
teljevi nevednosti kričeče pričujoči notici v
»Naših Zapiskih.« Vsak, kdor le količkaj pozna
soc. demokratski program, ve, da mu je bila li-
beralna ponudba načelno nasprotna. S stališ-
ča boja za slojno enakost je nesprejemljiva.
In vendar prvi voditelji liberalne stranke niti
tega ne vedo. Ravno tako strahovito neved-
nost so pokazali liberalci o priliki svoje gonje
za kanceliparagraf. Koliko neumnosti so na-
kvasili proti soc. demokratom in tvezli celo,
da sta dr. Adler in dr. Susteršič v španoviji,
ker so soc. demokratije odklonili dr. Ferjan-
čičev predlog. Ti ljudje ne vedo niti tega, kar
ve vsak preprosti delavec, da namreč soc. de-
mokracija načelno v svojih programih zameta
vsak izjemni zakon, naj se tiče sloja, naroda,
stranke ali spola.

Kakšne pojme imajo o združništvu naši
inteligenti, je tudi znano; kako okorni so v
agrarnih in obrtnih vprašanjih, izpričujejo dan
za dnevom. Nič znanja; pusta, trmasta in za
resno umsko delo lena nevednost. Od teh ljudi

ne moremo pričakovati posebnega napredka.
Preostaja nam poleg malo izjem med inteli-
genco, samo ljudstvo. In temu namenu je treba
posvetiti najboljšo moč, kar jih imamo. Za
štajersko pride Goriška in Trst, pa brez dvoj-
be tudi Koroška s svojo zvezo. Za zadnjo de-
želo je zlasti v delavski organizaciji potrebna
samostojnost. Že zdaj, ko je parkrat nekaj
Kranjcev nastopilo, se je jel dvigati nemško-
nacionalni petelin; kapitalist, ki se boji stro-
kovnih društev iz popolnoma drugih namenov
mu seveda pritrjuje in oba že pričunjata kruto
preganjati delavce, ki so se nekoliko vzdra-
mili.

Štajersko izobraževalno delo lepo uspeva;
mladinska organizacija nam je lahko vzor. A
razmere so silno težavne in zato se nam ni
čuditi, da v najenostavnejših rečeh ni edinosti.
Za zgled vzemimo samo združništvo. Zdaj
imamo na Štajerskem štiri smeri. Eni vežejo
zadrage z Gradcem, drugi s Celjem, tretji z
Ljubljano, četrti pod dr. Kukovcem hočejo
spraviti zadrage podse.

Vsaka reč je boljša nego ta razbitost.
Treba je torej izobrazbe in gospodarsko-so-
cialne vzgoje, potem pride edinstvo sama po
sebi.

V hudih bojih smo z domačimi liberalci.
A tudi tu ne smemo pozabiti, da so gotove
važne stvari, ki nas morajo najti vse Slovence
edine. Naše naš bodo, če bo odločeval razum,
ne pa topo hakovstvo, ki ga je sedaj ravno
med liberalci še tako veliko.

Naši nasprotniki nočejo niti videti, kaj
šele odobravati naše izobraževalne organiza-
cije. To je pač samo njim v škodo; ko se vz-
dramijo in se jim — zaspancem — zasmeje
čili, zavedni narod v lice, bo spoznanje pre-
pozno. Mi gremo na dnevni red brez njih in
preko njih!

Celjska „Združna zveza“.

Celje, 6. dec.

Razumemo in upoštevamo, da se Vaša
stranka in Vaše glasilo le malokdaj peča z
»Združna zveza« v Celju. Ta zveza ima za
Kranjsko le malo pomena. Za nas Štajerce pa
je seveda njen pomen velik, in zaradi tega mo-
ramo tudi bistro opazovati njeno kretanje ter
se z njo baviti tudi v javnosti.

Celjska »Zveza« je v zadnjem času zapu-
stila svoje nevtralnno stališče ter začela pla-
vati po novem liberalnem toku. Ne omenimo,

da v odboru »Zveze« ni nobenega moža na-
šega mišljenja, ampak kolikor mogoče pronon-
sirani liberalci, ne grajamo tega, čeprav nam
to ni vseeno, da je ravnatelj »Zveze« znani
gospod Jošt, kateremu »Narod« vedno iz žepa
moli, razven če je treba vstopiti pri kakem
znanem klerikalcu, ampak zakulisni dogodki
zadnjih časov nas silijo, da izpregovorimo en-
krat resno besedo.

Kakor v posmehu celemu našemu sloven-
skemu ljudstvu je celjska »Zveza« imenovala
svojim revizorjem, torej svojim posebnim za-
upnikom, propalega liberalnega kandidata Be-
njamina Kuneja. Vsak politični otrok vé pri
nas na Štajerskem, da so razmere med nami
Slovenci samimi v zadnjem času skrajno na-
pete, in da je na tem razven naših celjskih mla-
dih gospodov mnogo krivo tudi častiteljno
postopanje ravnokar imenovanega moža. In
kadar bi to najmanj pričakovali, pride naša
»Zveza« ter nam vsiljuje Benjamina Kuneja za
revizorja posojilnic, pri katerih sodelujejo tudi
naši somišljeniki!

Drugi razlogi, ki nas silijo k nastopu proti
celjski »Zvezi«, niso tako očiti, a tem bolj ne-
varni. Od mnogih strani izvemo, da piše eden
izmed revizorjev celjske »Zveze« učiteljem po
deželi, naj pri prihodnjih občnih zborih vr-
žejo vse klerikalce iz posojilniških odborov
ter volijo pripadnike »čiste« stranke. Za kraje
pa, kjer še ni posojilnic, naj snujejo take z iz-
ključenjem vsake moči, ki je le nekoliko »kle-
rikalna«. In res se snuje v zadnjem času ve-
liko posojilnic od celjske »Zveze«, ni čudno,
popolnoma po predpisanem receptu. Kako se
bo godilo na prihodnjih občnih zborih že sta-
rih posojilnic, o tem nam menda ni treba
dugomiti.

Nadalje nam vzbuja celjska »Zveza« za-
radi tega nezaupanje, ker je pri nas v Celju
javna tajnost, da je odbor »Zveze« po svoji
večini novi stranki naklonjen in da se »Zve-
za« smatra za gospodarsko organizacijo nove
liberalne stranke. O Zvezi slovenskih po-
sojilnic niti nočemo govoriti, kajti o njej bi bila
vsaka beseda izgubljena. Kratkovidnost na-
ših ljudi jo je izročila liberalcem in kmalu
bomo doživeli, da bo »Narodni list« izhajal v
Zvezni tiskarni, torej v tiskarni posojilnic,
katerim načeljujejo naši dekani, župniki, verni
župani itd. To je nasledek one lahkomišelnos-
ti, da so se pooblastila za občne zборе rajše
izročala vsakemu liberalcu, kakor pa kakemu
»mladem« celjskemu kaplanu.

Celjska »Zveza« ne more več uživati za-
upanja katoliških mislečih spodnještajerskih
Slovencev. Kakor ima med seboj izključno le
kranjske »liberalne« zadrage, tako hoče utr-
diti med nami tudi politični liberalizem. Upa-
mo, da bodo naši in koroške posojilnice kmalu
spoznale novi tok ter pokazale hrbet celjski
»Zvezi«.

Dr. L.

Tedenski pregled.

Gregorčičev spomenik. V Gorici se je se-
stavil osrednji odbor, ki nabira prispevke za
spomenik rajnemu pesniku. Od druge strani
se pa svetuje, da bi bilo bolj v duhu Gregor-
čičevem, če bi se osigural kapital, ki ne bi bil
mrtev, ampak donasal kulturne koristi: »Sol-
ski Dom« v Gorici naj postane »Gregorčičev
Dom«, saj se je rajni toliko trudil zanj.

V Ljubljani pa je župan Hribar sklical ne-
kaj svojih, ki so osnovali svoj odbor za spo-
menik; v tem krogu je tudi mož, kateri je
spesnil v »Slovenskem Narodu« posmrtnico
ki je najhujša persiflaža na Gregorčičevo kr-
ščansko naziranje.

Gregorčičev večer v prostorih »Kršč.
soc. zveze« je vspeh nad vse častno. Nagovor
petje, deklamovanje, — vse lepo.

V seji ljubljanskega občinskega sveta je
bil govor o nameravani ljudski knjižnici. Dru-
štvom, ki so prosila za ustanovitev omenjene
knjižnice, se je dovolil enkratni znesek 2000 K,
od 1. jan. 1907 nadalje pa 3000 K letne pod-
pore. Ob tej priliki je neizogibni dr. Triller
diktiral, kakšna mora biti knjižnica, da bo
služila svobodni misli. Poleg tega se je
povzpelo do naravnost smešne trditve: »Gre-
gorčič je bil naš!« ter je predlagal, naj se ime-
nje bodoča čitalnica »Simon Gregorčičeva
knjižnica«. — Ako se bo ustanovila knjižnica
po Trillerjevem načrtu, pa z Gregorčičevem
častnim naslovom, bo to profanacija pesnika-
duhovnika s krščanskim naziranjem. Rajni
pesnik bi oporekal in ugovarjal, kakor je ugo-
varjal A. Gabrščeku, ko mu je ta nudil roko:
»G. Gabršček, vam ni več roke,« in kakor je
ugovarjal arhivarju Aškercu, ki ga je v Go-
rici obiskal ter ga ob slovesu prašal, če mu
je prav, da ga se obišče. Odgovoril mu je ne-
pozabni Gregorčič: Boljše je, če me ne ob-
iščete več; vi ste predaleč zašli! —
Dr. Trillerjev izrek: »Gregorčič je naš!« je
podrli sam Aškerc, ki je 5. t. m. zapisal tole:
»Gregorčič se v svojih pesnitvah nikoli ni
oddaljeval niti za las od katoliških dogem,
zato si nisva mogla biti enakih nazorov.«

Smisla nima ljubljanski občinski svet za
najaktualnejša vzojna sredstva. Učitelj Gärt-
ner je ponudil svojo brošuro »Kaj mora mla-
dina vedeti o alkoholu,« da bi se nakupila in
podarila mladini; toda ponudba je bila odklo-
njena.

Tisoč mož je bilo v nedeljo na delavskem
shodu v Mirni pri Gorici. Nasprotniki delav-
stva pod vodstvom liberalnega Gabrščka so
začasa obstopili govorniški oder, a ker je bilo
ljudstva preveč, se je shod vršil na dvorišču
ter so prezgodnji liberalni kričači ostali v
ozadiju, pa tudi pogoreli so pri volitvi predse-
stva. Prvi govornik g. M. Moškerc je raz-
pravljal o zavarovanju delavcev in vzpodbujal
navzoče za strokovno organizacijo; vmes so
se producirali liberalni nepoklicanci s svojo

LISTER.

Ivan Cankar: Za narodov blagor.

(K premijeri na slovenskem odru 13. t. m.)

Cankarjevo satiro, igro v štirih dejanjih,
»Za narodov blagor« vprizoré na našem odru
13. t. m. in za 15. so napovedali reprizo. Ko-
terijski oziri, ki segajo pri nas celo v umet-
nost, so srečno premagani in tako bo mogoče
v našem gledališču oživeti — za narodov bla-
gor — duhovite Cankarjeve karikature, ki so
tudi tehniško-sceniško spretno zbrane in osre-
dotočene okoli nerodnega in dobrodušnega
Aleksija plemenitega Gornika, nedolžni žrtev
»narodovega blagra« in podobnih fraz.

Sujet ni zapleten, tendenčna misel dolo-
čuje vsako dejanje in vsak prizor, razvitek
ne iznenaduje in je psihološko naslanjajoč se
na dejansko glavno osebo žurnalista Ščuke,
naravno izveden. Deželni poslanec dr. Anton
Grozdn in državni poslanec dr. Pavel Gruden,
se borita med seboj za prvenstvo v »narodov
blagor«, v resnici pa za svoje umazane osebne
interese. Obadva sta precej nerodna intri-
gant, vsak izmed njiju dobro pozna finte in
slabosti nasprotnikove, njun makijavelizem je
sirov in olepšan zgolj s frazo o koristi naro-
dovi. Aleksija pl. Gornika, ki je bogat in pri-

praven za protektorja, bi obadva rada pridobi-
la zase, eden mu zato ponuja hčer, drugi.
Gruden, bi se celo sprijaznil z mislijo, prodati
mu lastno ženo, da le po Gornikovih rame-
nih spleza na visoko, ugledno mesto, da tako
izpodkoplje vpliv Grozdov. Vsled teh osebnih
mahinacij in sebičnih namenov voditeljev je
narod, nezaveden in zapeljan, razdeljen v dva
tabora. Med obredvema pa koleba cinični čas-
nikar Ščuka, ki do dna pozna umazani boj
prvakov in njegove motive ter naposled obe-
ma prekriža račune. Iz blata se je vzdignil
Ščuka in jim v usodnem trenutku razbil ma-
lika, odkril siromašnemu, razcapanemu na-
rodu, ki so ga slepili z ideali, podlost Groz-
dovo in Grudnovo ter šel z maso pod njihova
okna. Razbili so jim šipe in proglasili upor
preslepljenih in prevaranih.

Žurnalista Ščuka je središče in težišče
Cankarjev farse. Njegov cinizem spominja iz-
početka na časnikarja Petra Mortensgarda,
mojstrsko izvedenega žurnalista v Ibsenovem
»Rosmerholmu«. (II. dejanje.) Kakor Mor-
tensgard, tako tudi Ščuka nima nobenih iluzij,
prepričan je o svoji podlosti tako dobro kakor
o podlosti tistih, ki jim hlapčuje. Ateist Mor-
tensgard, ki ne želi, da bi pastor Rosmers-
holm, ki je šel med svobodomiselce, to obja-
vil v listih, vtmemljuje svoje naziranje tako-le:
»Svobodomiselcev imamo že čisto zadosti,

gospod pastor. Skoro bi rekel, imamo že pre-
več te vrste ljudi. Kar stranka potrebuje, to
so krščanski elementi, nekaj, kar morajo vsi
spoštovati . . . In sedaj grem v tiskarno ter
objavim novico . . . nič več kot toliko, kar je
treba vedeti za dobro ljudstvo.« To dobro
ljudstvo, to je mili zarod Ščukov. Ta realist
sem sebi ne veruje in svoje neznačajnosti ne
opravičuje. Čim bolj naivna je »vseslovanska«
Mrmoljevka, čim bolj borniran profesor Krem-
žar, tim bolj ironičen je Ščuka. Profesor
Kremžar je hladen deklamator, podel in pra-
zen filister, v Ščuki pa še ni zamorjena globlja
njegova narava, ki se izkuša izkupati iz zla
ter se povzdigniti nad nivo Grozdov in Grud-
nov. Mrmolja in pisatelja Siratko, ki je »li-
terarno ozadje« te družbe, Ščuka zaničuje,
druge sovraži. Mrmoljeve rodoljubne dekla-
macije ubije s kratko, zlobno opombico: »Ko-
liko časa pa ste se učili?«, najbolj se še odkrije
Grudnovki, ki jo je preje ljubil, a se mu sedaj
gabi niena kurtizanska narava. »Resnico je
treba spoštovati v teoriji, za prakso nima no-
bene vrednosti. Prvo je, da človek živi; če
živi s pomočjo laži ali resnice, je naposled vse-
eno. Sredstvo je sredstvo« . . . Da, nekoč je
bil idealen, kakor tisti idealni revolucionar Go-
lob, katerega je Grozd uničil. Grudnovka bi
rada od Ščuke pisma Golobova, ki Grozda
kompromituje, toda Ščuka je še toliko pošten

da jih intrigantki ne izroči. Grudnovka pozna
rano v Ščukovi duši. »Vi ste nezadovoljni.«
In ta navidez tako propali poznavalec ljudi se
pred njo razgali. »Kdor bi gledal to življenje
od daleč, bi se mu smejal; kdor ga mora ži-
veti in je pošten, je najboljši, da se obesi . . .
Ničesar si ne sme človek želeči, ničesar že-
leti! . . . Ali jaz bi rad gledal ljudi, ki bi go-
vorili brez strahu in brez ozirov in brez se-
bičnosti, ki bi pljunili pod mizo, predno bi iz-
govorili eno tistih fraz, od katerih zdaj ži-
vimo« . . . S tem je njegov poznejši preobrat
utemeljen. Kar ga še z neko čudno, tajno silo
veže na to nizkotnost, je Grozd.

Deželni poslanec Grozd je svoje vrste
grešnik. Brutalen in robat, neke vrste kralj na
Betajnovi. Njegov nasprotnik Gruden je žen-
ska natora, slaboten gad, kateremu vari strup
njegova žena, podla, brezobzirna koketa, ki
možu sestavlja interpelacije. V Grozdu je več
sile, dasi je ta lopov nekoliko sentimentaln.
Boji se strahov in sanj, v katerih se mu pri-
kazuje Ščuka. Perfidnost Grozdova je sirova,
v njem leži plebelec. Kadar je svojih uspehov
in zmage gotov, postane hladen in rezerviran.
In še tedaj, ko se vse okoli njega podira, se
slepi s svojo mogočnostjo. »Ničesar nisem iz-
gubil, niti trohice svojih moči.« Svojo hčer bi
brezvestno rad prodal Gorniku: »Obleče naj
se dobro: vrat odkrit in gole roke! Opredel naj

sirovostjo in kričanjem. Govornik se jim je ob sklepu zahvalil, ker so na tem shodu očividno dokazali, koliko jim je mar za delavske koristi. K besedi se je oglašil A. Gabršček, lastnik one »Soče«, ki je tako »ljubezniva« napram delavskim slojem; zato možu zborovalci niso pustili do besede. Nastopil je Iv. N. Gostinčar ter pojasnjeval volivno reformo. Ker se je med tem zmrčilo in je bil shod zaključen, je nadaljeval govor pri zaupnem sestanku v dvorani, kjer so se razni govorniki razkrinkavali delavske sovražnike ter priporočali krepko organizacijo.

Nemška kultura v Afriki. Poslanec Bebel in poslanec katoliškega centra Röhren sta v nemškem državnem zboru odkrila veliko nečuvjenih nemških grozodejstev v afriških kolonijah. Cel svet je sedaj poučen n. pr. o onečastanju, o nečloveških kaznih, ki z njimi vzgojujejo nemški kulturovanci bedne zamorce. Röhren je navedel kot dokaz tudi konkretne slučaje, kakor zlodejstvo okrajnega predstojnika Schmidta, ki je imel pri sebi pet mladoletnih zamork v slabe namene. — V zbornici je vladalo veliko razburjenje. Ravnatelj kolonij je slabo in smešno branil stališče vlade.

Mariborski Slovenci so zopet ta teden brzojavnim putem potrkali na vrata občinskega sveta v Ljubljani, naj štiti slov. enakopravnosti in naj ne prezira klica obmejnih Slovencev, ki so jim v Mariboru še vedno prepovedani najnavadnejši slovenski napisi. Občinski svet je tudi to brzojavko vrgel v koš in se ni nič nanie oziral.

Delegacija. V proračunskem odseku avstrijske delegacije 4. t. m. je vnanji minister Aerenthal razložil svoj program in popisal avstrijske razmere do tujih držav kot ugodne. Povdarjal je prijateljstvo, ki vlada med Avstrijo in Italijo, kar mu je pa ovrgel poslanec Tollinger, ki je dokazoval, da je ta ljubezen le oficijelna, dejanske razmere pa so drugačne. Isto je trdil tudi Sylvester, ki je kazal, kako preži Italija na Albanijo in Makedonijo; pripočel je odločno politiko ob Adriji. — Poveljnik mornarice, grof Montecuccoli, je poročal o gradbi novih bojnih ladij; z ozirom na italijansko mornarico se mora naše ladjeve zdatno pomnožiti. Dr. Susteršič je pritrjeval ter dejal, da je težišče naše vnanje politike jadranske politika; računati je treba z vojsko z Italijani. Šibenik naj se utrdi in zveže z železnico. — Odsek je sprejel mornariški proračun.

Pomenljiv dan za avstrijske narode je bila sobota, dne 1. decembra, ko je bila sprejeta volivna reforma in sicer po vrsti v II. in III. branju s 194. proti 63. glasovom. S tem je storjen prvi korak do ljudskih pravic. Končana je dolga bitka, ki ima biti mejnik boljši dobi, osobito slovanskih narodov. Število slovanskih poslancev se pomnoži od 15 na 24. Ozir koroških in stajerskih Slovencev je »Slovanska zveza« še enkrat poskusila srečo; poslala je deputacijo k ministrskemu predsedniku, ki pa ni imela uspeha, ker bi se drugače razbila vsa reforma. V plenarni seji je poslanec Ploj ponavljal slovenske zahteve, podpiral ga je dr. Vovšek, — a zbornica je vse odklonila.

Ker je volilna reforma sprejeta in vsi listi soglasno poročajo o veselju, ki je povsod zavladalo, je umljivo, da bo tudi ljubi »Slovenski Narod« izpremenil dozdajno barvo. Jel je že prijemati druge strunice; — — — priznava, da smo Slovenci dosti dobro opravili. Do prihodnjih volitev se bo ta list že še v toliko presukal: »Mi smo največji prijatelji volivne reforme, — nasprotovale so ji klerikalci.«

Gospodke zbornice komisija za volivno reformo ima sejo 10. t. m.

Vlada bo 17. decembra predložila poslanski zbornici načrt o 17. novih lokalnih železnicah.

Raznoterosti. Kršč. soc. gibanje se lepo razvija tudi na Poljskem. V delavski krščanski socialni organizaciji je že nad 20.000 delavcev, ki vsi prejemaajo delavski list »Robotnik.« — V Peterburgu je 45.000 brezposelnih ljudi, ker

je na Volgi plovljenje ustavljeno. — Na Kitajskem je, kakor poroča slovanski misijonar o. Veselko, v mnogih okrajih poletna suša pokončala vso setev ter preti huda lakota; na srednjem Kitajskem strada že 10 milijonov ljudi. Pojavljajo se čete roparjev, ki jim niti vladni vojaki niso kos. — Cerkva na Francoskem baže ne bodo zaprli, ampak preidejo v last občin. Duhovniki bodo smeli izvrševati bogoslužje po nekem zakonu iz leta 1881. — Kopniški stotnik, čevljar Voigt, je bil pred berlinskim sodiščem obsojen na 4 leta ječe. Svet se zelo zanima zanj. Neka dama je celo izjavila Voigtovemu zagovorniku, da določi »stotniku« primerno rento za celo življenje. — Za ravnatelja novomeške gimnazije je imenovan prof. Brežnik. — V zadevi poddržavljenja idrijske realke je posredoval dr. Susteršič, ter je upanje, da se to zgodi že prihodnje jesen. — Proti draginji mesa je demonstriralo na Dunaju 20.000 delavcev. — Posestnik Rak iz Nove gore pri Krškem je umoril svojega očeta in sestro, samega sebe pa je ustrelil; vzrok, ker je oče vinograd prepustil hčer. — Miklavžev večer »Krščanske ženske zveze« je privabil toliko občinstva in nežnega drobiža, da je bila velika dvorana hotela »Union« prenapolnjena. Spored se je izvršil v splošno zadovoljnost. — Za ojačenje italijanske obrežja je v mornariškem proračunu določenih skupno 100 milijonov lir; za jakinsko pristanišče je odločenih tri in pol, za barijsko 2.600.000, za beneško 15 milijonov lir. — Kot neko povračilo za volilno reformo bodo magnati zahtevali »numerus clausus«, določeno število glav v gospodski zbornici.

Godovi prihodnjega tedna: Nedelja 9. decembra: Valerija, Sirij, Peter For.; ponedeljek 10.: Loretanska M. B., Evlalija, Melhijad; torek 11.: Damaz; sredo 12.: Epimah, Agnel, Maksencij, Sinezij; četrtek 13.: Lucija, Otilija; petek 14.: Spiridijon, Nikazij; sobota 15.: Kristina, Jernej, škof.

Pismo iz Črne gore.

(Izvirno poročilo »Slovenca« iz Cetinja.)

Vse, kar pride naglo in nepričakovano, ima, četudi je dobro, svoje senčne strani in posledice. Ravnotako je s črnogorsko ustavo, katere si narod ni ne izvojeval, niti resno po njej hrepel, ampak jo je ustvarila dobra volja kneza Nikole, ki ni hotel zaostati za drugimi ustavnimi vladarji in je s tem izkušal izbiti črnogorski »omladini« iz rok orožje; ki je z njim označevala kneza za »despota«. — Razmere v Rusiji so zelo vplivale na kneza, da je Črni gori dal zelo liberalno ustavo in se odrekel svojih skoro neomejenih pravic. Vlada »po milosti Božiji« je postal tudi »po volji narodnoj«, dobro vedoč, da bi se znalo njegovemu nasledniku pripetiti, kar se ni njemu, priljubljenemu junaku, da bi namreč v Črni gori znalo priti do konflikta med vladarjem in narodom, kar med 46letnim vladanjem kneza Nikole še ni bilo. Z ustavo vred je knez povelil sestavo ministrskega kabineta dr. Miluskoviču, ki je sprejel v svoj kabinet najbolj nadarjene izmed črnogorske »omladine«. Ta vlada je računala na podporo narodovo in je jela misliti na nove reforme.

Toda prevarala se je. Stari samodržci, vojvode in plemiči, ki so si vse, kar imajo, izvojevali na bojnem polju, niso mogli mirno prenesti, kako jih je potisnila v kot »nova omladina«. In čudno — vojvode so postali ljuti sovražniki nove vlade, ne pa nove ustave. Nasprotno, postali so še večji demokratje, kot najradikalnejši izmed mladih. Napadali so vladno, češ, ni je izvolila narodno skupščino. Vladi pa so na drugi strani nasprotovali mladi demokratični elementi, ki so se izsolali v Srbiji. V narodno skupščino so bili z ogromno večino izvoljeni sami osebni nasprotniki novih ministrov in zato tudi vlade. Treba vedeti, da se v Črni gori še do danes niso se-

stavile politične stranke in se tudi še ne bodo tako hitro. V Črni gori se imajo najstarejši konservativci za večje »slobodnjake«, kot vsa republiška omladina. Komur bi rekli, da ni demokrat, bil bi tako kruto razžaljen, kakor da mu rečeš, da ni junak. Srednje stranke ni, ki bi s kontrolo omogočila pravilno funkcioniranje parlamentarnega režima.

Skupščina je že v prvi seji napovedala vladi boj, kakor je ministrstvo podalo sledeče utemeljeno ostavko:

»Ker so okolnosti dovedle do deželne uprave vlado, kateri imam čast predsedovati, edino s poverjenjem Vaše kraljeve visokosti, je večina skupščine že izpočetka stremila za tem, da tako vlado strmoglavijo. Skupščina je stremjenje večine odobrila ter nepravilno napravila sporno vprašanje glede na min. poslaniške mandate. Načrti obeh skupščinih adres izražajo vladi nezaupanje, posebno načrt odborove večine. Oni obsodijo vlado, ne da bi jo poslušali. Pri večerajšnji razpravi adresnega načrta so nekateri poslanci brezobzirno in neparlamentarno napadali in izzivali vlado. V takih okolištinah obžaluje vlada, da ji narodno predsedstvo krati priliko, da vlada položi sama o svojem delovanju račune. Vsled tega prosi vlada Vašo visokost, da blagovoli uvaževati ostavko.«

Knez je ostavko sprejel, prepustil pa je skupščini, da si izbere ministre. Novemu kabinetu predseduje Ivanovič, prej podpredsednik skupščine. Skupščini se je ta nova vlada predstavila z običajnim govorom, detailiranega programa še ni izdelala. Kabinet je le povdarjal, da hoče voditi politiko v tradicionalnem duhu. Razsodni politiki pa že danes novi vladi prorokujejo strašno kratko življenje.

Stara kneginja Milena je že tri tedne težko bolna. Italijanski kralj Viktor Emanuel ji je poslal odličnega zdravnika iz Italije. Kralj Viktor Emanuel, kraljica Helena in srbski dvor so se že opetovano brzojavno informirali o stanju kneginje, kateri pa gre že na bolje. Narod je bil prve dni zelo vznemirjen, kajti vsi jo spoštujejo kot svojo »majko«.

Pisma iz Ukrajine.

(Priobčuje L. L.)

V rokali imam obširno in zanimivo korespondenco. Neki plemenitaš in posestnik iz Ukrajine, kijevske gubernije, poroča svoji sestri, kaj se godi pri njem doma in v sosesčini, jako živahno in podrobno. Pisatelju ni prišlo nikdar, ko je pisal, na misel, da bi njegova korespondenca mogla priti v javnost. Hotel je ž njo samo zabavati sebe in informovati sestro. Pisma so tako značilna za razmere ruskega kmeta in plemenitaša, da bo morda tudi Slovence zanimalo jih čitati. Podajal jih bodem torej v doslednem prevodu, kakor mi slučajno pridejo pod roko.

I.

Zdaj ti moram pa še pisati, kako so praznovali god v Zavadovcih. Na vigilijo svete Zofije se je začelo zvečer ropotanje na vrata. Gospod Erazem Rutikovski je v začetku miril te gospode, katerim se je šlo zato, da bi tudi grajski služabniki pustili službo. Na vsa prepričevanja je bil samo eden odgovor: »Pojdite ven vsi služabniki, če ne vam glave pobijemo!« Smatralo se je, da je bolje, če se ne pričakuje tega konca. Zjutraj je prišel v službo samo še kuhar. Vas, ko je to zvedela, je udrla v kuhinjo. Kuhar je ravno sekal kotlete. Najbolj so se hudovale babe. Kuhar menda ni nič odgovarjal, gospodična Adela trdi, da je tempo sekanja postajal vedno bolj hiter, včasih se je za trenotek pretrgal, — takrat je kuhar potisnil nož proti tem, ki so se mu preveč približali. Domače gospe in gospodične so se same pripravile, da skuhajo obed za godovanje, kajti pričakovali so gostov. Gosti so res

prišli in sicer ravno pred obedom, ko je bilo treba krave mlesti, krmiti itd.

Kot se je pokazalo, molze krave najbolje gospod Marjan Abramovič iz Sofipola (oženjen z Mazavakovo). Njegova žena — slabo. Gospodična Jožefa Hajecka bolje, — toda pozna se, da nima ročnosti. Gospa Rulikovska in hčere srednje. Gospodična Fani z Zjunjo in Manjo so večinoma pripuščale teleta in, ko je bilo treba zagnati krave na pašo, pasla jih je, kot rojena Švicarka, s posebno umetnostjo. Pomagale so ji tudi njene varovanke, seveda potem, ko so popred nakrmile svinje. Manja trdi, da jim je znosila v teh dnevih 12 in pol vedra pomij. — Ostanek dneva se je porabil za razna temu dnevu podobna kmečka opravila. Zvečer se je igra lawn-tennis, katerega so nadaljevali še pozneje pri bengalični razsvetljavi, katero je pridelil grof Miacyhišny, ki je na ta način odpočival po trudapolnem dnevu, katerega je preživel pri hlevskih opravkih, kidanju gnoja itd. — Celi dan se je plazilo za plati »mlajše bratstvo«, kadilo cigarete in pohajkovalo v celih gročah. — Mir in zadovoljnost, s katero gospoda vse opravlja, je gotovo tudi na nje vplivalo opominjajoče? »Napravičvaly sja pany, ta teper sobi hulaju« (gospoda je delala, sedaj se pa zabavaj!) — Gospodične trde, da jim nikdar ni bilo tako veselo.

Vse se je končalo s tem, da so prišli vojaki in pobrali hujšaka. Tu je med tem vse popolnoma potihnilo. Toda Ksaverij je nagovoril Marijno, da bi vzela potni list in tudi sam pravi, da odpotuje. Jaz sem pa načeloma nasprotno mnenja, zlasti zdaj moramo sedeti, saj nismo tu nobeni »turisti«, a ljudi nič tako ne razburja, kakor panika. Toda, če bi za rekonvalescentke ne bilo bolje, da bi se »en pension« preselile k Hurku ali kam drugam, to je drugo vprašanje. Vse te idealne »romance« so jako lepa reč, toda pred vsem se je potreba vrniti k silam, če se hoče res kaj delati, da bi bilo res delo, a ne samo »sanje« dela.

Naši gospodje s pristav so šli v Kijev na Pavlikovskega. De la Cour trdi, da so umetniki stali na višini svoje naloge. — Vsled kritičnih časov je pripeljal Peter hlapcem dve flinte in pištolo, za vajo. Flinte so po 35 kopejk, a pištola po rublju. Orožje prve vrste — elastično. — Prišlo je pismo iz Nele. Prišli so k Tad. z zahtevo, naj plača po 75 kopejk. Ta jem je predložil, naj gredo spat. Grofi dan so delali za 35 kopejk.

Gospodarstvo.

g Tržne vesti. V pretečenem tednu smo opazili, da so se splošno cene znžale in je tudi tendenca oslabela, vendar znaša sprememba le nekaj vinarjev. Tudi na svetovnem tržišču je tendenca odnehala. Ponudbe zadoščajo, ter so se celo pomnožile in iz tega popolnoma pravilno sklepajo, da ima prva roka še velike množine blaga. Zahteva je pa ostala v rezervi in nam tedaj kaže trg zaspano obličje.

Akoravno se je na nekaterih ogrskih pralah prometni položaj izboljšal, vendar so železnice v obče jako zamašene z blagom, ter je to po celi mesec med potjo. Reklamacije in urgence so brezuspešne in tako so nekateri provinčni mlini bili primorani obrat znatno znižati, ker jim primanjkuje sirovin. Ker se transportne zapreke smatrajo kot »višja moč« (force majeure), so tedaj reklamacije in odškodninske zahteve zastojni, tembolj, ker se mora stranka tem odpovedati z opazko na voznem listu, da se z »naklado po možnosti strinja.«

V splošnem še trača nespremenjeno pomanjkanje transportnih sredstev in se tedaj blago jako počasi premiče. Dež in sneg pa bo še poslabšal položaj.

Pšenič je v ceni za nekaj vinarjev padla in tudi tendenca je oslabela, ali to ne igra v efektivni kupčiji posebne vloge. Ponudbe so bile zmerne, istotako zahteve, ker so mlini po-

ga, omreži in ovije. »Kaj njemu narod!« Poiščite tisti stari program ter ga pogrejte. V programih — pravi — je nekaj slovesnega in slovesnost deluje na ljudi. Fraze za narod govori v nedeljo in pred občinskimi svetniki, kjer pa se čuti varnega, ne skriva svojih namenov. Dr. Gruden je slabotnejši, prazen in domišljav. In vendar se Grozda včasih loteva malodušnost, kes kralja v Hamletu, ki svoje propalosti ne more premagati. Ščuka pa se je skesal, morda z istim pesimizmom v srcu kot nekdanj, toda dvignil se je verdarle.

Cankar se tu ni prenagnil. Preobrat Ščuke se v kali razvija že v prvem dejanju in razodeva svojo moč že v drugem v pogovoru z Grudom, ki v tretjem je določen in dovršen. Nerodnemu, dobrodušnemu Gorniku pokaže Ščuka prvo etapo v tem dušnem boju. »Ti ljudje, ki jih vidite tod okoli, niso najhujši. Delajo zase, skrbijo zase, fraze so jim samo potrebno orožje, in zdi se jim celo, da je to orodje pošteno. Tisti mistični narod, ki ga nihče ne pozna, leži na tleh že od zdavnaj, in na bolnem telesu glojejo črni hrošči... To boste gledali! Kadar se vzbudi v hlapcih gospod, v sužnjih kralj!« Kar je v Ščuki močnega, je privrelo na dan. Toda, ni samo njegov narod suženj, tudi Ščuka je suženj Grozdov, ki je Ščuko priklenil nase s svojo gosposko nemoralo, ki je velika v svoji brezobzirnosti. Svetožalni cinik, žurnalista Ščuka, se je ti zlobni velikosti poklonil in je zavezal

nekoč Grozdu jermena na črevljih. Toda tudi ta ponižnost ni bila odkritosrčna. Ona vzbudi v Ščuki pravega človeka. Seveda ne brez skeptične primesi: »Očital vam ne bom ničesar, o vi ljudje častivredni. Kdo ve, kaj je greh, kaj je čednost?« ... Milo mi je pri srcu, ko vas gledam pred sabo, tako smešne in majhne, polne skrbi za vseobče blagostanje... Opravite hitro in sežite v roko svojim sovražnikom. Vašo polno mizo bodo zasedli tisti pozabljeni hlapci, tisti zavrženci in razcapanci. Raztrgajte svoje proklamacije, otrešite se skrbi za narod in njegov blagor! Zakaj »naroda« ni več! In ni več hlapcev!« ... In tako je Judež odšel v noč, a ne, da se obesi, temveč revoltira zavržene, premotene hlapce. V beznicah jim bere drzne proklamacije. »Doktor Grozd in doktor Gruden sta poštena človeka. Zakaj bi ne skrbela zase, kakor skrbimo zase mi drugi? Ti, dragi moj, trguješ s sukijami, doktor Grozd trguje z narodovimi ideali!« Ta narod odgovarja s kamni. Prvakom pobije šipe, Ščuka pa jih vodi in oznanja zmago.

»Ostavite me!« ... Kdo je razbil te šipe? — to je finalega propalega osamljenega Grozda. Vsa moč mu je pošla in če se kečaj povzdigne v prejšnjo slavo, bo to le životvarjenje. Morda ga drži pokonci samo še kompromis, ki ga je spričlo Ščukove pocestne revolte sklenil z Grudnom, ki se je že zdavnaj uklonil in išče pri svojem sovražniku Grozdu pomoči. Nevklonjena v svoji nizkotni zlobi je le Grud-

novka. Nekak demon tega smešnega špispurgarstva. Značaj, čisto verjeten v širokih, glavnih potezah, nekoliko pretiran, slikan pa z vso rafinirano umetnostjo Cankarjevo. Virtuozna intrigantka, vzlic svoji pohotnosti hladna in preačunajoča. Umsko visoko nadkriljuje svojega moža, ki se je boji in od nje ponižno sprejema svojo ordre de bataille.

Ona vodi boj proti Grozdu in najema Ščuko, ki se pa zgrozi pred brezvestnostjo in podlostjo te žene. Vsled tega se tudi razbije ves njen načrt, ker Ščuka noče paktirati s to višjo kurtizano. Njena etika je vsa izražena v navodilu, ki ga daje svojemu Grudnu: »Potolži se: kdor zabavlja, je zmirom čist... Ali govori hladno, ostro, prepričevalno — kot užaljen poštenjak.« Njen realizem je doslednejši kot Ščuke. »Zato je nespameten, kdor ni zadovoljen s stvarmi, kakoršne so.« Ona ni temperamentna za notranje duševne krize in katastrofe, zadržila se bo v svoji umazanosti in bo zadovoljna. Kar ni zanjo, kar je pošteno in brez ovinkov, to je zanjo le »interesantno«, kvečjem revolucionarno. Zanj je najbolj značilen in v umetniškem oziru Cankarjev najboljši fil. prizor v drugem dejanju, kjer Grudnovka Gornika ovija in ovije v svoje mreže. Igra se z njegovo nerodno sentimentalnostjo, vzbudi z dovršeno hinavščino v sebi toplja in mehka čustva, da ga privije k sebi.

»Človeka duši to tesno obzorje, ta malenkostna družba... Strašne so te razmere, ka-

dar je v prsih hrepeneče srce, svobodna duša... Kakšno je to življenje!... Ah, glejte, jaz bi si želea človeka, ki bi me razumel, človeka, ki bi ne nosil na sebi tistih ostudnih okov, ki bi govoril in živel brez strahu, brez ozirov... In ko s tem še ne zmore Gornika, ga naravnost izzivlja. Ne prikriva mu, da je njena mehkoba zgolj »jako rafinirana komedija«, naravnost apelira na njegove najnižje nagone. »Vse te besede — morda so bile vse te besede izgovorjene samo da bi se vi sklonili. Vi nerodnej...«

V tej ženski ni preobratov, ni stopenj več, da bi padla, ker je že docela propala. In zato ji ni težka pot do sovražnika Grozda, ko čuti, da Ščuka njej in njenim nasprotnikom izpodkopa tla. Njo nič ne iznenadi in ne potare; še spričlo ljudskega upora upa, da ji ne uide dobiček. S kakšno inpertinenco pravi Grozdu (IV. dejanje, 21. prizor): »Do vas mi res ni veliko: vsak skrbi zase... Naša reč je vzajemna... Če se prične boj na življenje in smrt, bodo prihajale na dan te nedelikatne stvari... Zdaj je čas, da se stvar zakrije in pozabi... Ali mislite, da ni skrajni čas?« To so njene zadnje besede v tej komediji.

Tipičen kakor vsi je tudi profesor Kremžar, naslikan v markantnih konturah, precej posnet po življenju, drugače karikiran, kakor je to za satiro primerno. Borniranec, »ki bi rad sleparil na svojo roko«, prazen in vedno ogorčen Šolnik, strupen in omejen deklamator, ki

kriti za praznike, ali kljub temu brez sirovine, ki so med potjo in jih ni mogoče dobiti v roke. Kupi se le najnujnejša potreba. Tudi terminska kupčija ni živahna, ter je variacija cen znašala le 1 do 2 vinarja. (April K 7:42, 50 kg.) Rž se je tudi zadovoljila s slabejšo tendenco, ter velja to, kar smo rekli o pšenici. (April K 6:56, 50 kg.)

Oves je vendar odnehal ter zgubil v ceni do 15 vinarjev. Ker je bila letina jako povoljna, se bode oves gotovo moral zadovoljiti še z nižjimi cenami. Takajšnji tržci se pa na ta pad ne ozirajo, ampak so v zahtevi stanovitni, zahtevajoč za efektivno blago K 8.75 (50 kg.) basis Ljubljana.

Turšica je sledila ovsu ter istotako zahtevala 5—10 vinarjev nižje cene, akoravno je promet relativno živahen. Refrakcije so se podaljšale do konca decembra, in to je dvignilo decembersko kupčijo. Pa tudi za januar-april se vrši kupčija v večjem obsegu, računajoč za januar-februar z višjo voznino, od marca naprej pa za voznino po ladjah. (Maj K 5:21 50 kg.)

Moka. Naše domnevanje se je vistinilo, ter so budimpeštanski mlini s zadnjo nedeljo uvedli nedeljski počitek in le tako si lahko razagamo manjši efektivni promet. Konzum se je vsled bližajočih se praznikov dvignil, nikakor pa ni nastopil s pričakovano silo.

V zadnjem poročilu smo svetovali takojšnje pokritje potrebe za praznike. Kakor se nam poroča in smo že preje omenili, so naši mlini primorani vsled nedostajanja zrnja obrat reducirati in vsa naročila le do polovice izvršiti. Pa tudi na to še morajo odjemalci čakati po 14 dni. Odškodninske zahteve vsled neizvršitve sklepnih obveznostij od strani mlinov so brezuspešne, ker mlini le vsled »višjih zaprek« ne morejo zadostiti prevzetim dolžnostim.

Ker so odjemalci mnjenja, da bodo lahko nastopili z odškodninskimi zahtevami, smo predstojelce omenili in upamo, da smo s tem preprečili mnogo razburjenja in nepotrebne korespondence. Svetujemo pa zopet, da si konsument takoj nabavi božično potrebo.

Otrobi živjajo živahno povpraševanje in so zategadelj nastopili do 20 vinarjev višjo zahtevo.

Špirit je svoje cene dvignil za eno krono. Konsum je posebno na Ogrskem vsled slabe letine sadja jako poskočil in bode postal gotovo še večji. To opravičuje zvišanje cen. Promptna kupčija je živahna, ali tovarne sedaj lahko zadoščajo zahtevam, ker so zaloge sedaj zadostne. (K 134:50—134:75 iz Prage.)

Sladkor ni vžival zanimanja, ker konzum kupi le toliko, da mu zadostuje iz roke v usta. Rafinerije so vsled podraženja sirovine sicer rafinirale nekoliko dvignile, kar pa ni oživilo položaja. Tudi odpoklici so nepovoljni. Kartel dela »cukerbaronom« preglatvice, ker se tovarne sirovega sladkorja nočejo pridružiti, oziroma od svojih zahtev ne odnehati.

Kava se trudi si opomoči v ceni, kar se ji pa ne posreči. Uvozilo se je od početka kampanje do sedaj čez 10,000,000 vreč (lansko leto 6,926,000 vreč). Kupčija je precej živahna in je pokupila znatne množine, ker se je z 1. decembra braziljska eksportna carina zvišala za 3 fres na vrečo.

Oreh zahteva K 42 in bode v ceni najbrže poskočil. Vsled jako visoke carine rozin in cibec se jako povprašuje po orehih.

Gregorčiča spomenik!

Slovensko ljudstvo!

Ali je kdo med Teboj, čegar uho se še ni naslajalo ob nebeških glasovih »Nazaj v planinski raj!«, »Eno devojle bom ljubil!«, »Zvezda mila je migljala!«?

In kdo izmed Tebe še ni slišal deklamovati »Ojki«, »Kmetški hiši«, »Naš čolnarič otimimo!«?

Srce ti je pač malone zastajalo radosti, ko je ob sladkih zvokih te pesni ali ob ljubko žuborečem potoku nje zveneče besede nanj legal čudoviti čar svete poezije. In skozi nežno kopreno te svete poezije si zrl in poslušalo »kar gledalo ni oko, uho ni čulo posvetno«: duša Ti je tiste trenutke plavala v prestnem kraljestvu umetnosti. In to je bilo kraljestvo slovenske umetnosti. Tvojemu srcu je takrat govoril velik umetniški genij, ki ga je milostno nebo naklonilo slovenskemu narodu. Ta genij pa je bil — Simon Gregorčič.

Danes Gregorčiča ni več med nami. Nedavno tega se je iz solčne Gorice po širni Sloveniji raznesla srca pretresujoča vest, da je »soški slavec« utihnil za vselej, da je umrl Simon Gregorčič.

»Ne, ni umrl!

Še duh njegov živi med nami, na delo nas budi in drami.

Umrl on ni,

v nesmrtnih delih on živi!

A ob enem z njim v teh nesmrtnih delih živi in bo od roda do roda živela njegova in naša mati, ki jo je njen veliki sin ljubil »iz srca globin«, ki je bil njen ponos in ki jo je proslavil pred svetom — mati Slovenija. —

Slovenci! Kdor slavnih prednikov ne časti, — njih naslednik biti vredni ni!

Pokažimo, da znamo ceniti svoje vele-možje, da se zavedamo, kak biser je s poglavjem »Simon Gregorčič« vdelen v oni okvir, ki se imenuje slovenska literatura! Postavimo velikemu pesniku ne le v svojem srcu, marveč tudi na zunaj, vsemu svetu viden spomenik!

A ves narod naj bi postavil ta spomenik, kakor je ta najzvestejši sin matere Slovenije ljubil ves narod!

V to svrhu se je v Gorici osnoval »Osrednji odbor za Gregorčičev spomenik« ter si postavil nalogo, poskrbeti, da se pesniku Simonu Gregorčiču v rojstno hišo na Vrsnem vzida spominska plošča in na gomili tam »v planinskem raju« pri Sv. Lovrencu postavi dostojen nagrobnik. Če le mogoče — in to bi bilo v smislu velikega pokojnika — pa bi se Gregorčiču naj postavil še živ spomenik, čegar piedestal bi bila šola. Obliko kipa na tem piedestalu (ustanove, Gregorčičev dom . . .) pa bi naj dogovorno določil celokupni slovenski narod potem osrednjega odbora in lokalnih podoborov.

Rodoljubi!

Da čim preje dosežemo, kar nam vele-va sveta dolžnost, se obračamo do Vas, kar Vas je brez razlike stanu in mišljenja, z iskreno prošnjo za požrtvovalno sodelovanje Gregorčičevemu spomeniku v prid. Prirejte zlasti v ta namen Gregorčičeve slavnosti in veselice in seznanjajte na njih množice z velikim pesnikom! S tem storite dvakrat rodoljubno delo.

A vsem nam spričo velike odolžitve napram pesnikovu geniju bodi geslo:

»Ne samo kar veleva mu stan,

kar more, to mož je storiti dolžan!»

Ivan Berbuč, prof. v. p. in dež. odbornik, predsednik.

Matija Rutar, deželnosodni svetovalec, podpredsednik.

Josip Ivančič, prof. v. p., blagajnik.

Dr. Ivo Šorli, notarski kandidat.

Dr. Karol Ozvald, prof.,

Franc Slavec, vadnični učitelj, tajnik.

duše, ki se ji hoče iz zaduhlega ozračja narodnjaškega navdušenja in slepenja; pogledala je globoko in je na dnu zagledala zgolj osebne koristi in premišljeno hinavščino. Vseh nagibov ni odkrila. Cankar je slikal vse, kakor je bilo povzročeno in usovršeno od golega egoizma. Ako bi bil pisal tragedijo, bi bil slikal dobro misel, ki je vnela nekaj malih ljudi, svetlobo, ki se je v njih lomila in postala manjša in naposled ugasnila. Tu v satiri imamo le rezultat: smešno navdušeno Mrmoljevko in cinično Grudnovko. V ozadju pa veliko misel o ljudskem probujenju.

Franc Terseglav.

Pismo Boltatuga Pepeta.

Gespu-
redehter!

Nej reče
edn kar če,
jest pa le
pravm, de
tu ni prou,
da se zmeri
u gespuda
žepana za-
letavaja in
mu tista
plačča na-
prej mečeja. Kua jh ta plača jest pros?

Za kua se za tiste boge deluce, za tiste

Ivan Kokošar, mestni župnik,

Franc Vodopivec, ces. svetnik,

Andrej Ipavec, gimn. učitelj,

Niko Omersa, gimn. učitelj,
odborniki.

V Gorici, dne 6. decembra 1906.

Po svetu.

Spomenik pokojnemu prestolonasledniku Rudolifu bodo prihodnje leto postavili v mestnem gozdu v Budimpešti.

Osemurno delo nameravajo uvesti ameri-
kanske Zedinjene države.

Bakljada praškemu knezonadškofu. Oklice so pribila na vseh praških cerkvenih vratih praška katoliška društva s pozivom, naj pri-
rede katoličani knezonadškofu Skrbenskemu bakljado zaradi napadov glede na stališče, ki ga je zavzel knezonadškof v vprašanju svo-
bodne šole.

Skrivnostni umor. V Nachodu so našli v vrečo zašitega težko ranjenega moža, ki je kmalu nato umrl. Slučaj preiskujejo.

Ženski policaji. V Parizu se je zelo izka-
zalo 15 deklet kot detektivki. Neki trgovec je opazil, da mu v trgovini vedno česa zmanjka. Nato se je dogovorilo 15 deklet, da bodo za-
sledovala tatu. Tako se je zgodilo in tat je bil kmalu v rokah. Junaška dekleta so ga zvezala in odpeljala na policijo.

Japonski igralci. Četa japonskih igralcev potuje zdaj po večjih mestih Evrope. Imenuje se »Majits«. Vodja je igralec Funtisaana. V njegovi družbi se nahajajo Sada-Jako, japonska Eleonora Duse in njen mož Otojoro Kavakami in važna tragedinja Hanako. Ta Hanako je učenka najslovičitejšega že umrlega japonskega igralca Donjura.

Igralka vzrok ravnateljve smrti. Ljud-
sko gledališče v Budimpešti je bilo zadnje čase na robu propada. Ravnatelj Pavel Vidor, šestdesetletni starih, ga je hotel rešiti s tem, da je angažiral slavno primadono Šaro Fedakovo. Za večer ji je obljubil 600 kron honorarja. Fedakova pa je bila zvita, in ko je vi-
dela položaj gledališča, si ga je mislila osvojiti s svojimi prijatelji sama. V ta namen pa se ji je zdel prvi in najvažnejši korak ta, da materi-
alno uniči in tako odstrani ravnatelja Vidora. Zato se je trudila, da so se igrali taki komadi, ki so propadali in občinstvo odbijali. Tako je začel ravnatelj v dolgeve in prišel naposled tako daleč, da ni mogel plačati več igralcev. Prosil je v ta namen Fedakovo, naj mu posodi od dveh večerov svoj honorar, a ta tega ni marala storiti. Nato si je izposodil ravnatelj 20 kron, si kupil samokres in se ustrelil. Isti večer je hotela nastopiti v gledališču Fedakova a občinstvo jo je napadlo s psokami, jo oplju-
valo in stoplo in zgodilo bi se za njo še hujše, da bi ne bila posredovala policija. Listi iz Pe-
šte pišejo, da bi jo bilo razjarieno ljudstvo lin-
čalo, če bi ne bilo policije. — Igralka se sedaj zagovarja, da je nedolžna in da bo svoje na-
padalce tožila.

Konec plesalca na vrvi. V Maros-Vazar-
helyju na Ogrskem je prirejal te dni predstave plesalec na vrvi Komzotisany. Mahoma pa mu je zmanjkalo na vrvi ravnotežja in padel je na tla in se na mestu ubil.

Izvirni beg iz ječe. Iz ječe v Budimpešti je pobegnil te dni neki Peter Hinko na čisto izvirni način. Napravil si je namreč iz kruho-
vih skorij jermen, bajonet in shrambo za pa-
trone in vse to tako pobarval, da je bilo videti vse kot resnične vojaške stvari. Ko se je me-
njala nato po noči vojaška straža, se je vtiho-
tapil tudi on iz ječe in to tem lože, ker so ga smatrali za vojaka. Zunaj je izvršil takoj par vlovov in prišel baš pri izvrševanju zopet v roke pravice.

Idealna služkinja. V New Yorku se je dogodilo to-le: K neki gospej je prišlo mlado dekle ter jo s prikupljivimi besedami prosilo, naj jo sprejme v službo: »Ali znate kuhati?»

vprašala je gospodinja. — »Da, milostljiva, kakor želite,« bil je odgovor. — »Prati?» — »Da.« — »Koliko prostih ur na teden želite?» — »Nebene, milostljiva gospa.« — »Kolikokrat bode te temeljito očistili kuhinjsko opravo?» — »Večkrat na teden.« — »In okna?» — »Vsak torek.« — »Ali sovražite otroke?» — »Nas-
protno, iskreno jih imam rada.« — »Koliko časa ste bili pri svoji zadnji gospodinjii?» — »Stiri leta.« — »Zakaj ste šli proč?» — »Ker gospoda odpotuje v Evropo.« — »Koliko pla-
čila hočete?» — »Sem z vsem zadovoljna, kar mi daste.« — »Kdaj lahko nastopite službo?» — »Takoj.« — Milostljiva je bila presenečena. V tem trenutku plane v skrajni razburjenosti v sobo neki blazniški paznik in zakliče: Hvala Bogu! Sedaj jo imam zopet! Idealna služki-
nja je pobegnila iz — blaznice, kamor so jo hitro spravili nazaj.

Protj alkoholu. V Berlinu so odločili, da naj sprejme vsaka mati pri šolskem vpisava-
nju brošuro, v kateri se opozarja na nevarnost alkohola.

Dobro sredstvo zoper požrešne lisice. Neki posestnik na Nemškem rabi posebno sredstvo zoper lisice. Petelinu obesi na vrat majhen zvonček, s katerim se petelin ponosno izprehaja med podložnimi mu kurami. Le-to sredstvo je boja tako dobro, da lisice nikoli ni blizu. Ta zvonček straši tudi dihurje, lisice in druge sovražnike kur.

Kaznovanje otrok v Ameriki. Nedavno tega je ukradel v severoameriških Združenih državah neki deček kolo, ki je stalo samo na ulici. To tatvino je izvršil v soboto in sodnik ga je obsodil tako, da mora ležati vsako so-
boto cel dan v postelji. Ta kazen je za otroka tem hujša, ker je sobota tam baš šole prost dan in zato posvečen otroški igri in zabavi. Nadzorstvo v tem je prevzela mati otrokova, da bo kaznovala s tem otroka naznačeno šte-
vilo sobot.

Nečloveški čin četovodje. »Slovenec« je že večkrat poročal o tem, kako surovo neka-
teri vojaški predstojniki ravnaajo s podložnim moštvom. K tem poročilom pristavljamo nov slučaj, ki ga je priobčil »Kurjer Lwowski« z dne 29. novembra. Temu listu se namreč z Dunaja piše: Izvanreden slučaj nečloveškega ravnanja z vojniki se je nedavno zgodil pri 3. polku, 1. eskadroni galicijskih ulancev, ki se sedaj nahajajo v Gross-Enzersdoru pri Dunaju. Neki ulanec iz drugega leta službe, ni temeljito osnažil svoje obleke. Četovodja ga je zato kaznoval s tem, da je ukazal drugim vojakom, da bi vsak posebej pljunil temu re-
vežu v obraz. A tega še ni bilo dosti. Eden izmed vojakov iz prvega leta, ki mu ni šlo v glavo, kako se more pljuniti človeku v obraz, zapovedi četovodje ni hotel izpolniti; radi tega pa je bil oklofutan. Vse to se je zgodilo brez kazni za g. »Zugsführera«, ker noben vojak se ne upa takega nečloveškega čina višjim predstojnikom naznaniti, da bi ne bil pregan-
jan.

Razburljiv prizor v cirkusu Busch na Du-
naju. Dne 3. t. m. se je vršil v cirkusu Busch razburljiv prizor. Zjutraj je ozdravljeni krotilec Peters igral pred povabljenim občinstvom. Zveri so kazale z raznimi znamenji, da so spo-
znale svojega gospodarja. Tudi veliki lev, ki je ranil nedavno krotilca, je bil miren in se niti ganil ni, ko ga je sunil Peters z nogo. Zve-
čer pa je skočil lev takoj na Petersa, ko ga je zagledal. Peters je nosil roko še v obvezi. Ob-
činstvo se je zelo prestrašilo in vse je bežalo. Petersov pomočnik je takoj priskočil na po-
moč. S strelji in z železnimi drogi se je posre-
čilo odgnati leva.

Umetnik z lakoto. Na Angleškem se kaže kot umetnik z lakoto Švicar Beauto. Zdej že ni ničesar zavžil 37 dni. Zdravnik pravi, da je smrt neizogibna. Beauto pa ne mara slišati o tem, ampak hoče vztrajati celih 46 dni. Po-
licija je pozvana, da posreduje, ker velja na Angleškem samoumor za velik prestopok.

se poleg Grudnovke v tem miljeju še najbolj počuti in enega hujška proti drugemu. Sve-
čan, kadar mu kaže: »Nehvaležno je to od Grudna — ne glede na veliko moralno izgubo, ki bi jo pretrpel narod, če se ne obvaruje dis-
ciplina tudi med prvaki.« Drugače pa zloben domišljavec. Svojo puhlost pokriva z dostoj-
no hinavščino. »Le bolj zmerno, le bolj fino. V škandalih je zmerom nekaj nevarnosti.« Njegov program je poštenost, nabita po le-
pakih: »Združijo naj se vsi zmerni, trezni, res-
ničnorodoljubni elementi.« Revolucionarjev ga je seveda strah. »Na tak način se rušijo ideali; tako se spodkopuje vera v avtoritete. To bi morala zabraniti vlada!«

Še dve karikaturi izpolnjujeta to sliko: dobrodušni, vedno razjarjeni poštenjak, don Kišot te komedije, jurist Kadivec in vedno ginjena slovanoljubka Mrmoljevka. »Gospod Stébelce misli splošni pomen Gornikovega nastopa za narodov blagor in posebno še z ozirom na slovensko vzajemnost« . . . In vse se suče okoli Gornika, tega nerodnega, do-
brodušnega in zaupljivega Martina Krpana. Samo da je neodločen in strašno naiven. »Ho-
tel sem, toda beseda mi je ostala na jeziku . . . Tudi pobegniti sem hotel že davno; sinoči, predsinočnjem. Ali držalo me je nekaj za suk-
njo . . . Ah, jaz sem tako mehak, tako ne-
umen, tako len. Ni ga na svetu nesrečnejšega človeka.«

Cankarjeva igra ima vse vrline in vse hibe satire. Ona je spontanni pojav mlade

lačnpergarje, am jemleja, k na morja mt dru-
zga ud nh ,ket kašn čik. Če b se mi za ge-
spuda žepana tku ulekl, kokr se ne, b blu
dons use drgač. Nahter ldje sa pa bl praktičn,
kokr sa uni, in se pu navad usedeja na tist
kone mize, ke kej na miz stuji, ne pa na ta
prazn. In uni b tud bl prou naredil, če b začel
iz gespudam žepanam držat in b mu prvušil
tisth par taužen kronc, k jh uja dubl zdej za
prbulšek. Pusebn k jh tu na u prou nč bulel,
ne nh ne nhna stranka, ampak če u kerga tu
kej bulel, u bulel vole in krave, kedr jh uja
na klaunc pubijal.

A mislja, de gespuđ žepan nisa preh pu-
mislel, ki b se ta gnar, k sa ga pugerval, ta
nar loži pršparu in not prnesu? Tu sa use
preh pumislel in skumenderal. Ke ne, kulk se
u že tuki pršparal, k se uja voli in krave
na klaunc iz larfa pubijal namest iz tista pe-
štola, ke kušta usak šus devet fičnku. Predn
b enga samga voia al pa bika iz tista peštola
ukul prnesl, b kuštal devet fičnku. Zdej nej pa
pumislja, kulk volu se je že du zdej ukul
prnesl in kulk volu in biku je še u Iblan, k se
uja preh al pa puznej ukul prnesl; zdej pa nej
raitaja, de se u pršparal pr usakmo devet
fičnku; a na u tu že zadost za tista malenkost,
k se u žepane za prbulšek dala. Pa recima,
de b tu še na blu zadost; a mislja, de se tu
na u mogl na druga viža not prnest? Tud na
tu sa mislel gespuđ žepan, zatu sa pa pred-
lagal, de morja na rotuž same praktikante

gor uzet, če pa že glih same ne, pa saj tulk,
kulkr je ta nar več mugoe. In te praktikanti
uja mogl deset let zastonj služit in garat in na
ta viža se u lohka desetkat gespuda žepana
plačca not prnesla.

De pa gespuđ žepan res zasluža kašn
prbulšek, pa mende tud nubedn ne cvibla.
Kulk več uprauka uja mel ud zdej naprej že
iz gasfabrka, ke uja mogl na use plati pre-
mislt, kuku b ja bl na kojna spravl. Pestet
uja mogl ta nar preh u ush cajngah inserat
za gasfabrka nadrukut in še pusebn uja mogl
merkat, de na uja na Zidmarke kulendr pu-
zabil. Tu ni kar tku, kokr b s edn mislu.

Pa tu še vse skp ni nč. Kulk maja pa še
drugh uprauku! Zdej sa mogl hitr ena seja
skp sklicat, de uja monument rankmu Gre-
gorčiče. Buh mu dej nebesa in pa gmah pred
leberalcem, pustavl. Tu je blu pa treba heđu
hitet, zatu, k sa u Guric Sluvenci tud ena taka
seja skp sklicat in tak udobr skp sestaul, de
u za monument gnar skp puberu, zatu ke sa
leberalci prec prpraulen za kašna reč gnar
skp naberat, za gnar dat sa mal bl pučasn.
In če b u Guric bl hitr iz tem udboram vn
pršli, pa b gespuđ žepan iz častjo, spet enmo
pesnike monument postaut, skus padl. K sa
pa gespuđ žepan bli bl flink, sa pa Guricani
skus padl. Tu se jm šika! Kua se nek umes
štulja, k vnder veja, de je tu gespuđ žepanu
rajon, mustove zidat in pesnikm monumente
pustaulat. Če b blo pu mojnm, b use drgač

Govor dr. Šusteršiča.

(V poslanski zbornici dne 1. decembra 1906.)

Ne bom dolgo govoril, ker vsi že željno pričakujemo glasovanja, da končamo veliko delo, ki je že nad leto dni na dnevnem redu.

Jaz menim, da pri tej priliki ne moremo rešiti prepornih vprašanj med Slovenci in Nemci na Koroškem, Štajerskem in Kranski, kakor tudi ne domačega prepira med našo slovensko ljudsko in takozvano napredno stranko.

Vendar moram nekoliko odgovoriti nekaterim gospodom predgovornikom. Najprvo odgovarjam prav kratko gospodu Wastianu. Gospod tovariš Wastian hoče sedmi slovenski mandat štajerski kar podomače prenesti v Gradec. O tem niti ne govorimo. Sedmi slovenski mandat na Štajerskem mora na vsak način ostati, ker je le odškodovanje za vsiljeni nam kočevski mandat na Kranjskem. Sicer pa g. Wastian sam dobro vé, da je pozneje dobil še posebno darilce v obliki lipniškega mestnega mandata (Tako je!), tako da se je poleti bogato obdarovan vračal domov. (Veselosť.) Menim torej, da g. Wastian sam resno ne misli na to, naj bi se črtal sedmi štajerski mandat za Slovence. Zato upam, da bode tudi nemška levica vsaj v večini glasovala proti Wastianovemu predlogu. Ako bi obveljal Wastianov predlog, potem si lahko naslikate posledice. Ker bode gotovo še tovariš Robič odgovarjal Wastianu, zato se jaz peslovim od njega.

Baviti se hočem kratko s predlogom Plantanovim in odgovarjati tovarišu in rojaku dr. Tavčarju. (Dr. Tavčar: Sem že tukaj!) To me jako veseli. Že v odseku sem stvarno dokazal, da je Plantanov predlog nemogoč. Predlagatelj trdi, da hoče mesta ločiti od kmečkih občin. To pa ni res. Na Kranjskem imamo eno samo mesto v pravem pomenu besede. In to mesto je Ljubljana, ki šteje 35 tisoč prebivalcev. (Tako je!) Potem pa takoj pride Idrija, ki šteje 5.700 duš. Idrija pa je rudarsko mesto svoje vrste. Mesto pa, ki šteje le 5.700 duš, vendar ne more zahtevati posebnega poslanca. Mesto Kranj šteje 2.464 duš, Kamnik 2.298, Loka 2.210, Rudolfovo 2.160, Metlika 1.443, Črnomelj 1.136, Lož 579, Kostanjevica 471, Višnjagora 361. Vsi ti kraji pa so raztreseni po celi deželi ter nimajo nobenih skupnih koristi.

Tovariš Plantan to sam uvidi, zato ne predlaga mestnih mandatov, ampak zmeče vse skupaj, mesta, trge in mnogo vasi. Izbral je tako 52 raznih občin, oziroma občinskih delov ter jih umetno in samovoljno združil, češ: Sedaj pa naredimo dva volivna okraja.

Kdor pozna kranjske razmere, mora mi pritrčiti, da so taki volivni okraji nemogoči. Vsa dežela bi se morala upreti — oprostite mi izraz — taki neumnosti. Najlepše pa je, da te občine, za katere Plantan zahteva dva mandata, same nočejo slišati o tem, kar zahteva Plantan. To vam hočem dakazati. Liberalna stranka je uprizorila veliko agitacijo, da bi te občine vložile prošnje za volivne privilegije, kakor jih zagovarja Plantan. Da je bila agitacija velikanska, priča dejstvo, da so tiskane vse peticije, ki so jih cele kopice razpošiljali po deželi. In kaj so dosegli? Od 358 občin izven Ljubljane je le 18 občin na željo liberalnega vodstva sklenilo in izročilo te peticije. Torej le 18 občin od 358! Tako se je končala ta velika akcija s smešnim porazom. Nihče noče te izjeme, ne dežela, ne občine, le ti trije gospodje zahtevajo, ki sede tukajle gori. Zato niti ne govorim dalje o tem.

Gospod dr. Tavčar pa tarna, da je njegova stranka oropana, da je dežela izročena »klerikalni« stranki. Ti liberalci itak ne znajo drugega, nego strašiti s »klerikalizmom«. Gospod dr. Tavčar, dovolite, da vam nekaj povem: Preje ste govorili, da bo naša stranka morala pobrati še te ali one stare hlače. Nočem Vas žaliti, g. dr. Tavčar, ako rečem, da morda še Vi pridete enkrat k meni. (Veselosť.) Bili ste enkrat že v jako nevarni bližini, bili ste že klerikalec. (Oho!) Prosim, to stoji črno na belem. (Dr. Tavčar: Kot dijak v svoji mladosti!) Prosim, to je bilo v času,

ta reč uštimu. Gospod žepan in negav odbor nej b naberu gnar za monument, gurišk odbor pa za gvant, de b na blu treba spet Muz zmrzvat, kokr more zmrzvat Prešernova muza. Na ta viža b bla uba odbora h nuc in Gregorčič b dubu monument, de b ga blu vsele za pugledat. Sej tu ni nč hudga, če dva odbora skrbeta za monument; sej se Guricani tudi rad zabavaja, za kua b pa glih sam mi Ibiančani mogl mt zmeri kašn špas u Šternalet; nej ga maja enkat tud u Guric. Sej uja ja tud tam ufermal kašna gspa, de u znala ta reč u roka uzet in frajle kumenderat, kašne haubce morja mt pr veselice; če b se pa glih u Guric na dubila nubena taka gespa, jm ja pa lohka iz Iblane kašna ke pošlema, ke tuki jh mama zadost.

Jest že pravm, de je ta narbulš, če ustaneta uba odbora lepu u zastopnast. Če uja kerkat res Gregorčiče monument pustavl, sej lohka daja najn dve tablice prbet; na en nej u zapisan: Ta monument se je pustavu za cajta Hribarjuga žepanvanja; na ta druga tablica pa: Ta monument se je pustavu za cajta Gabrščuga gubezdajna.

Tku b blu še ta nar bulš, misl

Boitatu Pepe iz Kudeluga.

ko ste se že ponujali za deželnega poslanca. Tedaj niste bili več tako mladi, v deviških letih. (Veselosť.) Imeli ste že pasivno volivno pravico, torej ste bili stari najmanj 30 let.

G. dr. Tavčar je l. 1883 prvič ponujal se za deželnega poslanca v ljubljanski okolici. (Posl. Šuklje: To so občine, katere jaz sedaj tukaj zastopam.) Da, ravno iste občine. (Dr. Tavčar: To je že stara reč!) Je stara reč, pa vendar vedno nova, posebno pa dandanes. Jaz ponavljam to stvar le zato, ker Vi druge obsojate. Sicer pa rečem odkrito, da se vam ni treba sramovati tega, kar ste tedaj pisali. Nimate pa pravice, da očitaste pezdir v očeh g. dvornega svetnika Šukljeta.

Bilo je toraj l. 1883, ko je dr. Tavčar hotel priti v deželni zbor kranjski. Tedaj je pisal dr. Tavčar duhovnikom v ljubljanski okolici: »Visokočastiti gospod! Dne 26. maja zboroval je v Ljubljani shod županov in srenjskih mož ljubljanske okolice. Pri tem shodu, katerega se je udeležilo 27 županov in 35 svetovalec, sprejel se je podpisani z ogromno večino za kandidata pri prihodnji volitvi za deželni zbor. Nasprotovala sta samo dva glaso-va. V svojem nagovoru sem med drugim to-le naglašal: »Ali to pa je tudi jezik, častiti možje, v katerem me je mati prvo molitev učila. Zatorej bi kot Vaš poslanec odločno nasprotoval vsemu, kar bi škodilo verskemu čutu, kar bi utegnilo širiti versko mlačnost med narodom.« (Posl. dr. Korošec: To je prav lepo!) Seveda je lepo; saj sem rekel, da se mu ni treba sramovati tega.

V tem pismu se tudi sklicuje na to, da je že l. 1881 v ljubljanski »Čitalnici« napil slovenski duhovščini ter rekel med drugim: »Vsak, kdor ljubi slovenski narod ter mu želi srečno prihodnost, ima prepričanje sedaj, da se ima narodnost naslanjati na vero. Narodnost, gospoda, vije se kakor trta okrog mogočnega debla, okrog vere.«

To pismo je pisal g. dr. Tavčar duhovnikom, da bi podpirali njegovo kandidaturo. To je vendar jasno, sicer bi ne bil pisal pisma. (Dr. Tavčar: To je bilo v moji mladosti pred 20 leti. To ni tak čudež!) Potem pa smo skupaj! (Dr. Tavčar: O ne!)

Rekel sem, da nekoč niste bili daleč od klerikalne stranke. (Dr. Tavčar: Saj nisem nasprotnik veri!) Šest let pozneje, l. 1889, ste kot kandidat v Škofji Loki enako govorili. S tem pa hočem le pripomniti, da se je dr. Tavčar, kar sam priznava, tudi smukal okoli klerikalne stranke. (Dr. Tavčar: Saj je bila tedaj le ena stranka!) Da, klerikalna. Zato pa menim, da mora biti previden, kdor očita drugemu, da je zatajil svoja načela. Zavrtni moram napade proti tovarišu Šukljetu. (Dr. Pommer: Zakaj pa on ne odgovarja?) Boste takoj videli, zakaj jaz kratko odgovarjam. (Posl. Šuklje: Ker nočem zavlačevati razprave!)

G. tovarišu Šukljetu je očital dr. Tavčar, da je zaradi mandata prodal svoje prepričanje. In to očitaje moram zavračati. Dvorni svetnik Šuklje ni bil nikdar oficijelni kandidat liberalne stranke. (Posl. Šuklje: Nikoli!) Bil je samostojen kandidat in kot takega so ga volila dolenjska mesta. (Dr. Tavčar: Program je imel od stranke! — Posl. Šuklje: Ne l. 1885, ne l. 1892 nisem imel Vašega programa!) Prosim saj je tudi Vaš program, gosp. dr. Tavčar, bil drugačen! Še l. 1894 ste izjavili, da je katoliška vera podlaga Vašemu programu. (Posl. dr. Tavčar: Človek more biti svobodomiseln, pa ne nasprotnik veri! Saj tudi nočem veljati za brezverca!)

Konstatovati hočem le toliko, da je liberalna stranka tovarišu Šukljetu l. 1900 ponudila mandat novomeške mestne skupine. Šuklje je pa odklonil mandat iz rok te stranke. (Plantan nekaj ugovarja.) Dvorni svetnik Šuklje je odklonil mandat od liberalne stranke. To je priznal tudi »Slovenski Narod«. In jaz sem mu nekaj let pozneje ponudil mandat ljubljanske okolice. Toraj ni res, da se je on prodal. Saj bi bil lahko od liberalcev dobil mandat, ko bi ga bil hotel.

Sicer pa imamo tudi zapisnike visoke zbornice. Iz teh zapisnikov iz parlamentarne zgodovine se moremo poučiti, da g. dvorni svetnik Šuklje ni nikdar zagovarjal onih načel, katera sedaj zagovarja g. dr. Tavčar.

Gospod dr. Tavčar pa je tudi naši stranki prepustil vso odgovornost za to volivno pre-cesnovo. Na to odgovorim le kratko: Kdor je imel sploh kaj opraviti z volivno preesnovo, mora priznat, da smo vse storili, kar je bilo sploh mogoče, da bi za koroške in štajerske Slovence kaj več dosegli. (Pritrjevanje.) Stori-li smo, kar je bilo v naših močeh. (Dr. Steinwender: Še več!) Da pa nismo vsegamogočni, to ni naša krivda.

Vprašati se moramo: Kaj pa je mogoče v teh razmerah? Ali je novi volivni red, kakor ga je sklenil odsek in ga bode odobrila zbornica, res tak, da bi morali glasovati proti njemu, ali je tak, da moremo končno glasovati zanj?

Mi bomo gotovo ravnotako prevzeli odgovornost za svoje glasovanje, kakor Vi, ki glasujete proti. S tem končam. (Živahna pohvala.)

Idrijske novice.

i Občinska seja je bila v soboto, 1. decembra. Odseki so podali svoja poročila. — Stavbeni odsek, v čegar imenu je govoril svetnik Svoboda, je naznanil, da je občina kupila od Ane Velikajne zemljišče, po domače »v gačniku«, za 3200 kron. Svet meji na občinsko posestvo. Ves prostor prepusti občina c. kr. rudniškemu erarju v zameno za oni svet, ki je za mestno realko. Erar je namreč hotel za realko sezidati delavsko hišo, kar bi bilo nekoliko nerodno za zavod. Vsekako je dobila občina sedaj erarični svet mnogo ce-

nej, nego tedaj, ko je iskala prostor za zgradbo realke. — V imenu ubožnega odseka je poročal odbornik Bäßler. Neka uboga vdova z več otroki bo dobivala odslej mesečno 8 K podpore, dve drugi zelo potrebni osebi po 4 K na mesec.

i Policijski odsek je po poročevalcu Kristanu predlagal, naj se odloči policijska ura, in: sicer naj bo odslej dovoljeno, da so gostilne odprte do 12. ure, kavarne pa do 2. ure ponoči. Ugovarjalo se menda ni. Prav tako je predlagal Kristan, naj se pooblasti policijski odsek, da imenuje novega policaja. Odbornik Lapajne je ugovarjal, ker vse občinske službe imenuje odbor. Sprejet je bil Kristanov predlog z dostavkom, da policijski odsek pri prvi seji naznani odbor, koga spoznava za najsposobnejšega.

i Koncesijo za vinotoč je dobil Iv. Demšar ob cesti na Vojsko.

i Pri slučajnostih je vprašal odbornik Bäßler, kako je z javnim straniščem. Župan je odgovoril, da ni najti primerne prostora. Ako bi ne bil gospod župan hud, bi pripomnili, da je nekaj ulic po Idriji v takem stanu, da so podobne javnim straniščem. Policijski odsek naj tukaj vmes poseže.

i V tajni seji so imenovali praviim učiteljem dr. Menceja — pogojno, da tekem enega leta izpopolni izpit iz nemščine. O Dragotinu in francoščini ni bilo razgovora.

i Preveč sveta ima erar v Idriji, pritoževal se je notar. Res, da tudi nas ne vesele napisi: »Do preklica dovoljena pot.« Mislimo pa vendar, da erar ne bo zahteval, pa tudi si ne lastil sveta, ki ga je odstopil občini za pokopališče. Menda se ni vključena stvar, kar se prav lahko izvrši. Potem tudi odpadnikov ne bo skrbelo, kje jih po smrti shranijo.

i Ponesrečil se je rudar Simon Lemovec. Ko je izvažal v žgalnici izžgano kamenje, je nekoliko zdrsnil, vsled česar mu je razbeljeno kamenje močno poškodovalo nogo. Upamo pa, da ne bo hudega, ter možu želimo, da kmalu ozdravi.

i Debelo piko dobi gospod Gangl v prihodnjih »glasovih iz Idrije«. Zameril se je »Narodovim« glasiteljem, ker je realčno dijaštvo pod njegovim vodstvom na Marijin praznik dne 8 decembra na koncert povabilo tudi »klerikalce«.

i Občinski odborniki so tarča, ki v njo kaj radi merijo v »Slov. Narod«. Ne vemo sicer, kdo je tista izguba, ki blati odbornike Kavčiča, Goliata in Didiča, vemo pa, da ostanejo omenjeni možje, in naj bo kak »Narodov« dopisnik ž njimi zadovoljen ali ne.

i Podržavljenje realke je pri nas na dnevnem redu. Občinski odborniki so nas »klerikalce« sicer popolnoma prezrli, pa nič ne de, saj je Kristan nas nadomestil ter poiskal tudi dr. Šusteršiča. Precej hud poper je to za razne svetnike in nižje šarže, ki še vedno nočejo priznati v Idriji, da v Avstriji še vedno nekaj veljamo zaničevani »klerikalci«, ki delamo za ljudstvo.

i Na svetu je vse mogoče, smo rekli, ko smo slišali, da sta se zopet zvezala Valentin in Dragotin. Zakon je blagoslovil Janez od Boga na god sv. Martina. Tako je prav, ljubimo se, dokler smo na tem bornem svetu! Zgube ne bo.

i Veselo vest je prinesel »Slovenec« z dne 3. decembra. Vsaj približali smo se cilju, ki ga »Narod« ni hotel priznati kot cilj tačasne idrijske politike. Da, podržaviti bo treba našo mestno realko, ne kaže nič drugega. S tem odvzamemo občini hudo breme, odpade pa tudi neprijetni jarem, ki ga je moralo nositi realčno učiteljstvo.

i Pismo pše dr. Andrija Ferjančič, piše v Idrijo živosebrno: Realka bo podržavljena s prihodnjim letom. — Ta dopis smo dobili 5. decembra, ravno en dan potem, ko smo isto brali v »Slovenec«. Ne zaničujmo torej naših klerikalcev!

i Skrajni terorizem pri naših naprednjakih. »Narod« prijema svoje pristaše, zakaj so se udeležili klerikalnega koncerta na čast sv. Cecilije. Koncert ima le namen, podjarmiti in ukleniti napredni duh v klerikalne spone, tako modruje dopisnik. Ne verjamemo, da bi se napredna inteligenca dala tako strahovati, vsaj slišali smo že te izjave, ki svoje ogorčenje izražajo nad takim terorizmom. Mi pa le pravimo: napravite vi kaj takega in mi bomo svojim somišljenikom svetovali, naj gredo na koncert, naj ga omislijo tudi naši smrtni sovražniki. A kakor se je nekdo na koncertu izrazil, bomo še dolgo, dolgo čakali, preden se nam ponudi taka prilika. Dotični dobro pozna vse muzikalne vrline naših naprednjakov, a se ni kaj laskavo izrazil o njih, med tem, ko je bil zelo zadovoljen in vesel našega večera.

i Posvečenih obrazov se bojmo! tako sklepa svoj terorizem »Narodov« dopisnik. No, kadar so v potrebi, se jih nič ne bojijo. Marsikateri je izdelal nekaj srednješolskih razredov ravno s pomočjo takih obrazov. Na višjih šolah je pa ravno duhoven Knafel še dandanes glavna opora visokošolcem, saj jih 36 dobiva njegovo ustanovo po letnih 600 K. Kaj ne, kronce so pa le dobre, če tudi od »posvečenega obraza«.

i Tudi godbeno društvo je napravilo veselico na čast sv. Cecilije, kot zaščitnice godbe, in glej, tudi tukaj zopet tiči klerikalen zmaj. Šestnajst godcev na lok in pihala je nudilo precej vžitka prijateljem godbe isti večer. Odkrito priznamo, da smo opazili lep napredek pri godcih, in ker je bila prostorna dvorana »pri črnem orlu« napolnjena in se je s tem društvena blagajna precej opomogla, bode tudi godci gotovo še drugo leto napravili enak koncert, naj se tudi »Narod« ob nje čoha. Saj v tem se pozna ravno napredek, da javno

pokažejo, kaj znajo, a oni, ki zna le zabavljati, je grozen nazadnjak, naj se še tako oblastno ob prsi bije: glejte, me naprednjaka!

Jeseniske novice.

i Vstopnice na akademijo domačemu delavstvu so se že razdelile. Gostje, ki pridejo na Jesenice od drugod, dobijo vstopnice v »Delavskem domu«. Dobe jih tudi domačini še ravnotam, ako se je morda kateri prezrl. Brez vstopnice ni dovoljen vstop.

i Gostilne priporočamo ob tej priliki tujim gostom te-le: na Savi: 1. gostilna »Pri zvitem rogu« tik »Delavskega doma«; 2. »pri Markotu« tik savske cerkve; 3. »pri Jelenu« nasproti tovarni poleg otroškega vrtca »družbe sv. Cirila in Metod«a. Na Jesenicah: Pri Tancarju blizu kolodvora.

i Predsedniki izobraževalnih društev v radoljiški dekaniji so imeli sestanek in posvetovanje na Jesenicah dne 29. novembra. Na sestanku se je poudarjalo, da so izobraževalna društva nujno potrebna še na Koroški Beli, Dovjem in v Lescah. Izvolil se je dekanjski odbor: Ahačič, Mrak, Zabukovec. Odbor mora imeti v evidenci, kje in o čem se je predavalo. Tozadevna naznanila sprejema župnik Zabukovec na Jesenicah, do katerega naj se vsako društvo v dekaniji obrne, tudi kadar želi kakega predavatelja.

i Občinski proračun je postavljen na ogled še do nedelje, 9. t. m. Zadnji čas je že, če hoče kdo k proračunu kaj opomniti. Tukaj opozarjamo davkoplačevalce na oklic prejšnjega odbora za volitve v občinski odbor preteklo pomlad. V tistem oklicu beremo, da je za »prepotrebno bolnišnico« nabranih že 12.000 K. V proračunu za l. 1907 pa ni duha ne sluha o kaki bolnišnici. Skupna občina kaže za l. 1907 primanjkljaja 16.944 K, šolska občina Jesenice 4160 K 46 vin., za šolsko občino Sava ni nobenega proračuna, čeravno se mora po ukazu višje oblasti šola na Savi zgraditi v l. 1907. Župna občina kaže primanjkljaja 1.010 K. Radovedni smo, kam je šlo tistih 3.000 K, ki so se bili lansko leto postavili v proračun, a se niso izdali za določeni namen ter se v sedanjem proračunu nič ne omenjajo. Podobna Jesenice kaže primanjkljaja 5.480 kron.

i Vero naprednjakov je izpovedal nekdo z Jesenic v zadnjem sobotnem »Narodu« in »Gorenjcu«. Srečno in zadovoljno se lahko živi brez cerkve, brez vere; glavna stvar je, da si pošten človek; najnepotrebnejši stan na svetu je duhovski stan; večnosti ali boljše bodočnosti ni; vsak je neumen, kdor potrpežljivo pričakuje veselejših dni na drugem svetu; moder je le tisti, ki si na zemlji skuša pridobiti prijetno in udobno življenje. S tako »vero« se ponašajo naprednjaki javno! In so še ljudje, ki mislijo, da so dobri katoličani, akoravno podpirajo naprednjake in jim pomagajo k ostanku in moči, da tako ložje širijo take krive nauke, in še so ljudje, ki kupujejo in berejo »Slovenski Narod« in »Gorenjca«, ki se družijo in pajdašijo z naprednjaki, pa mislijo, da so dobri kristjani!

i Poneumnevanje ljudstva, to je delo naprednjakov, s katerim upajo še nekaj časa životariti. Kaj hočejo vse natvezti Jeseničanom! »Največ državnih davkov se porabi za vzdrževanje cerkva in duhovščine«. Tako naprednjaki sleparijo! Država da za vzdrževanje cerkva in duhovščine tako malo, da ni vredno govora, in še kar da, daje le kot povračilo za oropano cerkveno premoženje iz takozvanega verskega zaklada. Poglejmo Jesenice. Koliko da država za vzdrževanje cerkve? Niti vinarja ne! In za vzdrževanje duhovnikov? Župnik na Jesenicah dobi iz verskega zaklada 652 K 76 vin., dva kaplana pa po 600 K, torej vsi trije skupaj 1.852 K 76 vin. Vsak orožnik na Jesenicah dobi več iz državnih blagajne, kot kateri si bodi jesijski duhovnik. Duhovski stan je najnepotrebnejši, pravijo naprednjaki! Da, da, odkar se širi tako napredno mišljenje, pa postaja čedalje bolj potreben orožniški in sodnijski stan! In koliko daje država za vzdrževanje teh dveh stanov?!

i Mastne plače očitajo duhovnikom najraje ljudje, ki sami niso nikdar zadosti plačani. Bomo videli, kaj poreče občinski tajnik Humer, ki ga vzdržuje občina in za njegovo vzdrževanje plačuje vsako leto 1.840 kron, ako se mu bo v prihodnje znižala plača na 1.200 kron.

i Za god še napravila v sredo večer Prva jeseniška delavska godba podoknico z malim darilom gospodu Nikolaju Bernardu. Bog živi moža slovenskega katoliškega prepričanja.

i V tovarni kranjske industrijske družbe je električna moč znatno pomnožena. Želeti je, da se tudi napelje v kapelo savske tovarne.

Rnjževnost in umetnost.

* Računske naloge za obrtne šole. Sestavil H. Podkrajšek, c. kr. strokovni učitelj. Cena vezani knjigi 1 K 20 h. Založili Karol Graser in drugovi. Na Dunaju. 1906. — Kot učna knjiga odobrena z odlokom visokega c. kr. ministrstva za bogočastje in uk z dne 18. septembra 1906, št. 32.723. Naloge (vseh je čez 900) obsegajo vso snov, ki je predpisuje za ta predmet od ministrstva izdani učni načrt ter so razvrščene tako, da popolnujejo naloge v posameznih delih učne knjige »Obrtno računstvo«. O vrednosti te knjige, ki je doslej prva in edina te vrste, govori dovolj dobro dejstvo, da se vsled odredbe c. kr. ministrstva zdaj prireja taka knjiga tudi za nemške obrtne šole. Knjiga se dobiva po vseh knjigotržnicah; te samo sprejemajo tudi naročila na »Obrtno računstvo« istega pisatelja.

*** O dužnostima čovječjim.** Savjeti jedno-mu mladiću. Napisao talijanski Silvio Pellico. Preveo na hrvatski Niko Stuk, svećenik. Iz »Vrhbosne« preštampano. Sarajevo. Nakla-dam Kaptola Vrhbosanskoga. 1906. — Tako slovje v hrvaščino prevedeno delo znanega italijanskega književnika. V poljudni besedi razlaga pisatelju mladeniču o dolžnostih človeka. Vsak človek v svoji duši jasno čuti zavest dolžnosti do človeštva. Pred vsem mora ljubiti resnico. Dalje mora priznati in javno izpovedati vzvišenost vere, jo nego-vati, ker ravno ona ga najbolj povzdiguje k popolnosti. Spoštovati se mora dostojanstvo človeka, ljubezen in dobroščnost naj se goji do človeštva. Vsak mora ljubiti domovino, a tako, da ne ovira domovinska ljubav ljubavi do človeštva. Ako pa hočemo domovino prav ljubiti, moramo ji v nas samih dati takih državljanov, da se jih ne bo treba sramovati. Najslabši državljan pa je, kdor zabavlja proti oltarjem in poštenju, kriči pa: »Domovina, domovina!« Pred vsem pa moramo ljubiti stariše, stare ljudi in prednike, brate in sestre ter prijatelje. Sveta dolžnost vsakega mladega človeka je tudi temeljito izobraževanje. Velika važnost je izboru stanu. Treba je iti tja, kamor človeka kliče glas božji. Izbranimu stanu pa se moramo prilagoditi in sploh gledati, da smo vedno popolnejši. Prestopkov se kesajmo in jih popravimo! Ako si kdo izbira družico v življenju, naj se potrudi, da si izbere tako, ki bo vredna njegove ljubezni. Žena naj se spoštuje, a boj se, da bi te zapeljala njena lepota, še bolj pa se boji, da bi te zapeljala tvoje srce. Paži, da si v srcu ne ustvariš idealov o kaki ženi, ki v resnici ni odlična z njimi; bodi strog proti ženam, ki niso odlične za dušno le-poto. Neoženjen ali oženjen, spoštuj zelo de-klinski in zakonski stan žena. Ako pa si se odlo-čil, da vzameš družico v življenje, stori to s trdnim sklepom tudi osrečiti jo. Ako si oče, vzgoji svoj zarod za Boga in za domovino. Ako nimaš zaroda, vzgojij si čuvstvo očetov-ske ljubavi na vsakem detetu in mladem člo-veku. Ne hlepi nemirno po bogastvu, ako ga pa imaš, uporabljaj ga človeštvu v dobroto! Spoštuj tudi ubožne stanove in bodi dobrotljiv proti njim. Ceni pravo znanje. Glej, da se proti vsakemu, s komur obučuješ, vedeš dostojno, zlasti proti onim, ki te ljubijo, s teboj sočuv-stvujejo, ti odpustajo. Ako si olikan, bodi po-nižen, krotak in odpustljaj, ki ti škodujejo ali bi ti radi škodili. Bodi srčen, ker brez srčnosti ni kreposti! Ljubi življenje; a ne ljubi ga za-radi užitka in praznega častihlepija, ljubi ga, ker je v njem nekaj velikega. — Le majhne drobce smo izluščili iz te prekrasne knjige, ki je prestavljena že v več modernih jezikih. Že-leti bi bilo, da dobimo tudi slovenski prevod, da se delo razširi, kakor zasluži. Kdor pa je večje hrvaščini, naj pridno seže po njej! Zla-sti dijaki bi v njej našli mnogo koristnega.

GOSPOSKA ZBORNICA IN VOLIVNA REFORMA.

»Narodni Listy« poročajo, da vlada upa, da komisija gosposke zbornice, ki se bavi z volivno reformo, v treh sejah konča svoje posvetovanje in da bo debata v plenumu tra-jala k večjemu dva dni. Vlada pričakuje, da se plenum izreče za splošno in enako volivno pravico.

KONCENTRACIJA ČEŠKIH STRANK.

Vprašanje o koncentraciji čeških strank, ki ga je posebno pospeševal predš. dr. He-rol, je že tako dozorelo, da se voditelji če-ških strank kmalu snidejo, da o tem sklepajo definitivno. Agrarci zahtevajo od 42 manda-tov deželnozborske kmečke skupine 35. Zdu-žili se bodo Mladočehi, Staročehi, radikali in realisti, koncentraciji pa se ne pridružijo so-cialni demokrati in katoliško-narodna stran-ka. Volivni komiteji bodo sestavljeni iz za-stopnikov vseh združenih strank.

SKLEPČNI RAČUN DUNAJSKEGA MESTA.

Sklepčni račun dunajske mestne uprave izkazuje za leto 1905 146.955.314 K 42 h do-hodkov, 143.779.908 K 95 h izdatkov, torej 3.177.405 K 47 h prebitka.

ZAKON O KROŠNJARSTVU V GOSPOSKI ZBORNICI.

Narodnogospodarska komisija gosposke zbornice se vdrugič bavi s krošnjarskim za-konom. Sedaj se je komisija poslanske zbor-nice udala v toliko, da je sprejela prvi odstavek § 16. tako, kakor ga je sklenila poslanska zbornica, glede na § 12., odstavek 1 pa, ki določuje, da imajo vse občine pravico prepo-vedati krošnjarijenie, je ostala pri svojem mnenju, da imajo pravico do te prepovedi le večje občine pod gotovimi pogoji.

DRAGINJA MESA V AVSTRIJI.

Nižjeavstrijski kmetje so na svojem shodu (300 zaupnikov) sklenili resolucijo, kjer se iz-razajo proti odprtju meja za uvoz klavne ži-vine in pozivljajo vlado, naj domačo živino-rejo pospešuje s podporami malim posestni-kom, nagradami in prepove skupno trgovino ter omeji velike love in gleda na to, da se po-more velikemu zlu pomanjkanja kmečkih pos-lov. Shod se zahvaljuje krščanskim socialcem zaradi pametnega postopanja v vprašanju druginje mesa.

BOJKOT AVSTRIJSKIH INDUSTRIJSKIH IZDELKOV NA OGRSKEM.

Obrtna oblast v Szegedinu je na ovadbo industrijske pospeševalne zveze v vseh mod-nih prodajalnah konfiscirala v dunajskih to-varnah izdelane klobuke, ki so zaznamovani z ogrsko krono in grbom.

OGRSKA. — MAROŠKO VPRAŠANJE V OGRSKI ZBORNICI.

V ogrski poslanski zbornici je ministrski predsednik Weckerle predlagal inartikulacijo algezijske pogodbe. V utemeljevanju je mi-nister izjavil, da algezijska pogodba ne name-rava reformirati cele maroške uprave, ampak izvesti zgolj one preosnove, ki se dajo napra-viti, ne da bi se kršila suvereniteta sultanova ali pa interesi kakšne prizadete velevlasti.

NEMAŽARSKA NARODNOSTI NA OGRSKEM.

Vsi zastopniki nemažarskih narodnosti na Ogrskem se te dni snidejo v Budimpešti, da izdajo proklamacijo proti govorom ministra Andrassyja, ki je napovedal boj narodnim vo-diteljem.

SLOVESNOSTI V BUDIMPEŠTI.

12. januarja prihodnjega leta bodo v ce-sarjevi navzočnosti položili sklepi kamen na novi dvorni palači v Budimpešti. Baje prideta takrat v Budimpešto tudi nemški cesar in nje-gova soproga.

TROZVEZA.

Poluradni »Prager Abendblatt« poroča, da trozveza traša do 1913. — »Corriere d'Ita-lia« in »Italia« hvalita Aerenthalov ekspozé ter smatrata trozvezo za utrjeno.

SHOD NEMCEV IZ ALPSKIH DEŽEL.

Nemci iz alpskih dežel se snidejo ne v Celovcu, kakor so prej poročali, ampak v Ljubnu in sicer 6. januarja 1907.

ZOPET ATENTAT V RUSIJI.

Iz Peterburga poročajo, da je ondi neki delavec ustrelil pomočnika nadzornika mest-njega dela, polkovnika Šeremetljeva, nakar je delavec samega sebe ustrelil. Šeremetljev je bil pogrom v Bjelostoku prestavljen v Peterburg.

ZAUPNICA SRBSKI VLADI.

Srbska skupščina je izrekla vladi zaup-nico s 89 proti 62 glasovi. Vprašanje o nabavi topov je rešeno.

MAROŠKA ZADEVA.

Francoska in španska vlada sta obvestili v dveh enako se glasečih notah nemško vlad-o o svoji akciji v Maroku in o nameravanem izkrcanju čet čisto v smislu algezijske po-godbe.

PRORAČUN SEVERO-AMERIŠKIH ZVEZNIH DRŽAV.

Sklepni račun severo - ameriških Zvez-nih držav izkazuje 762.386.904 dolarjev do-hodkov in 736.717.582 dolarjev izdatkov, to-rei 25.669.322 dolarjev prebitka.

JAPONSKA.

Japonska vojna uprava bo dve diviziji, ki sta doslej v Mandžuriji in Koreji, transpor-tirala nazaj na Japonsko ter sestavila dve novi diviziji. Vojno ministrstvo uvede v krat-kem tudi dveletno vojaško službo.

PERZIJSKI ŠAH UMIRA.

Perzijski šah umira. Ima vodenico ter ne more več govoriti.

POZNANJSKO VPRAŠANJE V NEMŠKEM DRŽAVNEM ZBORU.

Državni tajnik Nieberding je, odgovaria-joč na interpelacije glede na poljski šolski bojkot, izjavil, da državni kancelar ne more v tem oziru posredovati pri pruski vladi. Oblast vzgojevat otroke, pri stariših ni neomejena. Pruska sodišča se bavijo z vprašanji o toza-devni kompetenci starišev nasproti šoli in nasprotno, državni kancelar pa se v sodniške obravnave, ki še niso končane, ne sme vtikati, kajti na Nemškem ni kabinetne justice (Vese-lost.). Bebel je nato obsojal prusko ponemče-valno politiko v Poznanju, ker je skrajno na-zadnjaška. — Poljaki so Vatikanu poslali vse svoje pritožbe, kar je nato storila tudi pruska vlada. 17. t. m. se vrši generalni shod poz-nanjiskih Poljakov glede na šolski štrajk.

MUČENJE JAPONSKIH VOJAKOV.

»Daily Telegraph« poroča iz Tokija: Ve-liko pozornost vzbuja tukaj dogodek v mornarici, o katerem se mnogo govori. Nekega mornarja, ki je bil sumljiv tatvine so zvezali, imeli so ga vso noč obešenega na nekem tramu ter ga pretepali z vrvmi. Mož je umrl. Širijo se govorice, da podčastniki sploh kruto postopajo toliko z moštvom v armadi kolikor v mornarici. Enako se obdolžujejo redarji v Tokushima.

Dnevne novice.

+ **Hrvatje in Slovenci.** V adresnem na-črtu Starčevičeve stranke prava se povdaria, da hrvaški narod ne more več gledati, kako se uničuje vsa podlaga njegovega obstanka in razvoja. Zato bo Starčevičeva stranka prava delovala na to, da se ves hrvaški narod v okvirju habsburške monarhije združi v samo-stojno državno skupino. V adresnem načrtu čitamo po tej izjavi: »Tudi hočemo podpirati z vso močjo prizadevanje naših bratov Slo-vencev, da se tudi slovenske dežele pri-družijo tej državni skupini.« Starčevičeva stranka prava povdaria tu dejansko hrvaško-slovensko vzajemnost, za kar smo ji hvaležni. Nas pri delu za hrvaško-slovensko skupnost ne bo manjkalo!

+ **Volitve v delavsko zavarovalnico zo-per nezgode v Trstu.** Oni podjetniki, ki niso še prejeli glasovnic za volitve v predstojni-štvo, odnosno v razsodišče, delavske zava-rovalnice, dasi plačujejo prispevke za to za-varovalnico, naj reklamirajo pri volilni komi-siji delavske zavarovalnice zoper nezgode v Trstu (Via Mercato vecchio št. 3) ali pa na našem uredništvu naznanijo svoje ime opravilo in stanovanli-šče. Rok za reklamacije poteče 15. decembra.

Delavska akademija se vrši v dvorani »Delavskega doma« na Savi dne 8. in 9. de-cembra t. l. Začetek v soboto, dne 8. decem-bra, ob pol deseti uri. Znanstvene in stvarne razprave eminentne važnosti za delavstvo bodo ta dan imeli po vrsti: 1. Dr. Pavlica iz Gorice: Zgodovina delavskega varstva v Av-striji. 2. Ivan Premrov iz Gorice: Zadrugi-štvo in delavstvo. Popoldne ob eni ali pol-dveh nadaljevanje: 3. Dr. Breclj iz Gorice: Higijena glede na delavstvo. 4. Dr. Dermastija iz Gorice: Delavsko varstvo. 5. Profesor Ev. Jarc iz Kranja: Izobrazba in delavstvo. Zve-čer ob pol osmih veselica. V nedeljo, dne 9. t. m. po deveti uri popoldne: 6. Dr. Krek iz Ljubljane: Zgodovina delavske organizacije. 7. Jožef Gostinčar iz Ljubljane: Delavska po-litična izobrazba. 8. Dr. Krek: Strokovna društva.

+ **Liberalni generalštab.** Ob zaupnem li-beralnem shodu izvoljeni može so imeli dne 5. decembra sejo. Pri nji so si takole razdelili bremena. Volili so: — Župana Ivana Hribarja za predsednika, dr. Ivana Tavčarja za prvega podpredsednika, dr. Karla Trillerja za drugega podpredsednika, Ivana Kneza za blaginika in dr. Fr. Novaka za tajnika; v odsek za orga-nizacijo stranke in agitacijo je bil izvoljen dr. Danilo Majaron za načelnika, g. Anton Tr-stenjak, Fr. Črnagoj, Jos. Turk in Jos. Kozak za člane; v odsek za fin. stvari je bil izvoljen dr. Andrej Ferjančič za načelnika, g. dr. Aloj-zij Kokalj, Ivan Knez, Viktor Rohrmann in Josip Turk za člane; v odsek za prirejanje shodov in snovanje društev je bil izvoljen Luka Jelenc za predsednika, dr. Ivan Tavčar, Ivan Plantan, dr. K. Triller in dr. Viktor Mur-nik za člane; v odsek za narodno gospodar-stvo je bil izvoljen Josip Lenarčič za pred-sednika, dr. V. Murnik, dr. Fran Windischer, dr. Fr. Novak in Ivan Knez za člane; v odsek za častikarstvo pa za predsednika Ivan Plan-tan in za člana dr. Ivan Tavčar in Ivan Hri-bar. Vodstvo stranke pisarne bo imel v ro-kah Arnošt Cham. — Župan Hribar in Arnošt Cham sta tore na vrhu. Ni hudimana, da nebi ta dva prodrla, ker jima bo pri organiza-ciji in agitaciji pomagal mesar Kozak in v fi-nančnih stvareh na roko šel slovčič dr. Fer-jančič. Učiteljsko vprašanje je tudi rešeno, ker je Luka Jelenc predsednik; ki vodi celo dr. Tavčarja. To ne bo brez nič!

+ **Obrtniška obrambna zveza.** Dobili smo naslednji dopis: V zadnjem času se vrše silni preobrti v naši državi. Izpremenila se bode ustava. Vsi stanovi se gibljejo in organizirajo, edino obrtniki in mali trgovci se ne zgamejo. Res sili vlada obrtnike v strokovne zadrug-e, a te so pod kontrolo obrtnih komisarijev. Umevno je, da se ne morejo v teh združjih tako gibati, kakor bi se radi. Treba je obrtni-kom politične organizacije, kjer bode lahko vsak obrtnik razkrival svoje težnje, grajal razne uprave, zastope itd. Tudi je treba obrt-nikom obrambnega društva, katero naj ima namen skupne pa tudi posamnika interese va-rovati. Ustanovila se je »Obrambena zveza zavednih obrtnikov«. Namen temu društvu je: varovati skupne in posameznega obrtnika ko-risti in mu dajati pravne svete. V kritičnih slučajih preskrbela bo zveza tudi posamniku advokata. Kratko rečeno: Zveza se bo brigala za vse koristi obrtnega stanu in svojih čla-nov. Da se pa z uspehom vse to doseže, tre-ba je skupnega delovanja, skupne organiza-cije. Obrambena zveza je ustanovljena, pra-vila so od vlade potrjena. Treba je, da se skli-če prvi občni zbor. Pripravljalni odbor je sklenil, naj se ta vrši dne 9. decembra letos, in sicer popoldne ob 10. uri v dvorani »Roko-delskega doma«. — Dnevni red: 1. Pozdrav predsednika. 2. Zakaj se je ustanovila »Obrambena zveza«. 3. Razgovor in kotelih »Obrambena zveza«. 4. Razgovor o raznih surovih in kovin. 4. Razgovor o obrtnem kreditu. 5. Vpisovanje članov. 6. Volitev načelnika. 7. Volitev od-bora. 8. Raznoterosti. — Stvar je zelo važna in nujna! Treba je na vsak način obrtnikom »Obrambene zveze«, da se skupno in pa tudi v posameznih slučajih branimo; treba je tudi, da obrtniki in trgovci samostojno, politično nastopimo, ali vsaj da se začnemo razgovar-jati o javnih zastopih. — Za pripravljali odbor: Josip Weibl, načelnik. — Ivan Pust, taj-nik. — Ložar Jernej, Dachs Ivan, Globelnik Jožef, Anžič Franc, Jerina Luka, Vrhovec Fr., Kregar Ivan.

+ **Učiteljske vesti.** Za učitelja pri sv. Vi-du nad Cerknico je imenovan g. Ivan Beze-liak, za učiteljico v Kropi gdnca. Ljudmila pl. Kappus, za učiteljico v Vrbovem gdnca. Lucija Trampuš, časno upokojena je nadučiteljica g. Ernestina Clarič v Kočev-ju, za nadučitelja v Strehovici je imenovan g. Fr. Pirc, za učitelico istotam pa gospa Franciška Pirc, za nadučitelja v Planini pri Vipavi je imenovan g. Ivan Vuga.

+ **Cegav je pesnik Gregorčič?** Piše se nam: Liberalci se v svojih listih, sejah in sho-

dih pridružajo, da je njihov. Evo dokaz, da ne pišejo in govore resnice: Meseca septembra leta 1904 sem se peljal z vipavsko železnico iz Vipave v Gorico. Na postaji Dornberg sta vstopila pesnik Gregorčič in profesor Berbuč. Ko se medsebojno pozdravimo, izvem, da je bila onega dne v Dornbergu občinska volitev in huda borba med liberalci in »klerikalci«. »Klerikalcem« na pomoč je prihitel iz Gorice pesnik Gregorčič kot tamošnji častni občan in volivec prvega razreda — torej dokazal, da je naš. Liberalci so ga takrat v svojih listih opsovali s »far je far«.

+ **Slovenske občine — z nemškimi pe-čati!** Ničče bi ne verjel, koliko slovenskih ob-čin je še na Kranjskem, ki se poslužujejo nem-ških pečatov. To je sedaj, ko imamo pred seboj znani sklep obč. sveta mariborskega, naravnost neodpušten naroden greh. V prvi vrsti nam je imenovati žalibog še vedno — občinski pečat »naprednega in narodnega« Bleda, ki se glasi: »Gemeindeamt Veldes« (na prvem mestu!) — Županija (!) Bled. Temu sledi »narodni« trg Vrhnika — »Gemeindeamt Oberlaibach«, potem Žužemberk (Županstvo Žužemberk — Gemeinde Seisenberg), nadalje Zagorje ob Savi (Županstvo Zagorje — Ge-meindeamt Sagor), in slednjič popolnoma slo-venski St. Jernej pri Krškem — Gemein-deamt St. Bartelma (na prvem mestu!) — Žu-panstvo St. Jernej. Pozivljamo župane tu na-vedenih občin, da naj takoj odstranijo te pe-čate in naj jih nadomestijo s samoslovenskimi. Narodni ponos, na dan!

+ **Sv. Miklavž.** Včerajšnji »Narod« je silno izviren. Uvoden članek je poslal nekdo s Koroškega, prva notica je iz pisarne izvrše-valnega odbora narodno-napredne stranke, tretja je iz Askereve zaloge, četrto je uredni-štvu poslal župan Hribar, v peti se »Narod« bje po zobeh in preklicuje svojo laž o poti g. Povšeta na Koroško, šesta je prestavljena iz češke »Volná Myšlenka«, sedmo pa pošilja nekdo iz slovenskega Štajerija. Res, leto sed-mih debelih krav.

+ **Beračeva mavha.** V češkem listu »Volná Myšlenka« se Anton Askerc primerja z Gregorčičem in samega sebe hvali tako-le: »Kakšno nasprotje v primeri z njim (Gregor-čičem) je pevec novih, lepših dob volje in spo-sobnosti za aktivno življenje. Anton Askerc, tudi bivši duhovnik, ta možati nasprotnik re-presentantov tmč, ki se ni zbal uravnati svo-jega življenja dosledno po svojih nazorih.« Tako nam opisuje naš Širata svojo aktivno službo na magistratu, ki mu omogočuje, ura-vnati si svoje življenje dosledno po svojih na-zorih. Včerajšnji »Narod« pa razjasnjuje re-dakterjem tega češkega lista, kako je prišlo do tega, da je Askerc tak hud nasprotnik re-presentantov tmč tako-le: »Askerc je vrgel kolar stran in si je pustil brado rasti — Askerc je apostol svobodne misli.« Je res imenitna ta brada, ki take čudeže dela.

+ **Centralna zveza trgovskih nastavljen-cev Avstrije** na Dunaju, je imela pretečeno nedeljo ustanovni shod na Dunaju. To so-cialno društvo ima namen razširiti svoje de-lovanje čez vse avstrijske kronovine ter za-stopati z vso eneržijo stanovske interese trg. nastavljenec. Ker bo ta zveza lahko postala velike važnosti za trg. nastavljenec, bomo o tem obširneje poročali. Pričakujemo, da se bodo trgovski nastavljenec v svojem lastnem interesu zanimali za to stanovsko organiza-cijo, katera bodo nastopala brez fraka in po-kazala, da pozna potrebe, razmere in zahteve modernih sužnjev trg. nastavljenec.

+ **Doneske za Gregorčičev spomenik** sprejema profesor Josip Ivančič, Gorica, Koroški trg št. 8, kakor tudi vsak odbornik goriškega centralnega odbora. Doneski se bodo objavili po časopisih.

Iz seje »Slovenske krščanske socialne zveze«. V zvezo se sprejme »K. s. izobraže-valno društvo na Igus«. — Zvezin predsednik poroča o »ustanovnem shodu« Slovenske kr-ščanske socialne zveze« za Štajersko. Nova »Zveza« je članica osrednje »Zveze«. Deluje popolnoma samostojno. Letni koledarček je skupen. Udeleži se splošnih prireditve osred-nje »Zveze«. Osrednja »Zveza« nujno pripo-roča ustanovitve »Slovenskih krščanskih so-cialnih zvez« za Goriško, Koroško in Trst. — Sklene se pripravljati »Družbi sv. Mohorja« izdajo narodnih pesmi. — Vsem »Zvezinim« društvom se priporoča, naj prirede slavnost v spomin rajnega pesnika Simona Gre-gorčiča. Predava na se o življenju pesni-kovemu, deklarirajo in pojo naj se pesmi raj-nega Gregorčiča.

— **Predavanje v Gorjah.** Jutri po litanijah predava v »Bralnem društvu« v Gorjah gos-pod dr. Krek.

— **Predavanje v Domžalah.** Iz Domžal se nam poroča: V nedeljo je bilo v tukajšnjem »Katoliškem izobraževalnem in podpornem društvu« prav posebno važno predavanje o hi-gijeni, o skrbi za zdravje. Vrli zdravnik dr. Ivan Zajc iz Ljubljane je zbranim poslušal-cem, katerih je bilo nad 250, prav poljudno razložil, kolike važnosti je zdravje in kako naj skrbimo zanje. Povedal je, kakšna naj bodo stanovanja, da bodo zdravju ugodna, hrana, obleka i. dr. Posebej pa se je pomudil pri vseh boleznih, pri jetiki, katera dandanes zah-teva toliko žrtev, in pri legarju, kateri se je le-tos v par slučajih tudi pri nas pojavil. Pazlji-vost in zanimanje vseh navzočih je pričelo, kako primerno je bilo to predavanje za indu-trijsko tako razvite Domžale. Bodi zato odlič-nemu govorniku tem potom izrečena najiskre-nejša zahvala vseh navzočih.

— **Gregorčiču v spomin.** Narodna čital-nica v Cerknem priredi v proslavo spomina umrlega pesnika Simona Gregorčiča v ne-deljo, dne 9. t. m., ob 2. uri popoldne v dvo-

ranj »Gospodarskega doma« slavnost po sledečem sporedu: 1. »Pri mrtvaškem odru«, solospjev, 2. Predavanje: »Pesnikovo življenje in njegova dela«, predava gospod Václav Tušar, 3. »Naš čolnič otmimo«, deklamacija, 4. »Vpliv Gregorčičevih pesmi na slovenske skladatelje«, predava g. G. Bevk, 5. »Nazaj v planinski raj«, poje mešan zbor. — Vstop vsakomur prost. — Odbor.

— **Miklavžev večer v Mirni.** Iz Mirne poročajo: Tukajšnje izobraževalno društvo je priredilo 5. t. m. Miklavžev večer. Obdarovanih je bilo 72 otrok. G. Weber iz Mokronoga je zabaval otroke in odrasle z gramofonom. Hvala vsem dobrotnikom.

— **Nov način, kako se zabraniti, da ljudje ne morejo priti pravi čas v cerkev,** so iznašli na kolodvoru v Medvodah. Pretečeno nedeljo je tovorni vlak zaprl cesto, ki pelje iz Medvoda v Presko. To se je zgodilo pred šesto uro. Ob 6. uri se prične služba božja v Preski. Kakih 200 ljudi je čakalo onkraj ceste in tako niso mogli priti k službi božji v pravem času. To je vendar največja predrznost, saj bi bil vlak lahko prej ustavljen. Ali je to nagajivost ali ošabnost? V Medvodah in okolici je marsikaj gnilega. Volilna reforma bo tudi tukaj pomedla gnulobu. Tako pričakujemo! Hvaležni smo vsem poslancem, ki so se borili za reformo, posebno pa še dr. Šusteršiču!

— **Apel gg. odvetnikom in notarjem ljubljanskim.** Iz krogov odvetniških in notarskih uradnikov se nam piše: V lanskim tukajšnjim časniki bilo je čitati o neznosnih dražinskih razmerah naše stolnice, pod katerimi razmerami posebno trpijo odvetniški in notarski uslužbenci. Državni in magistratni ter uslužbenci drugih uradov so dosegli zboljšanje svojih plač. Le odvetniški in notarski uradniki ječijo še pri svojih za sedanje razmere sramotnih plačah pod pritiskom neznosne dražine, kar občutijo posebno oženjeni uradniki. Da ni mogoče živeti danes v naši stolici z družino s plačo mesečnih 100 do 160 K stani primerno, morajo to uvideti naši šefi sami. Naj se spomnijo ravno v sedanjem času svojih revnih sodelovalcev in naj privoščijo njihovi nizki sedanji plači še kako drobtinico približka.

— **Časnikarstvo.** Z novim letom bo nehal izhajati list »Slovenska zadruga«, katerega je izdal g. Ivan Lapajne v Krškem.

— **Glavna skupščina »Matice Hrvatske«** bo dne 16. decembra v Zagrebu.

— **Umrl** je v samostanu usmiljenih bratov v noči od torka na sredo brat Honorat Bottegario, ki je opravljal službo v goriški bolnišnici nad 25 let.

— **Predavanje.** V nedeljo, dne 9. t. m. popoldne ob 3. uri predava g. mlekarški nadzornik Legvart v Catežu o kmetijstvu.

— **Toplice na Dolenjskem.** — **Izjava.** Ker se je začelo raznašati med ljudmi, da je tukajšnja hranilnica in posojilnica v denarni zvezi s konsumnim društvom, izjavljam, da je ta trditev debela laž, izmišljena od hudobnih in škodoželjnih ljudi. Hranilnica in posojilnica je popolnoma samostojen denarni zavod, ni v nobeni zvezi s konsumom in nima pri njem niti enega vinarja izposojenega. Kdor ne verjame, se lahko vsak dan prepriča iz knjig, ki so mu na razpolago. Za hranilnico in posojilnico v Toplicah I. P. o. d. b. o. j., načelnik.

— **Nov italijanski list.** Od 1. t. m. izhaja v Pulju italijanski dnevnik »L'Éco dell'Adriatico« pod uredništvom mladega nazovi socialista Teseo Rossi. List hoče pisati v italijansko-liberalnem duhu.

— **Rdeči križ.** Dne 10. junija 1907 pričela se bode v Londonu 8. mednarodna konferenca vseh društev »Rdečega križa«. S to konferenco združena bode tudi razstava »Rdečega križa« za dobitke, katere je ustanovila Nje Veličanstva carica-mati Marija Feodorovna, in sicer letos za najboljša transportna sredstva, ki se rabijo pri »Rdečem križu«. Člani društev »Rdečega križa« na Kranjskem, kateri se mislijo udeležiti te mednarodne konference, naj se zglaste do 15. t. m. deželnemu in gospejncem pomočnemu društvu »Rdečega križa« za Kranjsko v Ljubljani.

— **Umrl** je v Breznici na Hrvaškem posestnik bivši poslanec Tit. pl. Ožegović Barlaševečki, star 79 let. — V Jastrebarskem je umrl odvetnik Valentin Lenac. — V Samoboru je umrl v starosti 78 let Milan Vizner, poslednji sin velikega ilirskega glasbenika Ferda Livadič Viznera.

— **Sirovi mož.** V Zagrebu se je vršila te dni sodnijska obravnava proti Josipu Soliču, ki je svojo ženo obesil za pete na strop sobe in jo pustil tako dolgo viseti, da je umrla, in Tonki Safrančič, ki mu je pri tem grozodejstvu pomagala. Solič je obsojen na dvanaest let, a Tonka Safrančič je vsled pomanjkanja dokazov oproščena.

— **Nesrečna tobakarnarica** je gospa vdova Maček, ki ima tobakarno v Rojlanu v ulici a Montorsino št. 3. Tobakarna je mala hišica sama zase, z enim samim prostorom. S to tobakarno smo se že večkrat bavili, kajti tatovi, ki so pa vedno ostali neznani, so jo obiskali predinočnim že šestkrat, a nekega večera minolega poletja je bil nastal v tobakarni sicer mal požar, ki pa je poškodoval vse, kar je bilo v njej. Pred rečenim požarom so tatovi petkrat ulomili v to tobakarno, i. s. vselej skozi streho. Odnegli so vsakikrat vse kar so dobili, namreč, ves tobak in privkrat tudi precejšnjo vsoto denarja. Potem je pa tobakarnica nosila ves denar vsaki večer domov. In tako je storila tudi predinočnim. Včeraj jutraj je tobakarnica šla kakor navadno ob 6. uri odprti tobakarno. A komaj je vstopila, že je zapazila, da je vse narobe: razni predali so bili odprti, papirji zmetani iz istih, a police za tobak so bile prazne. Vsa preplašena je pogledala okoli sebe in zapazila v kotu, ki je najoddaljenejši od vrat, precej veliko luknjo v zidu. Takoj je šla na ulico in tam enega mimoidočih prosila,

naj obvesti redarstveno stražnico v ulici del Belvedere, da so bili tatovi v njeni tobakarni. Malo pozneje je prišel tja nadzornik redarstvene stražnice z enim redarjem. Nadzornik je dognal, da so tatovi šli najprej preko kapelice sv. Petra, ki je tik rojanskih obokov; od tam so šli na dvorišče hiše št. 1 iste ulice, kjer ima svojo delavnico mizar Vincencij Pahor; za tem so najprej šli v to delavnico, in sicer so strli šipo v oknu delavnice, da so mogli notri. V delavnici so vzeli veliko pilo, zatem so šli na dvorišče hiše št. 3, na katero dvorišče meji tobakarna, in tam so s pilo nemoteni predrl zid, ker je namreč hiša popolnoma prazna. Tobakarna je pod varstvom takozvanega »Zavoda za zapiranje in čuvanje«. Ni pa zavarovana proti tatvini z ulomom. V začetku je bila a ker so se tatvine ponavljale le prepogostoma je ni hotela več sprejeti v zavarovanje nobena zavarovalna družba. Tatovi so odnesli mnogo tobaka, 30 škatel šport-cigarete in več zalepk. Vsega skupaj so odnesli sicer le za 60 kron vrednosti, kajti tobakarnarica nese kar le more domov vsaki večer.

— **Občinstvo in poštni promet o Božiču.** Ozirom na množični se vožno-poštni promet v božični dobi priporoča se občinstvu, da se pri odpošiljanju vožno-poštnih pošiljatev na sledeče ozira: 1. Radi izvanredno pomnoženega tovornega prometa v tej dobi je priporočati, da se poštno pošiljate, ako se hoče, da jih naslovilec pravočasno dobi, ne oddajo šele prav zadnje dni pred Božičem na pošto, marveč že nekaj dni poprej. 2. Pošiljate, o katerih se želi, da bi bile onega dne odpravljene, katerega so bile na pošto prinesene, oddajati je v božični dobi najpozneje do 2. ure popoldne. Pozneje oddane pošiljatev se bodo odpravljale šele naslednjega dne. 3. Posebno pozornost je obračati na to, da so pošiljatev dobro zavite in zaprte, ter da je naslov na istih dobro pričvrščen. Za male pošiljatev z manjšo težo (do 3 kg.), kojih vsebina ne trpi vsled pritiska in ne izpušča maščobe ali vlažnosti in koje niso namenjene di: eč, zastojuje, da so v močan papir zavite in z vrvice trdno prevezane. Večje in težje pošiljatev, potem take, ki se pošiljajo v oddaljene kraje, in slednjič one, v katerih se nahajajo predmeti, ki se lahko razbijejo, ali ki puščajo maščobo in vlažnost, morajo biti ozirom na vsebino, obsežnost, težo in vrednost vsaj večkrat zavite v močan papir ali močno platno, oziroma morajo biti spravljene v košaricah, zabojčkih itd. Zaklopnice (škatle) iz lepenke, osobito takozvani poštni kartoni so dovoljeni, če imajo znakov poškodbe. Divjačina, ki ne krvavi več, sme se pošiljati v posameznih komadih nezavito, vendar je bolje, da se pošiljanje nezaviranih pošiljatev po možnosti opusti, ker se naslovi takih pošiljatev lahko izgube. Pošiljatev z vsebino, ki se lahko razbije, se imajo označiti na zavoji razločno z znamenjem stekla. Pri pošiljatih z lahko spridljivo vsebino naj se napiše na spremnici dostavek »se naglo pokvari« ter naj se ta dostavek z modrim ali rdečim svinčnikom krepko podčrta. Zavitek mora biti tako trdno zaprt, da se brez poškodovanja zapore ne more do vsebine. Pošiljatev brez značene vrednosti ali v vrednosti pod 400 kron v obče ni treba zapečatiti, če so zapor s pomočjo lepila pečatnih znamk itd. pri potnih torbah, kovččkih in zabojih s pomočjo zaprtih ključavnic, pri sodih z dobrimi obroči, ali pa po nerazdeljivosti zadostno osigurjene. Pošiljatev v vrednosti nad 400 kron pa, kakor tudi vse pošiljatev z zlatom, srebrom, gotovino, vrednostnimi papirji, dragocnostmi ali pristnimi čipkami morajo biti na koncih zavojov tolikokrat in tako zapečateni, da se zavoji brez poškodovanja pečatov ne more odpreti. Ako je zavitek s čim povezan, tedaj mora biti poveza tako prirejena, da se ne more odstraniti, ne da bi se pečati pokvarili. Razločnim odčitkom pečata, skaterim je pošiljatev zaprt, se mora prevedeti tudi k pošiljateljki spadajoča spremnica. Vsako vožno pošiljatev je brez ozira na pridejano poštno spremnico opremiti z naslovom, to je z imenom in priimkom naslovljenčevim in z imenom kraja, kamor je pošiljatev namenjena, oziroma je označiti okraj, ulico in hišno številko. Če le mogoče, naj se napiše naslov na zavoj sam: kjer to ni mogoče se napiše naslov pri pošiljateljki, katerih ni mogoče zapečatiti, lahko na listič papirja, katerega je pa treba celoma prilepiti na pošiljatev; ako je samo s pečatnim voskom pričvrščen, ne zadostuje. Pri pošiljatih, na katere se ne more pisati in tudi ne papirja prilepiti n. pr. nezavita divjačina) napiše naj se naslov na kos lepenke, usnja, lesa ali kake druge trde tvarine, ter naj se priveže isti z močnim sukancem ali vrvice na pošiljatev. Ker se velikokrat dogaja, da odpadajo naslovi odpošiljatev vsled mnogokratnega prekladanja pri izvanredno pomnoženem vožnem prometu, in ker se morajo take pošiljatev brez naslova na posameznih prestajah komisiji odpirati, priporoča se, pošiljateljkom samim se j eden naslov privedati. Pri nezaviranih pošiljatih n. pr. divjačini, kaže pritrditi na primernem mestu n. pr. na sprednjih nogah še drugi naslov. Na pošiljatih, katere morajo biti zapečateni, pričepiti je tudi vrvice, s katerimi so iste zvezane. Posebno previdno morajo biti zaprte one pošiljatev, katere so namenjene črez morje (n. pr. v Dalmacijo, Hercegovino itd.), ker se s takimi pošiljatkami ne more tako skrbno postopati, kakor z onimi, ki se prevažajo po suhem. 4. Na pošiljatev, katerih vsebina je podvržena vžitinskemu davku, se opozarja še posebno. Pri takih pošiljatih, ki so namenjena v mesta, kjer je vžitinski davek vpeljan n. pr. v Ljubljano, Gradec, na Dunaj, v Prago itd. priporoča se v svrhu hitrejšega razdačenja, da se naslovu zavitka, kakor tudi na spremnici označuje vsebina in pa tudi količina (kilo,

liter, komad), ki služi za podlago pri določevanju vžitnine. Opozarja se dalje, da v božični dobi poštni uslužbenci ne utegnejo vstrezati sem in tja izraženi želji strank, da se jim pošiljate zavije, ter da se mora vsaka na pošto prinesena, ne po predpisih zavita pošiljatev brezpogojno zavrniti. Končno se še omenja da se bodo došle pošiljatev v božični dobi naslovljenec mesto dvakrat, trikrat na dan dostavljale.

— **Zakon o ognjegastvu** zahtevajo hrvaški gasilci od hrvaškega sabora, ter bodo na sabor poslali tozadevne vloge.

— **Knajpovec** — **prenehal.** List »Knajpovec«, katerega je v Gorici izdajala Gabrščekova tiskarna, je prenehal izhajati radi premalega števila naročnikov.

— **Poštni asistentje** Štefan Braun in Karol Ghiglianovič v Trstu ter Ivan Rak v Ljubljani so imenovani poštanim oficijalom.

— **Napad z gnojnimi vilami.** Dne 2. t. m. sta se mudila hlapca Martin Brenk in France Eržen iz Stanešič pri posestniku Jožefu Zaletelj kjer sta izpila četrta litra žganja. Ko sta se okoli 9. ure zvečer vračala domov, napadla sta ju z gnojnimi vilami Janez Brolih in Franc Tomšič, posestniška sina iz Guncelj. Oba sta bila na glavi poškodovana; okvara Franceta Eržena je celo težka.

— **Čudne sanje.** V noči od nedelje na ponedeljek se je sanjalo Mariji Marušič iz Lokvice, da jo po glavi praskajo mačke. Ko se v strahu zbudi in pogleda okoli sebe, z grozo zapazi, da ji gori pri glavi. Hitro je začela klicati na pomoč stariše, da so ogenj hitro pogasili. Škode je malo, ker se ogenj še ni razvil.

— **Obrtni nadzorniki.** Uradna naredba trgovinskega ministrstva v sporazumu z notranjim razdeljevalcem vse v državnem zboru zastopana kraljestva in dežele v 35 obrtnih nadzornih okrajih, v katerih posluje po en obrtni nadzornik.

— **Zanimivosti iz hrvaškega sabora.** V predvečerašnji seji sta se sprla poslanca dr. Elegović in dr. Lukinič. Predsedujoči podpredsednik dr. Starčević je radi njunih medklincev predlagal, da se obema poslancema izreče graja. Sabor je to soglasno odklonil, vsled česar je dr. Starčević odložil podpredsedništvo hrvaškega sabora. Radi Lukinovičeve interpelacije o Strassnovu so bili včeraj v saboru veliki kravali, ker je Lukinič zbadal Starčevićance in je predsednik moral prekiniti sejo. Nato je sabor pričel razpravo o adresnih načrtih. Starčevićanski govorniki posebno dr. Horvat so ostro govorili proti adresnemu načrtu koalicije, češ, da je adresni načrt koalicije znamenje sužnosti, adresni načrt Starčevićancev, znamenje prostosti.

— **Posnemanja vredno.** Tvrdka Rendi & Co. pošilja te dni slovenskim krojačem s amonemsk k koledarje. Neki zavedni krojač v St. Vidu nad Ljubljano je ta pristni germanški cvet vrnil pošiljatelju s krepko opazko, da si Slovenci od nemških tvrdk tega ne homo pustili dopasti. Zeleti je, da bi to storili i drugi, ker potem bi se tudi Nemci navadili dostojnosti. — Pri tej priliki zopet naglašamo že večkrat izraženo željo, da bi slovenski krojači naročevali blago od domačih tvrdk. Čemu bi delali dobiček Nemci, ki v zalvalo na podel način zalijo naš narodni in verski čut?

— **Požar.** Iz Komna pišejo od 5. t. mes.: Danes ob pol 10. uri popoldne nastal je požar pri posestniku Francu Štolfa v Volčjemgradu hišna št. 55. Škoda je velika in v tem trenutku je ni možno ceniti. Štolfa je bil zavarovan, kakor so tukaj splošno vsi posetniki zavarovani. Koliko znaša zavarovalnina, ni v tem trenutku znano.

— **Somišljenike opozarjamo,** naj po vseh gostilnah zahtevajo »Slovenca«. Če tudi si list že čital, vedno vprašaj po njem in slednjič ga gostilničar gotovo naroči. Širite povsod »Slovenca« in pridobivajte mu novih naročnikov.

— **Novice iz Egipta.** Umrl je v Kahiri po 10-dnevni bolezni grof Stadnický, tajnik pri avstro-ogrski diplomatski agenciji, star 32 let. Njegovo truplo prepeljejo v Galicijo. To poletje je bival v Aleksandriji, kjer je bil s svojimi krščanskim življenjem v spodbudo; večkrat je prejel sv. obhajilo v cerkvi sv. Katarine. — Včeraj, 30. novembra, sem sprjel v katoliško cerkev neko protestantino iz Švice. S svojim očetom je bila ona kot sedemletna deklica v Rimu v baziliki sv. Petra, kjer se je ločila od očeta in je zašla v Vatikan. Tava jočo in jokajočo po hodnikih jo prvi zagleda pokojni papež Pij IX. in jo ljubeznivo potolaži ter sprejme v naročje. — Zdaj je pa ona sprejeta v naročje svete cerkve. — Kuga v Egiptu ne mine. Dne 29. novembra je bilo 11 novih slučajev in sedem jih je umrlo za kugo v bolnici Nag Hamadi, 2 pa v bolnici Ghirghe. Oficijelno se naznaja, da je živinska kuga popolnoma prenehala v Egiptu. — Dežja smo dobili v Aleksandriji minoli teden precej, temperatura se je znižala na 12° R. P. Benigen.

— **Hud berač.** Iz Novega mesta se nam piše: Karol Zalarja, ki je po gostilnah na semanjanj dan popival, razžalil pivce pri Jaknu, so odpeljali danes v c. kr. okr. sodišče. Mogoče, da mu še ena zima ne bo zadostovala, kajti če bi bil le mogel, bi bil še sunil stražnike.

— **Akcija, v korist Dalmacije.** 24. novembra se je vršilo na Dunaju zborovanje za podporanje Dalmacije, kateremu je predsedoval ministerski predsednik Beck. Izdan je sklep, po katerem je pripravljen vse potrebni material in uvaževane vse dalmatinske potrebe. Uredile se bodo ceste, reke in hudourniki, napravili vodovodi, skrbeli za šolstvo, obrt itd. Zdaj bodo pozvani zastopniki Dalmacije in s pomočjo teh bodo napravili končni načrt za naglo delo.

— **Delavske zavarovalnice glede na zgoode.** Z njimi ni zadovoljen nihče. Gospodarji se jeze, ker morajo res veliko prispevati, delavci so pa tudi nezadovoljni, ker če se poškodujejo, ne ravna jo baš lepo z njimi in jim

odmerijo kolikor mogoče nizke odškodnine. Način odškodnine samoobsebi je že slab. Če se poškoduje pri delu tako, da nisi prav za nobeno rabo več, dobiš od tega, kar si dejansko zaslužil, samo 60 vinarjev od vsake zaslužene krone. Ako pa se lahko gibaš, no ti pa odškodnino prikrajšujejo, kar le morejo. Jeza in nevolja na te zavarovalnice sta splošni tako med gospodarji kakor tudi med delavci. Ko so vpeljali te zavode, niso dovolj premišljeno zagotovili zdrave finančne podlage. Zavodi zavarovalnic glede na nezgode so imeli lani 60,460,923 K 43 v primanjkljaja. Naši tržaški zavarovalnici je manjkalo 1,552,198 K 52 v. Samo graška zavarovalnica je imela 280,100 K 14 v prebitka. Zavodi so imeli nedavno na Dunaju sejo, kjer so sklepali o povišanju prispevkov, a so končno to opustili. Danes so te zavarovalnice s svojimi ogromnimi primanjkljaji na robu propada. Na vsak način bo eno najnujnejših vprašanj, ki jih bo morala rešiti nova ljudska zbornica, da preosnuje te zavarovalnice in pa da izvede tudi starostno zavarovanje delavcev. Sedanji način glavničnega pokritja je pri teh zavodih nevzdržljiv. To je vlad i jako dobro znano, kakor tudi slab položaj zavodov. Ako pride do katastrofe, popolnega bankrota teh zavodov, zadene odgovornost vlado.

Novice iz Zagorja ob Savi.

z Nekoliko zmešalo se je delavcu na »rampah« Francetu Merlak. Pred kratkim se je po nesreči polil s kromom in se precej opekkel. Sedaj se mu hoče nekaj mešati. Z zvijačo so ga prepeljali v Ljubljano in ga oddali v bolnišnico.

z Umrl je v petek, 30. novemb. posestnik Janez Snoj, oče patra Benigna Snoj, ki je sedaj med afrikanskimi Slovenci v Aleksandriji. Rajni je bil še krepak. A prehladil se je, vnela so se mu čreva, in to mu je utrvalo nit življenja. Bil je blag mož, kremenit značaj, odločen katoličan, priljubljen vsem, ki so ga natančneje poznali. Zapustil je razun g. Benigna še enega sina in štiri hčere, ki so vsi vredni otroci svojega očeta in tudi dobro preskrbljeni. Tako je dragi rajnik, dasi prezgodaj, vendar lahko mirno zatislil oči, zakaj dobro je izvršil svojo nalogo na zemlji. — Zalujoči rodbini naše najtoplejše sožalje!

z Nagloma umrla je neka ženska v Bevkem. Udrla se ji je kri, in v par minutah je bila mrtva kar na cesti. — V glažuti se je podobno zgodilo f. Hoffmannu. Krog poldne je še bril prijatelj, eno uro pozneje pa je bil mrtev. — Hitra smrt se v naši dolini oglaš vedno bolj pogosto.

Štajerske novice.

š »Narodna stranka za Štajersko« vabi na soboto, dne 8. decembra t. l. ob 10. uri popoldne k svojemu ustanovnemu shodu v veliko dvorano »Narodnega Doma« v Celju. — Jako značilna je opomba na vabilu, ki se glasi: »To vabilo velja za Vas osebno in vabilo s seboj prinesite! Ako pripeliete seboj še kakega somišljenika, naj se prijavi za vabilo na dan shoda v Celju.« Podpisana pa sta na vabilu lastnoročno gg. dr. V. Kukovec in Vekoslav Spindler. Torej zopet tajno zborovanje! Gospoda Vekoslava, zakaj pa se bojita povabiti tudi »nesomišljenike«? Se bojita morda, da bi zvedeli o dosedanem delu Vajine stranke in kako mislita »delovati« v prid kmetijstva, trgovstva, obrtništva, delavstva in narodne šole?

š Društvo »Domovina« v Gradcu priredi v nedeljo 9. t. m. ob 5. popoldne v svojih društvenih prostorih »Gregorčičev večer« v čast prerano umrlemu pesniku. Vspored: Predavanje o pesniku z deklamacijami njegovih najlepših pesmi ter s petjem in tamburanjem. Po končanem vsporodu se bo nabiralo za Gregorčičev spomenik. — Člani in prijatelji društva se v ljudno vabijo na ta slavnostni večer, ki obeta biti jako zanimiv.

š Duhovske vesti. Č. g. Roman Škerba, kaplan v Poljčanah, je imenovan za župnika na Prevorju; Fr. Sal. Gomilšek pride od Sv. Benedikta v Slov. Goricah k Sv. Barbari v Halozah; Jožef Panič od Sv. Ane na Krembergu v Pilštajn; Vinko Lorenčič iz Rajhenburga k Sv. Ani na Krembergu; Jožef Kaučič iz Leskovca k Sv. Benediktu v Slovenskih Goricah.

š O volitvah v Petrovčah, kjer je nova »narodova« stranka ruvala in spletkarila proti prejšnjemu županu Korenu, ker je katoliško misleč Slovenec, se je že precej pisalo. Arjevalski Jeschounigg, torej nemški prve vrste, je sam pravil in je tudi prišlo v »Vahtarico«, da so se zvezali »novi« z Nemci, da vržejo Korena. Glavni agitator je bil po došlih nam poročilih dr. Kukovec. Imenovali so tudi dr. Serneca. Ker se je čutil s tem prizadetega gospod dr. Gvidon Serneck, izjavljam, ne da bi nas kdo k temu pozval, da mi nismo njega mislili. Vrinila se je našemu poročevalcu pomota, ker ga je zamenjal z nekim drugim odvetniškim kandidatom. Vzdržujemo pa vest, da je dr. Kukovec agitiral proti županu Korenu, ker ta ni njegov somišljenik. Pomagali so mu pri tem Nemci.

š Organista odklujejo. Ni še minul teden od tega, ko se je graška »Tagespost« zgražala, ker so neke na Solnograškem podelili častno občanstvo učitelju in sicer poleg drugega tudi za njegove zasluge kot organist. Sedaj se je pa dogodil sličen slučaj v Celju, Nemško pevsko društvo »Liederkranz« je na poseben način odklovalo učitelja-organista Interbergerja, a »Tagespost« prinaša lepo navdušeno poročilo o tem. Rezložček med obema odklovanji je, da je bil solnograški učitelj katoliški, oni v Celju pa protestantovski organist.

š **Letni proračun v Mariboru** izkazuje za leto 1907 potrebe 2.066.547 K, rednega pokritja 98.097 K, izrednega pokritja pa — 1.168.450 kron. — Za tekoče leto je kazal proračun le 1.829.799 kron potreb, torej se je ista v enem etu povišala za celih 236.748 K.

š **Okrajni zastop v Rogatcu.** Cesar je pordil izvolitev Josipa Simonyja, oskrbnika Windischgrätzovih posestev, načelnikom, zdravnika dr. F. Schusterja pa podnačelnikom tokaškega okrajnega zastopa.

š **Mati otroka raztrgala.** Na Dobrni pri Celju je posestnikova hči Franciška Pačnik zagrabila svojega otroka in ga raztrgala na dva dela. Kosa mrtvega otroka je skrila v postelji.

š **Urad za puncičanje v Celju.** o čegar ustanovitvi smo že pred meseci poročali, je začel poslovati. Prideljen je c. kr. davčnemu uradu.

š **Umrle je v Gratweinu** umirovljeni profesor graške trgovske akademije gosp. Pavel Chalmel.

š **Ponarejalca denarja** so prijeli v Radgoni v osebi nekega mladega moža, ki je šele pred dvema mesecema prišel od vojakov in ki je bil znan kot dober risar, dasi je obiskoval samo ljudsko šolo. Sumljiv je postal, ko je hotel menjati ponarejen stotak.

š **Ljubitelj perutnine.** V Zagrebu so aretirali Franceta Žiberta iz brežiškega okraja ker je kradel kokoši.

š **Iz poštno službe.** Poštni oficijali so postali: Adolf Sperl v Gradcu, Alojz Karba in Iv. Sigl v Mariboru.

š **Rudosedbo** je dovolil rudarski urad v Celju g. Blažu Bezenšek, tesarju v Gornji Pristovi, okraj Konjice, za dobo enega leta.

š **Umrle je v Mariboru** c. in kr. stotnik g. Viktor pl. Radics v starosti 40 let.

š **Zasledovani tat.** Upokojeni nadučitelj g. Vinko Kocmut v Mariboru se je v ponedeljek popoldne nekaj mudil v kuhinji. To priliko je uporabil mlad uzmovič, da se je v stanovanje vtihotapil in odnesel poleg mnogo zlatnine in srebrnine tudi nekaj obleke. Ravno ko jo je hotel odkuriti s plenom, je zapazila tatiča nadučiteljeva kuharica Ana Ostovršnik. Hitela je za bežečim in vpila. Da si beg olajša, je vrgel tat culo z obleko v stran in jo z vso naglico popihal. Našli ga še niso.

Ljubljanske novice.

lj **Zanimivo predavanje** bo zopet prihodnji torek v »Slov. kršč. soc. zvezi«. Predaval bo dr. Jerše o rokovnjačih. G. predavatelj je zbral o rokovnjačih mnogo zanimivega gradiva. Začetek točno ob pol osmi uri. Vstop vsakemu prost.

lj **Nova igra na odru »Rokodelskega doma«.** Opozarjamo, da je na sporedu zabavnega večera, ki ga priredi katol. mladeniško društvo v nedeljo, 9. t. m. ob 6. uri zvečer v »Rokodelskem domu«, tudi nova vrlozabavna igra »Revni črevljar in bogati Anglež«.

lj **Ljubljanska predilnica.** Občni zbor predilnice je sklenil prostovoljno likvidacijo. Danes se vrše pogajanja za prodajo tovarne. Iz Trsta je došel v Ljubljano predsednik del. družbe g. Scaramanga.

— **Slovensko delavsko stavbeno društvo** v Ljubljani naznanja, da posluje vsako nedeljo od osmih do desetih popoldne v društveni pisarni, Opekarska cesta št. 36. Hranilne vloge obrestuje po 4 $\frac{1}{2}$ % od dne vloge do dne vzdige ter plačuje rentni davek društvu samo. Društveno premoženje znaša čez 420.000 K.

lj **»Dobrodelno društvo tiskarjev«** priredi v nedeljo, dne 16. decembra t. l., ob 4. uri popoldne v »Sokolovi« dvorani »Narodnega doma« običajno božičnico na korist sirotam umrlih tiskarjev. Pri božičnici sodeluje popolna društvena godba. Prisotni otroci se bodo obdarovali s slaščicami in sadjem. Vstopnina za osebo 60 vin., otroci prosti. Glede na dobrodelni namen je pričakovati obile udeležbe.

lj **Sneg**, katerega nam je včeraj prinesel sveti Miklavž, je potrgal po mestu vse polno električnih in telefonskih žic. Telefonična zveza z Dunajem je pretrgana.

lj **»Ljubljanska društvena godba«** priredi danes v vinski kleti hotela »Union« društveni koncert za člane. Začetek ob polu osmih zvečer. Člani prosti, nečlani plačajo 40 vin. — Jutri, (na praznik) vrši se koncert v hotelu »Južni kolodvor« (Seidl), Kolodvorske ulice. Začetek ob polu osmih zvečer. Vstop prost. — V nedeljo vrši se velik koncert v »Narodni kavarni«. Gosposke ulice. Začetek ob 9. uri zvečer. Vstop prost.

lj **Društvo slovenskih profesorjev.** Tretji prijateljski sestanek, v petek, 30. p. m., se je obnesel zelo dobro. ZSbrali sta se dve tretjini ljubljanskih članov, med temi tudi veleč. gosp. msgr. Tomo Zupan in g. prof. Pleteršnik. Čeravno že upokojena, se imenovana gospoda živo zanimata za stanovsko gibanje. — Iz obširnega poročila g. prof. Zmavca o praškem shodu državne zveze avstrijskih srednješolskih društev posnemamo na kratko le najvažnejše točke: Pravica na enoletno vojaško službo absolutom 6. razreda srednjih šol, ravnateljske počitnice, zakonita določitev 30-letne službe, službena pragmatika, odprava tajne kvalifikacije, vštetje poskusnega leta in supletskih let, razredba izprašanih suplentov v 10. činovni razred, odprava poskusnega triletja, ureditev plač po plačah na obrtnih šolah, odškodnine ravnateljem za paralelke, stališče učiteljev telovadbe. Vse te točke je »Zaveza« že natančno predelala in jih bo predložila vis. c. kr. ministrstvu za uk in bogočastje. Druge točke, kakor pravna obramba, sprejem strokovnih učiteljskih društev v zavezo, šolska reforma itd., so se priporočile posameznim društvom v pretres. — S tem se je društvu še le odprl važen del delokroga. To je pokazal živahen razgovor, ki se je potem razvil. Veleč. g.

msgr. Zupan je priporočal potegovanje za suplete in za dosego višjih dijetnih razredov, kakor so primerni akademičnim študijam, ter je grajal krivico, da so se pri zadnjem zvišanju pokojnine prezrli oni, ki so bili že prej v pokoji. Razpravljala so se še vprašanja o razširjenju realke na osem razredov, o prenosu srednjih šol sploh, o praktičnem jezikovnem pouku v nižjih razredih namesto slovničnega, o stremljenju po pridobitvi vseh odločilnih mest v šolski upravi itd. Končno se je izrekla želja, da bi se nedostatk v šolstvu ne le spoznavali, ampak da da bi se na pristojnem mestu tudi odločno zahtevala odstranitev teh nedostatkov. Zato pa bo skrbela organizacija, ki bo s skupno močjo posegla tja, kjer bi posamezniku ne bilo mogoče doseči uspehov. Na prijateljskih sestankih je vsakomur dana prilika, da izreče svoje želje in izboljševalne predloge.

lj **Iz pisarne slovenskega gledališča.** Jutri, v soboto, popoldne se uprizaro drugi v sezoni pravljica »Sneguljica in skratje«, zvečer pa Shakespearejev »Beneški trgovec«, ki je glasovno kritike dosegel pri prvi predstavi velik uspeh. Žida Shyloka igra g. Dragutinovič, Porzio ga. Taborska, Bassania g. Taborsky, Antonia g. Danilo, Jessico gca. Noskova, Nerisso ga. Barjaktarovičeva, Lancelota g. Boleska. — V nedeljo popoldne se uprizaro drugi na slovenskem odru Galinova komedija »Marietta«, v kateri nastopi ga. Barjaktarovičeva v ulogi dvanaestletne deklice. Igra je prav prikladna tudi za mladino. Istega dne zvečer se poje tretjič v sezoni priljubljeni »Trubadur«. — Za prihodnji torek se pripravljajo »Prodana nevesta«, za četrtek pa Cankarjeva komedija »Za narodov blagor«. — Gledališko vodstvo si usoja opozarjati slavno občinstvo, da so odslej k u p o n i veljavni za vse predstave, tudi za operne in dramske premiere.

lj **Nova šentpeterska šola** na polju za klejno tovarno je bila 26. nov. blagoslovljena ob navzočnosti šolskih otrok, gospe učiteljice, g. učitelja in zastopnikov kr. šol. sveta. Novo poslopje je blagoslovil župnik Franc Pavlič in nato imel primeren govor. — 27. novembra se je začelo v novi šoli poučevati. — Prva šola v šentpeterski župniji se je ustanovila l. 1788. Šolska soba je bila v pritličji sedanjega župnišča, tam kjer je sedaj kaplanska »hišterna«. Uhod, ki ga je imela šola iz ceste, je zazidan. L. 1829 je tedanji župnik Jan. Bedenčič iz stare mežnarjeve poleg cerkve sezidal novo enonadstropno poslopje — sedanjo šolo in mežnarijo — in odločil pritličje za cerkvenika, nadstropje pa za šolo in učiteljevo stanovanje. V tem poslopiju je bila šola od l. 1829 do 1902 le enorazrednica, od 1902 do danes le dvorazrednica — skupaj 118 let. Sem so hodili otroci iz vseh vasi, ki spadajo k šentpeterski župniji, sprva seveda tudi iz mesta. Na ti šoli so delovali učitelji: Jakob Zupan (1806—1826), Jožef Götzl (1826—1871, † 1876), Jernej Cenčič (1871—1874), Leopold Cvek (1874—1879, † 1896) Od l. 1879 do danes g. Avg. Adamič. — Vsled naraščajočega števila otrok in velike oddaljenosti nekaterih vasi, so l. 1886 sezidali v Hrušici novo enorazrednico, — sedaj je dvorazrednica, pripravljena pa je za trirazrednico — in tedaj so se od »materne šole« pri sv. Petru ločile vasi: Štepanja vas, Spodnja in Zgornja Hrušica in Bizovik. A kljub temu, da je bila v Hrušici šola, kljub temu, da kmečki ljudje iz okolice otroke raje pošiljali v mestne šole — ker je domača šola pod ničlo — kljub temu, da so otroci hodili v šolo zelo neredno, postajala je šola vsako leto bolj tesna. Zato je kr. šolski svet l. 1900 sklenil sezidati na polju za tovarno za lep štirirazrednico, oziroma petrazrednico, in že (t) l. 1903 je kupil stavbišče. Ta prostor, kjer stoji sedaj lepa nova šola, so si izbrali zato, ker je nekako v sredini vseh vasi, iz katerih morajo prihajati otroci v šolo. — Glede na opravo sob naj omenim to, da bi se bilo pač spodobilo napraviti tudi v sobah, odločenih za nadučitelja »parkete«, ker so tudi v vseh šolskih sobah parketna tla. — Značilno za šol. oblasti je to, da je šentpeterska šola od l. 1788—1902 bila vedno enorazrednica, kljub obilnemu številu otrok. V letu 1879 je bilo 282 všolanih otrok, l. 1881 187 otrok, l. 1882 275 otrok, l. 1883 285 otrok, l. 1884 321 otrok. In če je res to, kar se govori, da je namreč šolstvo v ljubljanskem okraju najslabše, moramo tudi mi reči, da je šentpeterska šola med vsemi šolami tega okraja dosedaj najslabša. Po gorskih vaseh razširjajo povsodi šole, pri nas pa v mestu 114 let šola — le dvorazrednica. Ni čudno, da so stariši pošiljali in še pošiljajo otroke raje v mestne šole, ker v domači šoli ne najdejo, kar žele. V mestnih šolah pa nimajo prostora za vse, in posledica je, da otroci ostajajo brez omise, po kateri hrepenijo otroci in njihovi stariši. Radovedni smo, koliko časa bodo sobe nove šole, namenjene za petrazrednico, čakale prazne, čeprav bi danes postala nova šola premajhna, ako bi zavladae kaj redne razmere. Zato pa, gospodje, v novo šolo n o v e g a r e d a in z e l e z n e r o k e, p a d o b r i h u č n i h m o č i. Kmetje so sezidali novo šolo — znamenje, da so ukažljivi — omogočite jim torej pot do boljše in lepšega napredka.

lj **Deželna vinska klet.** Pri včerašnjem jenski otvoritvi deželne vinske kleti zbralo se je, kot navadno, prav obilo odličnega občinstva, dokaz, da ima tako podjetje dandanes svoj cilj in napram kmečkemu ljudstvu svojo dobroto.

lj **Ponarejen denar.** Na policijskih oglasih se vidijo ponarejeni goldinarji, kateri razun 1 K in 5kronskih petacev že dalje časa krožijo po Dunaju in tudi na Kranjskem. Največ so v prometu ponarejeni goldinarji. Narejeni so iz britanija-kovine, v kateri je nekaj srebra, so vili in dobro delani. Imajo dober cvenk in

letno številko 1875, 1888, krone in petaci pa letnico 1900. Razločijo se od pravih v tem, da se občutijo polzki in so sivkaste barve. Kdor izsledi ponarejalce, dobi 1000 kron nagrade.

lj **Hudega zaspanca** je imel včeraj popoldne Franc Kržanc iz Glince, ki je prišel v neko gostilno na Rinski cesti. Naročil je četrtno vina in rekel natakariči, naj ga ob 4. uri popoldne pokliče. Natakariča ga je ob določenem času klicala, ker ga pa ni mogla spraviti od mize, ji je prišel na pomoč tudi točaj. Ta ga je seveda do dobrega prerukal, nakar je Kržanc planil pokoncu in točaja pričel tepsti. Ker je ni bilo miru, so poklicali policijskega stražnika, ki je zaspanega gosta odpeljal v »špehkanro«.

lj **Za kruhom.** Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 24 Slovencev in 14 Hrvatov.

lj **Izgubljene in najdene reči.** Izgubil je Lovrenc Vidmar prost bankovec za 20 kron. — Natakariča Brigita Moharjeva je izgubila zlato zapestnico. — Šivilja gđ. M. Lokovšekova je izgubila kratko srebrno verižico, 22 kron vredno. — Neka dama je izgubila moderno ogrinjačo. — Martin Praznik je našel zlat prstan.

Izpred sodišča.

Svoj **prilimek spremenil.** Anton Ferjančič, 16 let star, hlapec iz Blance na Štajerskem doma, je v Koritnem pri Brežicah izvršil neko tatvino na škodo svojega gospodarja in gospodarjevega sina. Ker so se mu tla prevračala zdela, jo je popihal in prišel v Ljubljano, kjer je hotel pri tukajšnjem pekovskem mojstru vstopiti v službo kot pekovski vajenec. Da bi imel mir pred zasledovanjem zaradi učinjene tatvine, popravil je v svoji delavski knjižici prilimek Gmainič v Krošeli. Ta ponaredba je bila pa tako primitivna, da jo je bilo takoj moč spoznati. Dobil je za kazen 4 tedne ječe.

V **jami ni hotel delati.** France Podkrajšek, pisar, rojen v Ljubljani, ima 22 predkazni. Za resno delo mu ni mar ter je nepoboljšljiv postopač. Dne 14. novembra t. l. so ga po odgovoru pripeljali iz Celovca v Ljubljano. Tu se je branil sprejeto delo v mestni jami, pač pa je še tisti dan po Ljubljani beračil. Zaradi tega je bil aretovan. Podkrajšek je jel takoj nasilno nastopati, protivil se je aretaciji, in grozil da bo policijskega kancelista ustrelil, in da ga čez leto dni ne bo več. Pri tem pa ni manjkalo raznih psov. Obtoženec pravi, da se glede pretenja ne spominja. Za kazen se mu je priznalo osem mesecev težke ječe, potem se bo pa oddal v prisilno delavnico.

Cerkveno petje motila. Janez Špilar, posestnika sin v Hraščah pri Postojni je imel jezo na pevko Ivano Zorman, kateri je že nekaj dni poprej zagrozil, da mora pevkam petje zmešati. Dne 24. majnika zvečer po Šmarničnem opraviilu, se je običajno pela še ena Marijina pesem in tu sta Janez Špilar in njegov brat Peter nalašč vkljub večkratnemu opominu petje zavračevala, da so se ljudje nad tem zgražali, in je bil cerkvenik prisiljen iti sveče ugasnit. Janez Špilar bo za to sedel en mesec, njegov brat Peter pa na 14 dni v ostrem zaporu.

Sleparski agent. Janez Horvat, bivši potovalec iz Celovca, je bil svojedobno akvisiter s stalno plačo pri zavarovalnici »Donau«, a bil je iz službe odpuščen. Potem je prevzel zastopstvo neke vinske trvdke a tudi to se mu ni obneslo. Začel je slepariti po Žužemberku, Rudolfovem, Trebnjem, Radovljici in Trzinu, čes da pričakuje denar od svoje trvdke, jedel in pil je na up in tudi si izposojeval denar. Vsega skupaj je napravil 143 kron 54 vin, goljufivega dolga. Hrvat prizna svoje dejanje. Za kazen je dobil pol leta ječe.

Tatinski zidarski vajenec. Decembra leta 1905 je Gössova zaloga piva v Sp. Šiški zidala ledenico. V kleti je bilo 14 zabojev bolj slabega piva, katerega se je polagoma med delayce razdelilo. Fr. Šustaršič, zid. vajenec, pa ni maral toliko časa čakati, marveč je neko noč odtrgal ključavnico ter odnesel dva zaboja s 100 steklenicami piva. Dne 11. avgusta t. l. je pa izmaknil tudi eno kolo na Vrtači, ki je bilo last Antona Nahtigala. Svoje kaznjivo dejanje bo imel čas premišljevat 6 tednov v težki ječi.

Razne stvari.

Žalostna 25letnica. Jutri, dne 8. decembra, bo 25 let, odkar je pogorelo gledališče na dunajskem »Ringu«. Pri požaru je zgorelo 500 ljudi.

Dva milijona mark za draginjske doklade je dala svojim uradnikom trvdka Krupp v Essenu.

Ženska — preiskovalka severnega tečaja. Ela Onghman se je odločila preiskati severni tečaj. Na pot se odpravlja v Nome na Alaski. Spremljali jo bodo sami eskimi, ki jo smatrajo za moža, ker bi ji sicer ne sledili.

Pretilno pismo italijanskemu kralju. V Kvirinal je bilo poslano grozljivo pismo italijanskemu kralju. Pismo je bilo oddano v Bergamo. Policijski prefekt iz Bergama je vsled tega poklican v Rim.

Kopniški stotnik kot parkelj. Po Dunaju so uvrstili na Miklavžev večer med parklje tudi kopniškega stotnika v nemški uniformi.

Klobasice bojkotirajo. Delavstvo v Dunajskem Novem mestu je pričelo bojkotirati klobasice, ker so izdelovalci klobasic v Dunajskem Novem mestu poskočili s cenami.

Usmrti se vsled reklame. Irlandski pisatelj Pollard Charley je spisal neko znanstveno delo in se nato usmrtil, da bi tako vzbudil med ljudstvom pozornost. To potrjuje z lastnim pismom, kjer piše: »Ta korak sem storil, ker ni mojega dela hotel založiti noben evrepski, ne ameriški založnik. Preostajalo mi

ni drugega, kakor da se usmrtim. Tako pride moje delo gotovo v javnost.«

Lebaudyjev zrakoplov, ki se dá krmiti, je prevzelo francosko vojno ministrstvo. Balon »Patrie« so preizkusili prej v Nantesu sedemkrat.

Japonski častnik v avstrijski armadi. V Inomost je dospel iz Tokija major Okumura, ki bo eno leto pripadal tukajšnji posadki.

Nov izum. Iz Pariza poročajo, da je Fedodor Zubovič, bivši stotnik v avstro-ogrski armadi, izumil napravo, ki utegne biti za podvodne ladje velike važnosti. Zuboviču je nesreča francoske podmorske ladje »Lutin«, ki je nedavno utonil s svojo posadko, dala povod, da je izumil nov aparat. Zubovičev izum je naprava, kateri je svrha, da prepreči slične nesreče podmorskih ladij. Ta priprava je namenjena na krovu ladje in sama proizvaža toliko plina, da utonoli brod, kakor zračna kroglica nekoliko trenutkov izleti iz morja na površino. Zubovičeva naprava je na poskusih v Jadranskem morju neko količino železa, ki odgovarja težini podmorskih ladij v hipu dvignila iz morskoga dna na morskovo površino. Neko holandsko društvo ponuja Zuboviču 100.000 goldinarjev, da odkupi ta njegov izum.

Vladarice kot umetnice. V Bruslju je otvorjena razstava, na kateri so razstavile svoja dela same vladarice. Slike iz narave je razstavila portugalska kraljica, majhne figure iz slovnice kosti je izrezljala rumunska kraljica, nizozemska kraljica je ilustrirala »Tisoč in eno noč«, španska kraljica je razstavila slike ptičev in rož, a italijanska marine.

Iz slovanskega sveta.

sl **Brezzični brzojav v službi revolucionarjev.** Ruski revolucionarji so vpeljali za hitrejše medsebojno obveščanje brezzični brzojav, ki baže zelo dobro posluje.

Smrtna obsodba na Ruskem. V Varšavi je bilo radi raznih ubojstev obsojenih 7 razbojnikov na smrt, dva na dosmrtno ječo.

sl **10 milijonov za zidanje šol.** V Galiciji je blizu tisoč občin, ki dozda še nimajo nobene ali pa primerne šole. Deželni odbor galicijski je sicer vsako leto dajal 400.000 K podpor za zidanje šol, ali vse to je bilo premalo in zidanje potrebnih šol je le počasi napredovalo. Zato je sedaj deželni odbor sklenil, da si izposodi 10 milijonov kron, katere razdeli med občine, da se v kratkem sezidajo potrebne šolske poslopja. Potem pa Nemci zmirom zasmehljivo in zaničevalno govorijo o »polnišche Wirtschaft«.

sl **Koliko je Poljakov.** Na Nemškem živi sedaj 3 in pol milijona Poljakov, v Avstriji 4 in pol milijona, v Rusiji 7 in pol milijona; vsega skupaj je torej 17 in pol milijona Poljakov.

sl **Razvoj srbske industrije.** Srbski trgovski minister je predložil skupščini v odobrenje zopet štiri koncesije. Štirje trgovci prosijo, da se jim dovoli zidati tovarne.

sl **Hrvatska antologija čeških pesnikov** izide v kratkem pod naslovom »Moje simpatije«. Izdal jo bo Peroslav Sabić. Prevedeni bodo zlasti pesniki Neruda, Mahar, Sova, Dik, Březina in Bezruč.

sl **Klub »Slovanski Jug«** v Belgradu, ki je bil nedavno osnovan, šteje že toliko članov, da ga bodo pretvorili v kratkem v društvo. Njegov program je zjedinenje južnih Slovanov. »Slovanski Jug« snuje tudi svoj fond, in kadar bo ta primerno narastel, prične izdajati na svojo roko moderno jugoslovansko revijo.

sl **Beg iz Ogrske.** To ni več samo »izseljevalna vročinska bolezen«, to je resničen skupen beg iz Ogrske. Iz Newyorka poročajo, da je tja v zadnjem času prišlo iz Ogrske: 1.710 Slovakov, 649 Mažarov, 570 Hrvatov, 458 Nemcev in 110 Rumincev. Nesrečna mažarska politika!

sl **Potrebujejo slovaške dečke.** Predsedništvo mažarskega društva »Jemka«, katerega namen je pomažariti Slovake je razposlalo poziv župnikom in občinskim tajnikom, da bi mu poslali slovaške dečke kot rokodelske učence v spodnje-ogrska mesta. Potreba jih je boja 300. Slovaška »Narodni Noviny« svari slovaške stariše pred tem vabilom. Slovaški dečki pridejo po prizadevanju omenjenega društva v pravo mažarsko sužnost, iz katere ni rešitve. To je najbolj gnusen način pomažarjenja, — piše list — uničevanje slovaške krvi in oslabiljenje Slovakov.

sl **Pruska nasilstva proti Poljakom.** Proti poznajskemu prelatu Klossu so uvedli preiskavo, češ, da je pozival na nepokorščino. V svojem listu je namreč pisal: »Občudovati in svoje priznanje moramo izjaviti onim malim otrokom, ki ubogajo svoje stariše in ne odgovarjajo pri nemškem krščanskem nauku.« — So pač lepe razmere na Pruskem!

sl **Vojaške čitalnice na Bolgarskem.** Bolgarsko vojno mnistrstvo je izdalo ukaz, da naj se pri vsaki garniziji ustanovi čitalnica za vojaake. Stroški za ustanovitev se bodo pokrili iz tozadevne blagajne vsakega polka. Iz čitalnice bodo izključeni vsi politični listi. Dvakrat na teden bode v čitalnici predavanje in pouk za vojaake — analfabete. Predavanja bodo iz vojaškega in družabnega življenja. Ta ukaz bode prišel v veljavo z dnem 1. januarja 1907.

sl **Boljše stanje ruskih financ** ilustrira najbolj okolnost, da se je te dni na berlinski borzi izplačalo 50—80 milijonov mark za ruske blaginjske liste, medtem ko se je prej vedno odlašalo z izplačevanjem.

sl **Svaz osvétový»** v Pragi namejava l. 1907 ob priliki vsesokolskega shoda prirediti razstavo, ki bode predstavljala prosvetno delovanje med češkim narodom (razstavo ljudske prosvete). V to svrhu izvoljeni odbor je že imel svojo sejo dne 16. novembra.

sl Srednjo šolo snujejo v Nukšiču. Tozadnji načrt bo obravnavala bližnja črnogorska skupščina.

Telefonska in brzojavna poročila.

ZMAGA »SLOV. LJUDSKE STRANKE.«

Poljane nad Škofjo Loko, 7. decembra. Za župana je soglano izvoljen Alojzij Grošelj, za svetovalec pa Martin Dolinar, Matija Inglič, vsi pristaši »S. L. S.«

AVSTRIJSKA DELEGACIJA.

Budimpešta, 7. decembra. Proračunski odsek delegacije je sklenil, da se avstrijski ministri povabijo k seji šele po rešenem poročilu o armadi, in da se poljedelski in trgovski ministri povabita k ponedeljski seji o dobavih za armado. Nato je odsek obravnaval o okupacijskem kreditu. Govorili so Tollinger, Ryba, nakar je minister Burian dal zahtevana pojasnila.

Budimpešta, 7. decembra. Avstrijska delegacija je sprejela okupacijski kredit, nakar je bila seja zaključena.

NOVI TAJNI SVETNIKI.

Dunaj, 7. decembra. Povodom srečne rešitve volivne reforme v parlamentu bo cesar nekaterim poslancem podelil odlikovanja, nekatere bo pa imenoval za svoje tajne svetnike. Prisega novih tajnih svetnikov se bo vršila še pred Božičem. Med novimi tajnimi svetniki so tudi vsi parlamentarni ministri, ki doslej še niso imeli tega dostojanstva.

KOŠUTOVA BOLEZEN.

Budimpešta, 7. decembra. Košutu se je bolezen shujšala. Kralj je vprašal o Košutovem položaju Weckerla.

MAŽARSKO NASILJE.

Budimpešta, 7. decembra. Danes je zaključena obravnava proti osebam, ki so obtožene »jujskanja« proti ogrski državi. En obtoženec je obsojen na dve leti ječe in 2000 kron globe, devet je obsojenih na dvemesečno do enoletno ječo, štirje so oproščeni.

NOVI TOPOVI.

Budimpešta, 7. decembra. Avstrijski delegati so prisostvovali strelnim poizkusom z novimi topovi.

POD VLAK SE JE VRGEL.

Reka, 7. decembra. Tu se je vrغل pod vlak neki Anton Maglič. Razmesarilo mu je obe nogi. V bolnici je kmalu izdihnil.

NOVI AVSTRO-OGRSKI POSLANIK V PETERBURGU.

Peterburg, 7. decembra. Bivši svetnik pri avstro-ogrskem poslanstvu v Peterburgu grof Leopold Berchtold je designiran za avstro-ogrskega poslanika v Peterburg.

PAPEŽEV ZDRAVNIK UMRLE.

Rim, 7. decembra. Papežev zdravnik dr. Lapponi je umrl na raku.

PAPEŽEV NAGOVOR.

Rim, 7. decembra. V konzistoriju kardinalov je papež v kratkem nagovoru povdarjal ednost vseh škofov z apostolsko stolico, ki naj vernike bodri, da zmaga nasprotiva sovražnikov cerkve.

SRBSKE VOJAŠKE PRIPRAVE.

Belgrad, 7. decembra. V skupščinski seji, v kateri se je vladni z nezadovoljstvom izrekli zaupanje, je ministrski predsednik izjavil, da bo poslanec predložil načrt nabave vojnega materijala, ki pa mora ostati tajen, da nasproti ki Srbije ne izpognavajo njenih vojaških načrtov.

PAROBRODSKI ŠTRAJK V ITALIJI.

Neapolj, 7. decembra. Vse moštvo parobrodskih društev »Navigazione Generale« in »Itala« štrajka. Društvi sta naznanili, da decembra meseca nobena ladja ne bo odpotovala.

VAŽNE VOJAŠKE LISTINE UKRADENE. London, 7. decembra. V Chatamu je nekaj podčastnikov ukradlo važne vojaške listine, ki obsegajo načrte za obrambo obrežja.

JAPONSKA IZJAVA.

Pariz, 7. decembra. Japonski poslanik Kurino je izjavil, da ga je zadovoljila pomirljiva izjava Rooseveltova, da pa je nesmiselno, ako Američani domnevajo, da si Japonska misli osvojiti Havaj in filipinske otoke.

ZOPET NESPORAZUMLENJA MED RUSIJO IN JAPONSKO.

Peterburg, 7. decembra. Japonska stavlja glede pravice ribarjenja, železnice in amurskega parobrodstva neizpolnive zahteve. Položaj je kritičen in ni izključeno, da se dogovori prekinejo. V vladnih krogih sedaj še prevladuje mnenje, naj se Rusija ogne kakim novim zapletkam.

POTRES TRAJAL 30 SEKUND.

New York, 7. decembra. V Kingstownu je bil potres, ki je trajal 30 sekund ter je povzročil silen strah med prebivalstvom. V Barbadosu je bil še hujši potres, najhujši pa pri sv. Luciji.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 062 m, srednji zračni tlak 776.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Podlavin v 24 urah v mm
6	9. zvečer	25.9	0.4	sl. szah.	sneg	
7	7. jutro	733.3	0.4	sl. svzh.	del. jasn.	25.4
	2. pop.	38.3	3.5	sl. jvzh.	jasno	
Srednja včerašnja temp. 0.7°, norm. 0.4°.						

* »Vojska na daljnem vzhodu«. »Katoliška bukvarna v Ljubljani« ima v svoji zalogi sedaj dokončano delo: »Vojska na daljnem vzhodu«. Knjiga je jako zanimiva ter obsega 380 strani z mnogimi krasnimi ilustracijami, katere nam predložijo kraje bojnega polja, razna najnovejša morilna orodja, njih porabo itd.; kratko malo nas popelje na daljni vzhod, nas seznani s šegami ondanih prebivalcev, s poveljniki ruske in japonske armade, z vojaštvom in sploh z vsem, kar se je zgodilo v usodopolnem času krvave vojske. Ker je ta vojska svetovnega, zgodovinskega pomena, zatoraj priporočamo vsakemu, da si omisli to zgodovinsko podučno delo. Gotovo je, da bo knjiga za vsako starost kot novoletno darilo, eno najlepših daril. Ker so prostori »Katoliške bukvarne« precej omejeni in ker zavzema obsežna knjiga dokaj prostora, zatorej jo oddajamo v času do Novega leta po znatno znižanih cenah. Krasno vezana knjiga, v novih, izvirnih, v ta namen posebej prirejenih platnicah stane samo 4 K 20 vin. (mesto 6 K 20 v.); nevezana samo 3 K 20 vin. (mesto 4 K 80 v.). Ker velja znižana cena le do Novega leta, zatorej opozarjamo, da si vsakdo, kateri bi si omislil knjigo, isto naroči prej ko slej. Po pošti poslana knjiga stane 30 vin. več. Naročila naj se določijo na »Katoliško bukvarno v Ljubljani«.

* Zbirka ljudskih iger. Ravno kar sta izšla peti in šesti snopič »zbirke ljudskih iger« s sledečimi igrami: Garcia Moreno. Založna v petih dejanjih. (Moške vloge.) — Krčmar pri zvitem rogu. Burka v enem dejanju. (Moške vloge.) — Sv. Cita. Slika iz njenega življenja v treh dejanjih. (Ženske vloge.) — Kukavica — modra tica ali: Boj za doto. Veseloigra v štirih dejanjih. (Ženske vloge.) — Pri gospodi. Saloigra v dveh dejanjih. (Ženske in moške vloge.) — Čevljar. Veseloigra v treh dejanjih. (Moške vloge.) — Kmetin fotograf. Komičen prizor. (Moške vloge.) — Kovačev študent. Burka. (Moške in ena ženska vloga.) — Oba sešitka v enem zvezku veljata 1 K 60 v. Kdor naroči 10 zvezkov ob enem, dobi enajste kot nameček. Naročilo sprejema »Katoliška bukvarna v Ljubljani«.

* Društveni govornik. Že v dosedanjih letnikih je objavil »Duhovni Pastir« več časa primernih priložnostnih govorov, odsele bo pa imel posebno prilogo z naslovom »Društveni govornik«. Namen »Društvenemu govorniku« je, pospeševati delovanje v naših izobraževalnih, strokovnih in mladeniških društvih. Zato bo prinašal časa primerne govore, ali pa bogate osnove socialno-vzgojevalne, poučne, deloma tudi strokovne vsebine za razna predavanja po naših društvih. V »Društvenem govorniku« bo redno objavil svoje govore tudi prof. dr. J. Ev. Krek. — »Duhovni Pastir« s prilogo »Društveni govornik« stane na leto 8 K. Naročila sprejema »Katoliška bukvarna v Ljubljani«.

Za društvene zборе. Ravno kar je izšel v zalogi »Katoliške bukvarne« v Ljubljani

»Šesti venček narodnih pesmi«

Našim društvom sestavno priredil Fran Ferjančič.

Kako so priljubljeni proizvodi tega skladatelja, nam je pokazal najboljši uspeh njegovih dosedanjih skladb, ki so razun najnovejših »možkih zborov« že vse razprodane. »Šesti venček« nikakor ne zaostaja za svojimi predniki, temveč jih, reči smemo, nadkriljuje. Pri tem »šestem venčku narodnih pesmi« se je bolj kakor pri prejšnjih pazilo na to, da je venček bodisi po besedilu, bodisi po sestavi poraben za možki in ženski zbor. Zlasti za možki zbor ima ta venček pred drugimi to prednost, da ga ni treba postavljati čisto nič višje. V ženskem zboru mora drugi alt peti nekaterekrat v par pesmicah spodnji »f«; kjer nimajo tako nizkih altov, lahko pomaga na onih mestih tenor.

Istodobno priporočamo

Ferjančičeve »možke zборе«.

ki so izšli pred nekaj meseci v isti zalogi. Ferjančičevi zbori so vredni vsega priporočila in je želeli, da jih nabavijo vsa naša društva v splošno korist glasbenega napredka.

Cena za »šesti venček« znaša 40 vin., s poštino 45 vin.; 10 izvodov 3 K. — Cena »možkih zborov« pa znaša 2 K 20 vin., s poštino 2 K 40 vin.; 5 izvodov 7 K 50 vin.

Naročila sprejema »Katoliška bukvarna« v Ljubljani.

FRANČ JOŽEFOVA grenka voda.

Izjava.

Podpisani izjavljam, da nisem plačnik za dolgove svoje žene.

Anton Kosanc, Zg. Šiška 99.

Poskusite in priporočite izdelke Vydrope tovarne hranil v Pragi VIII. Cenovnik zastoj.

Galoše najbolje za gospode, gospe in otroke priporoča trgovina **Iv. Podlesnik ml.** 2767 Ljubljana, Stari trg št. 10.

Ustanovljena 1862. Telefon 584. **Najstarejša pečnica** 2560 c. kr. dvorni **RUDOLF GEBURTH, Dunaj (Wien)** 6-3 mašinst. VII. Kaiserstrasse 71, na vogalu Burggasse. **Zaloga ognjišč, štedilnikov in strojnih ognjišč** za vsako porabo od navadne do najfineše in najelegantnejše izpeljave, v vseh velikostih, črne ali bogato emailirane. **Sušilnice, plinove peči, kamini.** Vse vrste peči tudi s trajnim gorenjem. Specialni katalogi gratis in franko.

Sodi več vrst se prodajo pri **J. Buggenigu, sodar. mojstru v Ljubljani, Cesta na Rudolfovo železnico št. 5.** 2742 3-1

Zatekel se je lovski pes 2746 1-1 **prepeličar**, ki sliši na ime »Sokol«. Na ovratniku je napis: Jakob Zalaznik. Pes naj se odda na Starem trgu št. 21.

Organist z orglarsko šolo z odliko dovršeno, kakor tudi dobro dovršenim teoretično praktičnim kurzom za občinskega tajnika, želi nastopiti v kakem trgu ali kaki večji občini. 2756 2-1 Naslov pove iz prijaznosti upravnistvo.

Božična razstava se more slobodno ogledati v odprti trgovini od sobote zvečer do nedelje zvečer v 2766 **„Angleškem skladišču oblek“** **O. Bernatovič.** Ljubljana, Mestni trg št. 5.

50 % pod navadno ceno prodajamo blago, pripravno tudi za **božična darila**, kakor: zastore, zagrinjala, preproge, namizne prte, stenske slike, dekoracije itd. **čudovito ceno** otomane, divane, garniture, pohištvo in drugo sobno opravo ter tapetniško blago. Prevzemamo popolno opremo stanovanj in naročila za tapetniške izdelke in dekoracije. — Postrežba točna, blago solidno. **Puc & drug** v Ljubljani, Sodnijske ulice. 2769 8-1

Ivan Podlesnik ml. Ljubljana - - - Stari trg šte. 10. **Velika zaloga Solidno blago Zmerne cene** Priporoča svojo trgovino s klobuki in čevlji

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9

priporočata 2600 8

svojo največjo zalogo zgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke in

novosti v konfekciji za dame.

Prave Roskopf golddouble Savonnet remont. ure s sidro

so najnovejša Roskopf. ure. Te imajo izborni in zlati natančno kolesje z dvojnimi pokrivalom in s tremi prav močnimi golddouble plašči in avtom. zapiralom. Golddouble je zlatu podobna kovina, ki te podobnosti nikdar ne izgubi. Radi krasne opreme te ure splošno občudujejo in jih ni lahko ločiti od pristno zlatih ur.

Cena 5 gld.

Golddouble damska ura z 2 pokrovom gld. 6.—. Te primerna golddouble dvojna verižica za gosp. gld. 1.50. — Golddouble Lorgnon- ali pahlj. verižica 160 cm dolga gld. 4.— Vsaki uri je priloženo 3letno pismo jamstvo. Ilustr. ceniki o urah, verižicah, prstanih itd. zastoj in franko. Razpošilja le proti povzetju

Josip Spiering. Dunaj I. Postg. 2.20 2474 b 12-8

Zelo znižane cene!

zaradi prenapolnjenja zaloge:

Zimske jope 2428 29
za dame . od gl. 2-50 višje
obleka iz
sukna 2-50
pelerina 2-50
havelok 2-50
dolga zim-
skasuknja 5.—
sako iz ko-
žuhovine 7-50

Največja in najlepša izbira konfekcije za gospode, dečke, dame in deklice.

Angleško skladišče oblek

O. BERNATOVIČ

Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Trgovina z oblačilnim blagom!

Marija Rovšek,

Ljubljana, Kolodvorske ulice šte. 35 nasproti „Tišlerjeve gostilne“. Največja zaloga izgotovljenih oblek, zimskih sukenj in havelokov domačega izdelka. — Velika izbira klobukov, kovčegov, dežnikov, čevljev, perila in raznega drugega blaga. — Ker dobivam blago naravnost iz tovarn, mi je mogoče postreči z najboljšim in svežim blagom po najnižjih cenah. Priporočam se prav toplo preč. duhovščini, p. n. občinstvu iz mesta in z dežele, posebno vsem potnikom, ki odhajate v Ameriko ali prihajate nazaj. — Predno si nakupite obleko, oglejte si mojo zalogo in prepričali se boste, da prodajam najboljšo blago po zelo nizkih cenah brez konkurence. Z veselo poštovanjem 2519 52-5

Marija Rovšek, trgovka, Kolodvorske ul. 35, nasproti „Tišlerjeve gostilne“

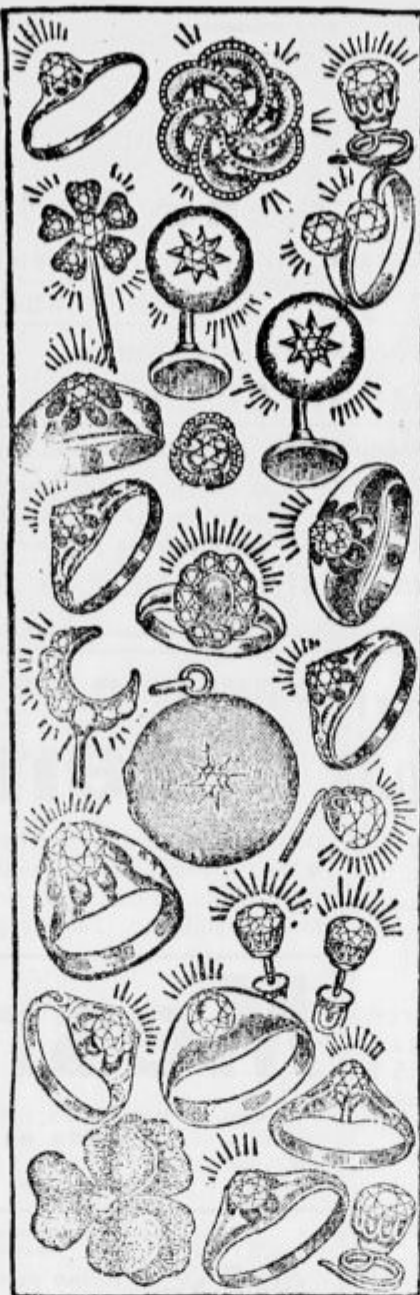
Dunaj-

ske železno kapljice, vetrove odganjače in železni krč utešujoče priznane uspešno ljudsko zdravilno sredstvo. Steklenica 20 vin., 6 steklenic 1 K.

Odvajalne kroglice, posrebrene, učinkujejo očiščujoče, ne da bi povzročile bolečin. Skatljica 70 vin. — Dobita se v lekarni Mardet-schlaegerja, kemika pri zlatem orlu v Ljubljani na Jurčičevem trgu poleg železnega mostu.

Zaloga kozmetičnih preparatov „Ada“ (oblastveno zavarov.): Ada-milo, Ada-cream, Ada-ustna voda, Ada-zobni prašek, Ada-voda za lase in Ada-pomada. 183 49-45

Ravno prav za božične praznike!

Pri nakupovanju božičnih daril izbrati kaj primerne je ponajveč jako težavno. Ali za letošnje praznike to ne velja, ker izginejo vse težave, če se domislite le „Tudor-skih demantov“. Kakor se lahko prepričate, ce si ogledate razstavo Tudor-skih demantov, boste našli tamkaj prelepo izbiro

lepoticja s

TUDOR-skimi demanti

znanstveno preizkušeni.

Gotovo ne boste imeli niti najmanjih težav, kadar izbirate božična darila, tudi najbolj razvajene prijatelje boste lahko razveselili z njimi.

Prstane, kravatne igle, broše, svetinje (medajlone), manšetne gumbe, uhane itd. itd. s krasno blestečimi Tudor-skimi demanti, znanstveno preizkušeni ter povsem tako lepi, trajni, koristni ter po ceni, kakor si vsakdo misli obična darila

prej 8 Kron zdaj pa le 3 kroni.

„TUDOR“-ske demante prodaja

ANTON KRISPER

v Ljubljani, Mestni trg št. 21.

1685 2-1 Zunanja naročila izvrše se proti povzetju.

Ces. kr. privileg.

2748 3-2

Zavarovalna družba AVSTRIJSKI FENIKS na Dunaju.

Generalni zastop v Ljubljani, Sodniške ulice šte. 1.

P. n.

Čast nam je javiti, da se nahajajo naše pisarne od 4. decembra 1906 v hiši št. 1, vogel Sodniških ulic in Dunajske ceste v I. nadstropju.

Z odličnim spoštovanjem

Ces. kralj. privileg. zavarovalna družba
Avstrijski Feniks na Dunaju.
Generalni zastop v Ljubljani.

C. kr. priv. zavarov. družba na življenje
Avstrijski Feniks na Dunaju.
Generalni zastop v Ljubljani.

Providentia,

občna zavarovalna družba na Dunaju
Generalni zastop v Ljubljani.

Hiša na prodaj!

Iz proste roke pod zelo ugodnimi pogoji, obstoječa iz 3 sob, kleti, kuhinje, sušilnice za meso, veliko šupo, prostoren zasajen vrt z zemljiščem. Ves svet meri približno 780 kvadratnih sežnjev. Cena 8000 K. Natančnejša pojasnila daje Ludovik Kotnik, Opekarska cesta št. 36, v Ljubljani. 2761 2

POZOR AMERIKANCI

in sploh vsi, ki prihajajo v Ljubljano na največjo zalogo moških in ženskih izgotovljenih oblek

domačega izdelka, dalje obuval, sraj, klobukov, kovčegov, solnčnikov, slamninkov robcev in šerp itd. po izredno nizki ceni.

762 39-34

MATEJ OREHEK

trgovina v Kolodvorskih ulicah št. 26
v lastni hiši v Ljubljani

„Ljubljanska kreditna banka“

Podružnica v SPLJETU.

v Ljubljani, Špitalske ulice št. 2

Podružnica v CELOVCU.

Delniška glavnica K 2.000.000 —.

Rezervni zaklad K 200.000 —.

sprejema od 1. novembra tekočega leta vloge na vložne knjižice in 4 1/2 0 ter jih obrestuje od dne vloge do dne tekoči račun po 4 2 0 dne vzdiga;

obenem zvišuje obrestno mero starih vlog na knjižice od sedanjih 4% na 4 1/2 0 začeti s 1. novembrom t. l. 2291 208
Rentni davek plača banka sama.

Anton Šarč,
Ljubljana.

Tovarniška zaloga belega blaga, vezenja
Sv. Petra cesta št. 8.

Izdolovanje perila z električnim obratom
Sv. Petra nasip št. 7.

Likalnica za perilo
Kolodvorske ulice št. 8.

Za Božič izredno znižane cene!
Perilo za moške!

..... Šifon,
garniture za kavo,
prti, prtiči,
brisačke, nogavice, vezenje, velika izbira žepnih robcev.

Anton Šarč,
Ljubljana,

Sv. Petra cesta št. 8.

2735 9-3

DOMAČA TISKARNA.

Vsak svoj tiskar!

Z mojimi kavčuki, tisk. aparatom more
vsak takoj tiskati poselne, naslove,
okrožnice, uradna vabila itd. Enkratni
stavek omogoči tisoče natpisov.
Cena z vsemi potrebčinami!

85 črk K	1-1	90 črk K	1-40
120	2-1	140	2-40
211	4-1	255	4-80
354	6-1	468	7-20
650	10-1	809	12-1

Za 2 K dobite avtom. pečat

poljubnim napisom, napisni prostor
38x10 mm. Velikost 4 (50x15 mm)
K 3-1, s 50x70 mm K 4-1.
Cena za popoln aparat z barvo.

J. LEWINSON

Izdolovanje pečatov in livarna kavčuk-črk.
DUNAJ, 146, Adlergasse 12, podružnica
Odesa (Rusko).
Neugajajoče se vzame nazaj.

Za K 4.

okusno izdelan kavč.
pečat, do 4 vrst be-
sedila, neporušljiv,
zelo elegant., javor-
jeva kasta, z nepo-
rabljivo barveno ka-
seto, kras za vsak
pisalnik; — s kaseto
iz papirja in trajnim
barvilom le K 3-1.
Ceniki zastoj. — Zastopniki se iščejo.

Na najvišje povelje Njeg. c. in kr. apost. Veličanstva

XXV. c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija edina v Avstriji zako-
nito dopuščena vsebuje **8.389 dobitkov v gotovini**
v skupnem znesku **512.880 kron** 2494 10-8

Glavni dobiček znaša 200 000 kron v gotovini.

Srečkanje nepreklicno 20. decembra 1906. — Ena srečka stane 4 K:

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtstrasse 7.
v loter. kolekturah, tobakarnah, davčnih, poštah, brojavnih in železn. uradih, v menjalnicah
itd.; igralni načrt za kupce brezplačno. Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Od c. kr. loterijskega ravnateljstva. (Oddelek za drž. loterije).

Pozor! Čitaj! Pozor!
Slavonska biljevina

Ta je napravljena iz najboljših gorskih
zelišč — ter se izvrstno in z najboljšim
uspehom uporablja proti zastarelemu kašlju
— bolih v prsih — prehlajenju v grlu,
hripavosti, težkemu dihanju, astmi — pljuč-
nem kataru itd.

Delovanje izborna, uspeh siguren.
Cena je franco na vsako pošto za 2
steklenici 3 K 40 vin., 4 steklenice 5 K
80 vin. po povzetju ali če se pošlje
denar naprej. — Manj kot 2 steklenici
se ne pošilja. Prosimo, da se naroča na-
ravnost od: 2443 10-3

P. Jurišića, lekarnarja
v Pakracu št. 66 (Slavonija).

Prodaja se
strojarna

opremljena z vso opravo, prav po nizki ceni.
Ponudbe pod „V.“ na npravištvo
„Slovenca“. 2400 8

Sprejme se
ženska

poštenih starišev v službo kot **dekla za**
vse. Priliko ima priučiti se v prodajalni
in gostilni. Plača po dogovoru. Starejše
imajo prednost. Naslov pove upravništvo.

Mesnica

v dobrem prometnem kraju blizu tovarn na Go-
renjskem, se takoj **odda na račun**. Prednost
imajo oženjeni brez otrok. 2722 1-4
Naslov pove upravništvo „Slovenca“.

Postavno varovano. Vsako penarjenje in
penatiskovanje kaznivo.
Edino pristen je Thierryjev
2630 balzam 52-48

le z zeleno znamko „redovnica“.
Starostno neopretno
proti slabemu prebavljanju, krčem v te-
lošču, koliki, kataru, pranim boleznim,
infleksi itd. itd.
Cena 12 majhnih ali 6 dvojnatih steklenic
ali 1 velika specialna steklenica s patent.
zamaškom K 5-1 franco.

Thierryjevo centifolijsko maslo,
posed mano kot non plus ultra

proti vsem se ako starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in
steklinam vseh vrst. Cena: 3 lončka K 3-00 se pošlje le proti po-
vzetju ali denar naprej.

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogški Slatini.
Brošura s tisoči originalnih zahvalnih pism gratis in franco. V za-
logiv skro vseh večjih lekarnah in medicinskih drogerijah.

Franc Keber
urar in trgovec z zlatino in
srebrnino
Ljubljana, Dunajska cesta št. 12.
Zahtevajte veliki najnovejši cenik,
ki ga vsak dan razpošiljam brez-
plačno in poštne prosto.

Mednarodna panorama
Ljubljana, Pogačarjev trg. 2768 1-1
Razstavljeno od 9. do 15. dec.
Zadnja katastrofa Vezuva 4. apr. 1906.
Vstopnice po 40 vin., otroci in dijaki 20 vin.
novoletna darila. 5-29 9632

Stavbeno, umetno in konstruk-
cijsko ključavničarstvo.
Hidralične vidre in sesalke
Josip Weibl
J. Spreitzer-ja nasl.
LJUBLJANA, Slomškove ulice 4.
priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v izdelovanje vseh v to stroko spa-
dajočih predmetov: žilono omrežje na stroj, obhajilne misle, ograje na mirodvoru
obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike, strelo-
vode, železna okna, železne stole itd.
Specijaliteta: valjčni zastori in solnčne plošče po najnovejšem sistemu s samodvigalnimi
1509 52-59 operami brez vijakov.

Izredno znižane cene
pri

Veliki tovarni

v Ljubljani,
Resljeva cesta 3 — Sv. Petra cesta 37.

Priporoča svojo veliko in svežo
zalogo **konfekcije za dame**
in dečke.

**Velikanska izbira kon-
fekcije za dame in deklice.**
Velika zaloga **kožuhovine**
za gospode. 2621 20-10

A. LUKIČ, poslovodkinja.

STENSKÉ URE

z bitjem podobno zvonu

so 72 cm dolge, omara, je iz na-
ravnega orehovega lesa najfinejše
polirana, bje vsake pol in cele ure.
Cena K 11-1, z navadnim bitjem
K 10-1. Ista ura z godbo, igra
vsako uro najlepše koračnice in ples,
K 14-1. Zaboji in zavojniki k vsaki
uri 80 v. To stenske ure se vsled
krasne izdelave tudi lep in ele-
gantni sobni okrasek. — Budilka z
godbo mesto zvonca K 12-1, ponoči
svetleča K 3-40, nikelnasta Roskopli-
remont. ura K 4-1, pristna srebrna
remont. ura K 10-1. Vsaki uri je
priloženo 3 letno pismeno jamstvo.
Pošilja se le proti povzetju.

Velik ilustriran cenik o urah,
verzičah, prstanih itd. zastoj
in franco.

JOSIP SPIERING,

DUNAJ, I., Postgasse 2/20. 2474 a 12-6

Denar nazaj

ako brezuspešno, torej noben
riziko. Doslej znano edino res-
zanesljivo sredstvo za pospe-
ševanje močne in nagle rasti
brade, las in obrvi je
moj **eleksir za lase** in
pomada za lase

2379
7

„Piliosin“.

Izreden učinek in prav kratkem
času. Cena steklenici ali lončku
gld. 1-1, gld 1-50.

Razpošilja le proti povzetju

H. AUER

Dunaj, IX/2, Nußdorferstraße
št. 3-45.

Schicht-ovo
milo je najboljšje!

K pranju idem kot na ples
Moči potreba ni zares;
Schicht-ovo ker rabim milo
Nimam sitnosti obilo.

2443 a 3-2

DELNIŠKA DRUŽBA ZDRUŽENIH PIVOVAREN ZALEC in LAŠKI

TRG v Ljubljani, telef. št. 163. — priporoča svoje

izborno pivo v sodcih in steklenicah.

Zaloga v Spodnji Šiški, telefona števil. 187.

Tovarna
za stole

Franceta Švigeljna

na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko
6 (26-7) izdeluje 2526 26-18

vsakovrstne stole

od preprostih do najfinejših po
najnižjih cenah brez konkurence.
Ilustrovan cenik pošlje se na zahtevo za-
stoj in franko.

Najvišje odlikovanje na mednar. razstavi v Milano 1906
(avstr. razsodišče).

Proti zaprtju

in da se želodec okrepi in po-
spešuje prebava, priporočam slo-
vitega profesorja in doktorja
zdravilstva 2745 1 a

želodčno tinkturo

lekarja **Piccoli** v Ljubljani.

1 steklenica 20 vin. K 2-70
12 steklenic z zavij. K 5-12
24 " " " " K 10-12
100 " " " " K 14-12
(poštni zavoj).

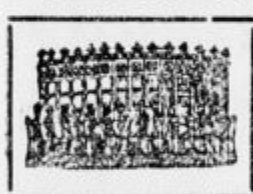
Zunanja naročila izvrši lekar **PICCOLI** v Ljubljani
Dunajska cesta, najtočneje.

Išče se

proti primerni plači oseba za oskr-
bovanje gospodinjstva, ker je go-
spodinja obolela. Oglase naj se le take, ki
znajo kuhati in imajo ljubezen do otrok.

Naslov pove upravništvo. 2743 2-2

Panorama Kosmorama

v Ljubljani

Dvorni trg števil. 3,

pod „Narodno kavarno“.

Električna razsvetljava.

Od 9. do všteti 15. dec. 1906:

Pogorje veliki Praded.

(Sudeti.)

Izdelane postelje

iz rdečega posteljnega inleta. Prav dobro na-
polnjeno. Pernica ali blazina, 180 cm dolga,
116 cm široka K 10-12, K 12-12, K 15-12 in
K 18-12; 2 metra dolga, 140 cm široka K 14-12,
K 16-12, K 18-12, K 21-12. Zglavnik 80 cm
dolga, 58 cm široka K 3-12, K 3-12 in K 4-12,
90 cm dolga, 70 cm široka K 4-12 in K 5-12. Izdelujem tudi po
katerikoli drugi meri. Iščeni modroci iz žime za 1 posteljo K 27-12,
boljši K 33-12. Pošilja se poštne prosto po povzetju od K 10-12
naprej. Zamenja ali nazaj se vzame proti povrnitvi poštnih stroškov.

BENEDIKT SACHSEL, Lobos 910
pri Pliznu na Češkem. 2499 6-5

Proti katarom

sopilnih organ v, pri nahodu, hri-
pavosti in vratnih oteklinah zdrav-
niško priporočana je 38 13 II.

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

katera se z vspehom rabi sama ali pome-
šana z gorkim mlekom.

Ta miloraztapljajoče, osvežujoče in po-
mirljivo deluje, pospešuje ločitev sleza in
se v taci slučajih posebno dobro obnese.

Isvirek: **Giesshübl Sauerbrunn**,
Zelez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varci
Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večji
specijalnih prodajalnicah in trgovinah s jozvinami in
vino.

Zaloga pri **Miheli Kaster** je v Peter Lasnik-u
Ljubljani. 114 52-44

Prostovoljna prodaja.

Dne 12. decembra dop. ob 9. uri se bode vršila sodnijskim
potom prostovoljna dražba

hiše števil. 88 v Spodnjih Gorjah

v tej hiši v Spodnjih Gorjah sami. Hiša je enonadstropna in od
nove blejske postaje oddaljena eno četrt ure. Ta hiša je pripravna za vsako
obr. Kupci se vabijo. 2743 1-1

Črna Goska posušena
perje

8 kg novega
skabljenega
K 9-06, bel-
lega K 18-12,
bellega, lake
mekkega,
skabljenega K 18-12; kron 24-12
mekkebelega, mekega, skab-
ljenega K 30-12; kron 30-12. Po-
šilja se franko proti povzetju
Tudi se zamenja ali nazaj vzame
proti povrnitvi poštnih stroškov.
Benedikt Sachsel, Lobos 158
2501 p. Pliznu na Češkem

Ali že veste?
Naroci se lahko tudi sama
sobotna izdaja „Slovenca“
Stane le 7 K na leto

HLODE!!

kupuje po najugodnejših cenah
proti gotovini parna žaga **DEGHENGI**
v Ljubljani, in sicer:

smrekove od 30 cm debele naprej kub. met. K 19-12	
jelkove „ 30 „ „ „ „ K 18-12	
borove „ 30 „ „ „ „ K 17-50	
bukove „ 30 „ „ „ „ K 18-12	
hrastove „ 30 „ „ „ „ K 37-12	

pod mero in škartne hlode 1/3 manj.

Postavljeni franko Ljubljana, državni kolo-
dvor Šiška. 225 21

Prodajalka

poštena, resna, ter primerno močna, slo-
vensčine in deloma nemščine v govoru in
pisavi ter nekaj šivanja večša, se takoj
sprejme v trgovino z mešanim blagom na
deželi Ponudbe pod „M. Zinauer“ na
upravništvo tega lista. 2753 1

Velika božična prodaja!

Od 10. decembra

po čudovito znižanih cenah pri

J. Grobelnik-u

Ljubljana

□ (Pred Škofijo). □ 2771 6-1

Praktična darila

kakor: namizne preproge, stenske
preproge, preproge, zastore, gar-
niture, koci za potovanje, volnene
in šivane preproge, angleške ogri-
njalka in šerpe, perilo vseh vrst.

Prav posebno ceno in

□ priporočljivo: □

Najnovejše volnene blago za damska oblačila,
barhenti in flanele, kakor tudi sukno za moške
obleke in pouršnike.

Ostanki dobro porabnih mer za smešno ceno.

2771 6-1

Na letošnji poljedelski razstavi
v Zagrebu s **prvim darilom**
odlikovane

**slamareznice,
mlatilnice in
= vratila =**

največje češke tovarne **Jos. Suchy**
Peček ima na Kranjskem v
zalogi samo 2770 3-1

Fr. Stupica

v LJUBLJANI,
Marije Terezije cesta št. 1
in Valvazorjev trg števil. 6.

1 škatlja 20 vinarjev, 11 škatelj 2 kroni.
Naročila izvršuje najtočneje lekar **PICCOLI**,
Ljubljana, Dunajska cesta.

Gostilna

se odda v najem takoj 2752 3-1

v Zgor. Jaršah 7 pri Mengšu.

Deček

poštenih starišev s
primerno šolsko
izobrazbo, zmožen
tudi nemškega je-
zika, se sprejme pod zelo ugod-
nimi pogoji takoj v trgovino z me-
šanim blagom 2744 3-1

Ivan Auer v Tržiču.

Družinska pratika

za leto 1907.

„Družinska pratika“ za leto 1907

s krasno barvano sliko: Svefa družina na ovitku,
je najlepša izmed slovenskih praktik.
Nje vsebina je zelo zanimiva in raznovrstna ter ima
množico ličnih slik. — Cena posamnim komadom
24 vinarjev. Odjemalci na debelo dobijo mnogo
ceneje pri naslednjih tvrdkah v Ljubljani:

Auer-Korenčan, F. M. Schmitt, J. Kordik,
A. Krisper, Prodajalna „Katol. tisk. dru-
štva“, V. Petričič, H. Kenda, Fr. Iglič
in A. Turk.

Dobiva se in zahteva naj se v vseh trgovinah na
Kranjskem, Štajerskem, Koroškem, v Istri in na
Goriškem. 2381 5-5

Herbabny-jev podfosfornokisli

apneno-železni sirup.

Ta je že 37 let uveden, zdravniško preizkušen in priporočen. Izobno sredstvo za tvoritev krvi in kosti. Odstranjuje slez, pomirjuje kašelj in vzbuja slast. Pospešuje prebavo in reditev.

Cena steklenici K 2-50 po pošti 40 vin. več za zavitek.

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatev: **Dr. Hellmann-ova lekarna „zur Barmherzigkeit“, DUNAJ, VII.1, Kaiserstrasse 73-75.**

V zalogi je nadalje pri gospodih lekarnarjih v Ljubljani, Beljaku, Brežah, Celju, Celovcu, Črnomlju, Reki, Novem mestu, Sovodnju, Št. Vidu, Trbižu, Trstu, Velikovu in Volšperku.

Zaloga skoro vseh lekarnah.

Herbabny-jev okrepljeni

Sarsaparilla - sirup.

Je že 32 let uveden in najboljše preizkušen. — Izvratno odvajalno sredstvo. — Odstranjuje zaprtje in njega zle posledice. — Pospešuje odvajanje in čisti kri.

Cena steklenici K 1 70, po pošti 40 vin. več za zavitek. 2622 20—2

Prva domača slovenska pivovarna **G. Auerjevih dedičev**

Ustanovljena leta 1854.

v Ljubljani, Wolfove ulice šte. 12

Štev. telefona 210.

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje **izborno**

2469 150—15

marčno pivo v sodcih in steklenicah.

Na novo založena trgovina,
:: blago najnovejše vrste! ::

:: Cene brez konkurence, ::
mali dobiček, veliki promet!

Božična in novoletna darila!

priporoča

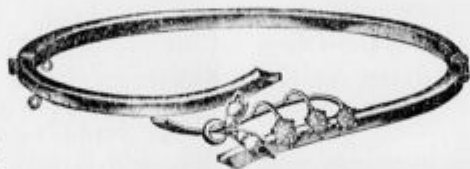
H. SUTTNER urar in trgovec z Ljubljana

Mestni trg, nasproti rotovžu.

2278 16

Krasna izbira briljantnega blaga, kakor: prstani uhani, igle, zapestnice, broške itd., najmodernejše vrste, po konkurenčnih cenah.

Zlatnina in srebrnina, kakor: verižice, uhani, prstani, zapestnice, broške itd., in krasno blago iz kina srebra, vedno najnovejše vrste v zalogi.

14kar. zlata ura gld. 12—
prav močna . . . 16-50
srebrna . . . 4-75

Razpošiljanje ur zlatnine in srebrnine na vse kraje sveta!

Zavoljo poštene potrebe in dobrega blaga je moja trdka znana po celim svetu!

14karat. zlata ura z dvojnimi pokrovom . . . gld. 19-50
prav močna . . . 25—
in višje.

Velika izbira najnovejših precizijskih švicarskih ur, kakor znamke: „Glashütte“, „Schaffhausen“, „Omega“, „Intakt“, „Bilodes“, „Schild“, „Urania“, „Roskopf“ itd.

Veliki cenik zastoj in poštne prosto!

Podružnica v Pragi.

OSREDNJA BANKA

ČESKIH HRANILNIC, Podružnica: DUNAJ, I., Wipplingerstr. 22.
(Ustřední banka českých spořitelén)

Vloge na knjižice in račun 4 % in 4 1/2 %. Kupovanje in prodaja vredn. papirjev. Uprava in čuvalna zaloga brezplačno.

Posojila okrajem, mestom, občinam in drugim javnim korporacijam proti amortizaciji na 4 % in 1/2 %, upravne pristojbine. Financiranje javnih podjetij. Emisija lastnih 4 % bankovnih obligacij, katere uživajo pupilarno sigurnost in se smejo rabiti za vsakovrstne kavcije.

Del. kap. 7.000.000.— Telegrami: „Sporobanka“. Depoziranje kavcij in vadij raznih vrst. Eskont menjic samo denarnih zavodov. Bankovne informacije in svete brezplačno. Telefon št. 12017.

Lepa božična in novoletna poceni darila!

2708 3

Fr. Čuden, urar in trgovec z zlatnino in srebrnino v Ljubljani nasproti frančiškanske cerkve.

Največja in najbogatejša na novo založena tovarniška zaloga vsakovstnega blaga ki je deloma razvidno iz novih cenikov iz koledarjev, kateri izidejo z 1. decembrom za leto 1907.

Štev. 1002. Črna jeklena cil. rem. urica . . . gld. 3-50
srebrna cil. rem. . . 4-60
zlata cil. rem. . . 12—
s 3 pokrovi zlata . . . 19—

Posebno priporočam fine precizijske, zlato in srebrne ure, katere sem sam v Švici osebno izbral v najimennitnejših tovarnih. Cene so najnižje, ker le mal dobiček iščem. Poleg teh ur imam tudi v zalogi tu navedene po najnižjih cenah.

Prosim zahtevajte novi veliki cenik z koledarjem za leto 1907, tudi po pošti zastoj in katero blago se pošilja po celim svetu zlasti za razne spomine.

Št. 1003. Srebrna cil. rem. ura z trojnimi pokrovom . . . gld. 6-40
enaka anker . . . 7-00
iz tula srebra . . . 9-50
14 kar. zlata . . . 38—
prav močna zlata . . . 54—

Štev. 1001. Srebrna cil. remon. gld. 3-80
boljša na kamne tekoča . . . 5-70
prav fina . . . 8—
14 kar. zlata . . . 24—
prav fina zlata . . . 44—

Kolodvorska restavracija.

Jutri in vsako soboto **sveže domače** krvave in jetrne

klobase

Točijo se samo pristna naravna vina, posebno izborna dolenska vina, mej temi posebno ono iz novomeške proštije, dalje štajerska in avstrijska vina.

K obilnemu obisku vabi velespoštovanjem

2700 3-2

Josip Schrey, restavrater.

Prostovoljna prodaja.

V **Šiški pri Ljubljani** se prostovoljno prodaja

2632 (3-3)

enonadstropna hiša,

gospodarsko poslopje pri cesti, in nekaj stavbišč pod ugodnimi cenami.

V hiši se izvršuje gostilniška obrt.

Ista je pripravna tudi za vsako drugo obrt.

Natančnejša pojasnila v pisarni **g. dr. Albin Kapus-a**, odvetnika v Ljubljani.

V nekem mestu na Kranjskem se **odda v najem** 2705 3-3

HIŠA

z urejenim prostorom za manufakturno trgovino, dalje s kletmi, pripravna za vinsko trgovino, žganjarno ali tudi za izdelovanje kisa. Zraven hiše prostorni vrt in mesto leži sredi imovite okolice. — Hiša je tudi pod ugodnimi pogoji **na prodaj**. Naslov na upravništvo „Slovenca“.

Tri izurjene užitninske dacarje

proti varščini išče podpisani za davčni okraj **Kranj**. Plača po dogovoru. Ponudbe do 13. dec. Vstop 29. decembra.

IVAN KALAN, Trebnje (Dolenjsko). 2737 2-2

Razpošiljanje blaga na vse kraje sveta!

Najcenejša, največja eksportna trrdka!

1932 18-14

H. SUTTNER urar, Ljubljana

Mestni trg nasproti rotovža

prej v Kranju

priporoča svojo veliko, izborno zalogo finih

švicarskih ur,

brilantov, zlatnine in srebrnine v veliki izbiri

po najnižjih cenah.

V dokaz, da je moje blago res fino in dobro, je to, da ga razpošiljam po celem svetu. Na stotine pohvalnih pisem je vsakomur prostovoljno na ogled, da se lahko sam prepriča.

Prosim, zahtevajte veliki, novi cenik, ki se pošlje zastoj in poštne prosto.

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New York

je proga

rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih: „Finland“, „Kroonland“, „Vaderland“, „Zeeland“ in „Samland“, kateri vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo med Antwerpenom in New Yorkom, so snažnost, izborna hrana, vlijudna postrežba in spalnice, po novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, in traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec **vožnjo čez Kanado**, katera pa je izdatno cenejša kakor na New York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

FRANC DOLENC

v Ljubljani,

Kolodvorske ulice odslej šte. 26, od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno pri „Starem tišlerju“. 91

Odlikovan z veliko zlato kolajno na splošni spomladni razstavi na Dunaju.

Izborna svojo zalogo

raznovrstnih vóz

— kritih in nekritih, lično in trpežno izdelanih —

priporoča prečast. duhovščini in slav. p. n. občinstvu 1300 23

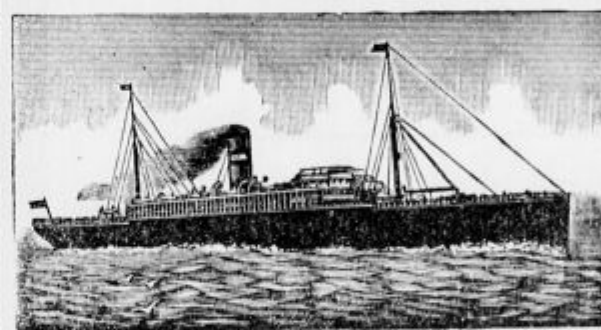

J. Demšar, Marije Terezije cesta št. 6, Ljubljana.

Sprejem tudi izurjene kovaške pomočnike in krepke vajence poštenih starišev.

Naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni.

Najcenejša vožnja v Ameriko.

E. Kristan

oblastveno koncesijonirana potovalna pisarna za

Ameriko

v Ljubljani Kolodvorske ulice št. 41

118 52-63

Najcenejša vožnja v Ameriko.

„Vzajemna zavarovalnica“

Dunajska cesta št. 19

v Ljubljani

Dunajska cesta št. 19

38 24-23

v Medjatovi hiši v pritličju

sprejema: 1. zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in pridelkov proti požarni škodi; 2. zavarovanja zvonov proti poskodbi, in 3. zavarovanja za nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico na Dunaju za življenje in nezgode.

Pojasnila daje in vsprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice ter postreže na željo tudi s preglednicami in ceniki.

Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanja pod jako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico. — V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov, se proti proviziji nastavljajo spoštovane osebe za ta zaupni posel. Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovaneem popolno varnost.

Edina domača zavarovalnica! Svoji k svojim!

Prva in največja zaloga na Kranjskem FRAN SZANTNER

v Ljubljani, Šelenburgove ulice šte. 4

dobavlja kot znano **najboljše čevlje.**

Pril naročilih zadostuje pred. številka.

Zunanja naročila proti povzetju.

Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Nepriležni izdelki se zamenjajo.

Pred. šte. 351. Usnje za voščenje z močnimi podplati K 9-50
Pred. šte. 361. Boxcalf z angleškimi podplati K 12-50.

Pred. šte. 690. Irhovina s šivanimi podplati K 6-—
Pred. šte. 720. Isti iz lakovine K 6-30.

Pred. šte. 747. Cheorette s šivanimi podplati K 9-—
Pred. šte. 745. Glasgow Chevreau s močnimi podplati K 11-—
Pred. šte. 553. Sabakid K. 10-50
567 Ir. Boxcalf K 13-—
610. Lakovina K 12-—
(1323 19)

Največja zaloga

čevljev za gospode, dame in otroke ter športnih čevljev iz najbolj slovitih tovarn.

Angleški šagrin, črne, rujave in bele barve. 766 52-25

Zaloga narejene obleke

kakor: hlače, telovniki, suk-nje, predpasniki itd. Vsakovrstno perilo.

IVAN ŽARGI, KAMNIK

TRGOV NA Z MEŠANIM BLAGOM

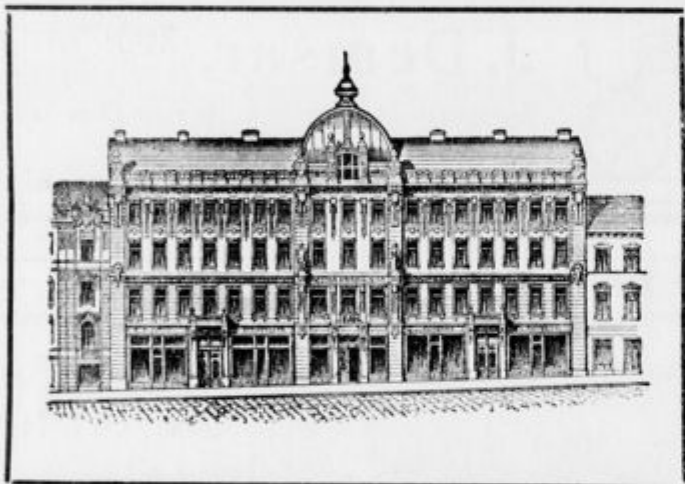
Najceneje zanesljivo dobro in navadno blago za zimo in leto.

Velika izbira manufakturnega in kramarskega blaga. Potrebščine za krojače in šivilje. Zaloga špecerijskega blaga.

2346 10-4

Stanje hranilnih vlog: 22 milijonov kron.

Rezervni zaklad: nad 760.000 kron.

Mestna hranilnica Ljubljanska

v Prešernovih ulicah šte. 3,

v lastni hiši, (poprej na Mestnem trgu zraven rofova),

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4 0/0 ter pripisuje nevzdržene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložitnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posojuje se na zemljišča po 4 3/4 0/0 na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolжник toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5 0/0 izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolжник poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6 0/0 izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje.

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Avgusta Agnola v Ljubljani

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za prevzete in solidno izvršitev vsakovrstnega

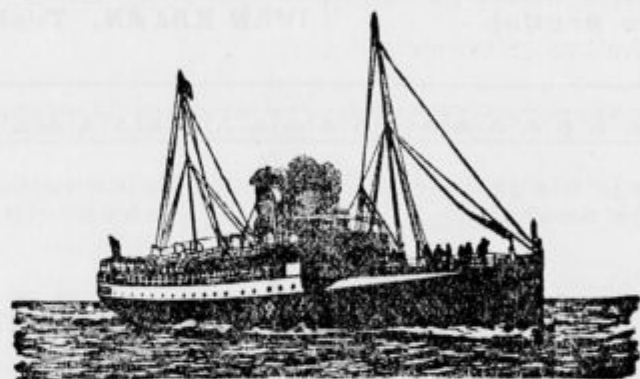
umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni ornamentiki, stavbno ter portalno steklarstvo kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izber steklenega in porcelanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov, podob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 1731 52-11

Narisi in proračuni na zahtevo zastoj.

Spričevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

„Kunard Line“ Trst-New-York

je najpripravnejša, najcenejša in najboljša pot

iz Ljubljane v severno Ameriko,

ker tod ni dolgotrajne mučne vožnje po raznih železnicah, nobenega presedanja, ne prenočevanja in sploh nobenih postranskih stroškov med potjo. Parniki so prostorni, varni, zračni in snažni; vozijo vsake 14 dni. Hrana in postrežba najboljše. Pojasnila daje in karte prodaja glavni zastopnik **ANDREJ ODLASEK, Ljubljana, Slomškove ulice 25, poleg cerkve Srca Jezusovega.**

Pariška svetovna razstava 1900: „GRAND PRIX“.

Najvišja odlika!

Na 7 prejšnjih razstavah s prvimi darili odlikovano.

Pristno, če in ustanovno na pod-platu leto 1860.

Šent Peterburške
GALOSHE
čevlji za sneg, „Storm Slippers“.

2416 6-4

Vsak dan jih izdela tovarna

40.000 parov

Edini kontrahenti: Messtorff, Behu & Co., Dunaj, I.

Ustanovljeno 1. 1842.

Slikarja napisov

Stavb. in pohištvena pleskarja.

Velika zbirka dr. Schönfeldovih barv v tubah za akadem. slikarje.

Električni obrat.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka

Brata Eberl, Ljubljana

Prodajalna in komptoir: Miklošičeva cesta št. 6

Telefon 154. Delavnica: Igriške ulice št. 8

Ustanovljeno 1. 1842.

Zaloga čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hrastove pode, karbolineja itd.

Priporočava se tudi sl. občinstvu za vsa v najino stroko spadajoča dela v mestu in na deželi kot priznane rečno in fino po najnižjih cenah.

765 52-20

Pri nakupovanju
= suknenega =
in manufakturnega
= blaga =
se opozarja na trdko

HUGO IHL

v Ljubljani
Špitalske ulice šte. 4.
811 52-26
Velika zaloga
suknenih ostankov.

Pivovarna J. PERLES
LJUBLJANA, Prešernove ulice 7
priporoča
izvrstno marčno pivo
v sodčkih in steklenicah.

Najstarejša svečarska trdko. — Ustan. pred 100 let

Fr. Šupevc

priporoča velečastiti duhovščini ter slavnemu občinstvu
zajamčeno pristne čebelno-voščene sveče
za cerkev, pogrebe in procesije,
voščene zvitke, izborni med-pitanec
koji se dobiva v steklenicah, škrtih in školih v poljubni veli-
kosti ter poceni.
Kupuje se tudi vsak čas med v panjih, sodčkih, kakor tudi vosek
in suho satojve, po kolikor mogoče visoki cenil.
Za obila naročila se toplo priporoča in zagotavlja točno in
pošteno postrežiti.

1556 52-9 LJUBLJANA,
Prešernove (Slonove) ulice 7. Perlesova hiša.

Sprejme se 2693 3-2

učenec

poštenih staršev sin, za pekovsko obrt
takoj ali pozneje.

MIHAEL ČRNE, pekovski mojster
na Savi pri Jesenicah, Gorenjsko.

Prodaja na debelo in drobno.

Firnež
le iz kranjskega lanenega olja
1619 100-40 prodaja
Adolf Hauptmann
v Ljubljani
prva kranjska tovarna oljnatih barv
firnežev, lakov in steklarskega kle-
ja. Največja zaloga
karbolineja in gipsa.

Marija Sattner,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša).

se priporoča pred. duhovščini za

izdelovanje

cerkvenih

para-

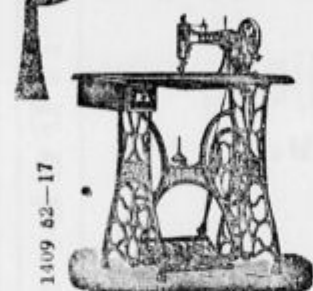
mentov.

Izdeluje cele ornate
kazule v vseh liturgičnih
barvah, pluvijale, obha-
jilne burze, stole in vse
za službo božjo potrebne
stvari, priproste in najfineje,
kakor se glasi naročilo, v
svilnatem in slatem veze
nju. — Izdeluje tudi
bandera in baldahine
ter izvršuje vsakovrstno
cerkveno perlo iz
pristnega platna. Vporablja
samo dobre blage, cene pe
mogočnosti nizke, zagotavlja
trpežno, vestno delo in hitro
postrežbo. Prenovljenje sta-
rih paramentov tudi zado-
voljno prevzame.

239 26-45

PFAFF-ovi šivalni stroji

so najboljši za rodbinsko porabo.

Šivajo, gotijo in pletó
neprekosno za obrtne namene
šivajoč sem in tje (Kugellager).

Glavno zastopstvo: **FRAN TSCHINKEL**
Ljubljana, Mestni trg 9. Kočevje, v gradu.

Novost

na polju industrije
za šivalne stroje!

**JAX-ovi
šivalni
stroji**

z okroglim
čolničkom
(Rundschiffchenmaschine)
št. 12 D.

Pri umetni konstrukciji kolesja tega novega šivalnega
stroja z uporabo prijemalca z obročkom z okroglim čolnič-
kom se pojavlja najmanjše drgnjenje vseh gibajočih se delov in se
stroj najmanjše obrabi radi zelo natančne montaže in uporabe
najboljšega materiala. Radi tega ima ta stroj največjo trpežnost,
obenem pa dela brez vsakega šuma in vedno enakomeren, izredno lep vzor-
en šiv. Specijelno za ta stroj z zamašnjakom z veliko izmenjavo hitrosti pri-
rejeno železno stojalo je primerno za najhitrejšo šivanje; velika cevka
slovito-znanega „Zentralbobbins“-šivalnega stroja je še širša in kakor pri prvem,
vsa zobčasta kolesa, ki bi se drgnila, nadomeščena z vrtečimi valčki in ročicami.
— Posebno pripraven je

JAX-ov šivalni stroj z okroglim čolničkom št. 12 D

za krojače, jermenarje, čevljarje, izdelovanje golenic. —
Kdor si hoče nabaviti najnovejšo, izrabiti svojo obrt in delavno dobo na naj-
racionalnejši način, naj si naroči ta stroj v naši trgovini brezplačno na po-
izkušnjo, ne da bi bil s tem prisiljen za nakup.

Ivan Jax & sin, Ljubljana, Dunajska c. 17

Tovarna v Lincu, ustanovljena 1867. Šivalni stroji enostavne in
luxus-opreme za vse panogo šivanja. Kolesa, pisalni stroji. Zahtevajte
cenike zastoj in franko. 2-92 3-2

949 50 se dobé le pri
SINGER Ko.

akc. družba za šivalne stroje
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta.

Svarimo s tem najnujnejše svoje odjemalce
pred šivalnimi stroji, ki jih ponujajo drugi tr-
govci pod imenom „izvirne Singerce“. Ker mi
svojih strojev nikdar ne oddajamo takim tr-
govcem, obstoje taki „izvirni Singerjevi stroji“
k večjemu iz starih rabljenih, iz tretje roke
dobitih šivalnih strojev, za katere ne moremo
niti prevzeti kakšnega poročila, niti doposlati
posamnih delov.

744 52-19
ANTON PRESKER

krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 14
Odlikovan z zlato kolajno v Parizu 1904.

Odlikovan z zlato kolajno in križcem v
Londonu 1905.

se priporoča pred. duhovščini **duhovniške obleke**
v izdelovanje vsakovrstne
iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.
Opozarja na veliko **izgotovljene obleke.**
svojo zalogo
posebno na havelke v največji izbiri po najnižjih
cenah.
Dobavitev uniform avstrijskega orožstva šolskih uradnikov.

**Organist in
cerkovnik**

dobi službo 2744 2-2
na Igu pri Ljubljani.

Priporočam 2451 7

perje in puh
najboljše kakovosti po
nizki ceni

ANTON ŠARC,
zaloga belega blaga in izdela-
vanje perila
v Ljubljani, Sv. Petra cesta šte. 8

Podružnice:

Praga z menjalnici: Oraben 25, Mala stran, Most ulica 17, Žitkov. Brno,
Baden, Česká Lipa, Česká Kamenice, Horavski Zámberg, Nödling, Nový Jičín,
Písen, Svítava in Liberec.

Menjalnice na Dunaju:

I. Wollzeile 10, II. Taborstrasse 4, III. Ungargasse 69 (vogel Rennweg), III. La-
wengasse 27, IV. Wie inner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 88 a,
VII. Mariabferstrasse 76, VIII. Lerchenfelderstrasse 132 IX. Alservstrasse 12,
X. Favoritenstrasse 59, XVIII. Währingerstrasse 82, XIX. Döblinger Hauptstr. 33,
XXI. Hauptstrasse 22.

Menjalnična delniška družba 67 150-127

„MERCUR“

Dunaj, I. Wollzeile 10.

Akc. kapital K 16.000.000. Resor sklad K 7.000.000

Najkulantnejši

nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavníc, srečk,
deviz, valut in denarja.

Zamenjava in eskomptiranje

izrebanih zastavníc in obligacij, srečk in kuponov.

Solidno delo! Nizke cene!

Josip Stariha
692 F. S. Molli-jev naslednik 52-30
Ljubljana, Vodnikov trg

se priporoča preč. duhovščini in slavnemu občinstvu v Ljubljani in na deželi za vsa

kleparska in vodovodna dela kakor tudi za vsa v to stroko spadajoča popravila.

FILIP FAJDIGA,
zaloga pohištva 962 52-25

Ljubljana, Sv. Petra cesta 19
priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnega pohištva po najnižjih cenah.

Novost! Zelo efektno!
Briljantni angel. zvonci za božično drevo

s 6 pozlačenimi angeli, 30 cm visoko. Nezdružljiv vrh za drevesce. — Jamstvo za iz-2473 7— borno funkcijo.

Najlepši in najnov. okras božič. drevesa ki naj ga ne pogreša nobena kršč. rodbina

Topli zrak 3 sveč žene kolo, pritrjene kroglice bijejo ob zvonce, kar povzroči lepo zvonjenje ki prija mladim in starim.

Komada napreplačan s karton. i navodlom fran.

K 1-50

3 kom. K 4— 6 " 7-50 12 " 13-50 24 " 26-50

Po povzetju 20 vin. več.

Če ne ugaja, denar nazaj.

Naroča naj se pravočasno

Hanns Konrad prva tvornica ur Most (Brüx) št. 2076 (Česko)

Moj 200 strani broječi, 3000 slik vsebuje. cezik se pošlje na zahtevo zastonj in franko.

Cementna zarezna stresna opeka iz portland-cementa in peska

Streha prihodnosti. Patentirana v 30 državah. Tipenost in lahkeje druge vrste stresnih opek iz ilovice. 2524 48

Edini izdelovatelj za Kranjsko

Janko Traun

izdelovatelj cementnin, Glince pri Ljubljani

Zahtevajte zastonj

In franko moj veliki, bogato ilustriran glavni cenik z nad 1000 slikami vseh vrst nikelnastih, srebrnih in zlatih ur z znamko Roskopf, Haba, Omega, Schaffhausen, Glashütte kakor tudi vseh vrst solidnih zlatih in srebrnih po izvirnih tovarniških cenah.

Nikel. remont. ura K 3—

sl. Roskopf patent ura 4—

črna jedn. rem. ura 4—

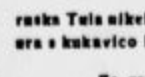
črv. izvir. Roskopf pat. ura 5—

Goldin rem. ura „Luna“ koleseje 7-50

srebr. „Gloria“ 7-50

oklep. veržica z ravnico 11-50

na pero in karab. 15 gr. težka 2-50

rumska Tula nikel. ura s sidro z „Luna“ kolesejem 9-50

ura s kuharico K 3-50, budilka K 2-90, kuhinjska ura K 3—

švarcvaldska ura K 2-90

Za vsako uro sledno pismeno jamstvo! Nikak rizično! Zamena dovoljena, ali denar nazaj!

Prva tovarna za ure **Hanns Konrad** v Mostu 1789 (Brüx) št. 654, Česko. 100-33

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“ iz

Bremena New-York

s cesarskimi brzoparniki **Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm d. Grosse.**

Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.

Natančen zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnege društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v **Ljubljani edino-le** pri **2518 52-5**

Edvard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. Vsa potovanja se tikajoča pojasnila točno in brezplačno. Postrežba poštna rečna in solidna.

Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko **Baltimore** in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

!! Dobro in ceno !!

Anton Schuster, Ljubljana, Špitalske ulice šte. 7
priporoča 2186 10-10

novosti

v konfekciji za dame in deklice, bluz, deških oblek, modno blago za dame in gospode, parhent, flanelaste odeje, garniture najboljše belo blago za perilo in vsakovrstne preproge.

Največja izbira v boah!
Konfekcijski katalogi brezplačno poštne prosto!
Vzorci na zahtevanje poštne prosto!

Solidna postrežba! — Najnižje cene!

!! Dobro in ceno !!

ŠOLSKA ZGRADBA V RIBNICI

Zaradi oddaje zgradbe novega šolskega poslopja v Ribnici se bode **dné 17. decembra t. l. popoldne ob 2 uri** vršila

obravnavo v šolskem poslopju v Ribnici.

Deloma že izgotovljena stavbarska dela so proračunjena:

1. Zidarska in težaška dela	K 30.878-58
2. Tesarska in pokrovna dela	7.625-68
3. Mizarska in ključavničarska okovna dela	7.538-87
4. Ključavničarska dela in železje	7.480 —
5. Plesarska dela	827—
6. Slikarska dela	78—

Skupaj K 54.428-22

Krajni solski svet si izrečno pridržuje pravico oddati vsa dela enemu podjetniku ali pa posamezno. Podjetnik prevzame že pričetna stavbarska dela in zalogo materiala, kar se odšteje od proračunjenih svot. Do obravnave se lahko pri kr. šolskem svetu vlože pismene in zapečatene ponudbe, katerim je priložiti 50% varščine. V 8 dneh po sprejetju ofertov je varščino dopolniti na 100% ponudene svote.

Načrti, proračun in stavbni pogoji se lahko ogledajo do obravnave pri kr. šolskem svetu.

Krajni šolski svet Ribnica

2736 (3-2)

dné 2. decembra 1906.

„Andropogon“
(Iznajditelj P. Herrmann, Zg. Poljskava.)

je najboljša, vsa pričakovanja prekašajoča sredstvo za rast las, katero ni nikako sleparstvo ampak skozi leta z nenavadnimi uspehi izkušena in sajmenčno neškodljiva tekočina, ki za brani izpadanje las in odstrani prahaje.

Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 tednov opazi močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo zrastle lasje pri osvelitvi zopet svojo nekdanjo naravno barvo. — Mnogoštevilna priznanja. Cena steklenice 3 krone. Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele.

Glavna zaloga in razpošiljatev v Ljubljani pri gosp. VASO PETRIČIČ-u.

V zalogi imajo tudi gg. U. pl. Trnkoczy in Anton Kanc v Ljubljani, M. Rant v Kranju, in lekarna „Pri angelju“ v Novem mestu. 873 52-25

400 104-83

Leopold Tratnik
Ljubljana, Sv. Petra cesta 27

priporoča visokočastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom svojo najstarejšo tvrdko za izdelavo cerkvenih posod in orodja.

Vedno velika zaloga. Prečistiti gospod!

Ako kaj potrebujete ali nameravate napraviti prosim Vas, blagovolite mi pisati in takoj pošljem poročila. Stare reči popravim, pošlatim itd.

Velika zaloga elektr. svetil in kiparskih del.

Umetnijski zavod za slikanje na steklo
B. SKARDA v Brnu.

Izdeluje zlasti: cerkvena okna, različne izvirne, ceniki in strokovni svet brezplačno. Skrat odlikovan s prvimi darili

Kuharica

izurjena v vseh strokah gospodinjstva, stara 33 let, lepega vedenja, **išče službe** v kakem župnišču. **Antonija Skaberne, Reka, Corso Deak 30, II. 6. 2733 2-2**

3 letno pismeno jamstvo! Brez konkurence v kakovosti!

5 kron!

Prva švicarska sistem Roskopf patent remont. ura s sidro z masivnim solidnim antimagnetičnim kolesejem na sidro, pristno emailiranim kazališčem (ne papirnato) z varstveno plombo zavarovano pristno nikelnastim okovom, šanir-pokrovom čez koleseje, 36 ur idoca (ne samo 12 ur) z okrašenimi in pozlačenimi kazalci, natančno regulirana, s 3 letnim pismenim jamstvom, komad K 5—, 3 komadi K 14—, s sekundnim kazalcem K 6—, 3 kom. K 17—, v pristno srebrnem okovu brez sekundnega kazalca K 10—, 3 kom. K 28—, s sekundnim kazalcem K 12-50, 3 kom. K 35—.

Zamena dovoljena ali pa se vrne denar brez odbitka.

Razpošilja po povzetju 2464 20-6

prva tovarna ur **Hanns Konrad**
v Mostu (Brüx) št. 1157, (Česko.)
Bogato ilustr. ceniki s nad 3000 slikami se na zahtevo pošljejo gratis in franko.

Zaščitna znamka: „Sidro“

Liniment. Capsici comp.

Nadomestek za **Pain-Expeller**

je splošno priznano kot izvrstno bol blažujoče mazilo; cena 80 v., K 1-40 in K 2 se dobiva v vseh lekarnah.

Pri nakupovanju tega povsod priljubljenega domačega sredstva, naj se jemlje le originalne steklenice v skatljah z našo zaščitno znamko „Sidro“ iz Richterjeve lekarnar, potem se je gotovo prejel originalni izdelek.

Richterjeva lekarna
pri „zlatem levu“ v Pragi
Elisabethstrasse št. 5. nova.
Dnevno razpošiljanje.

